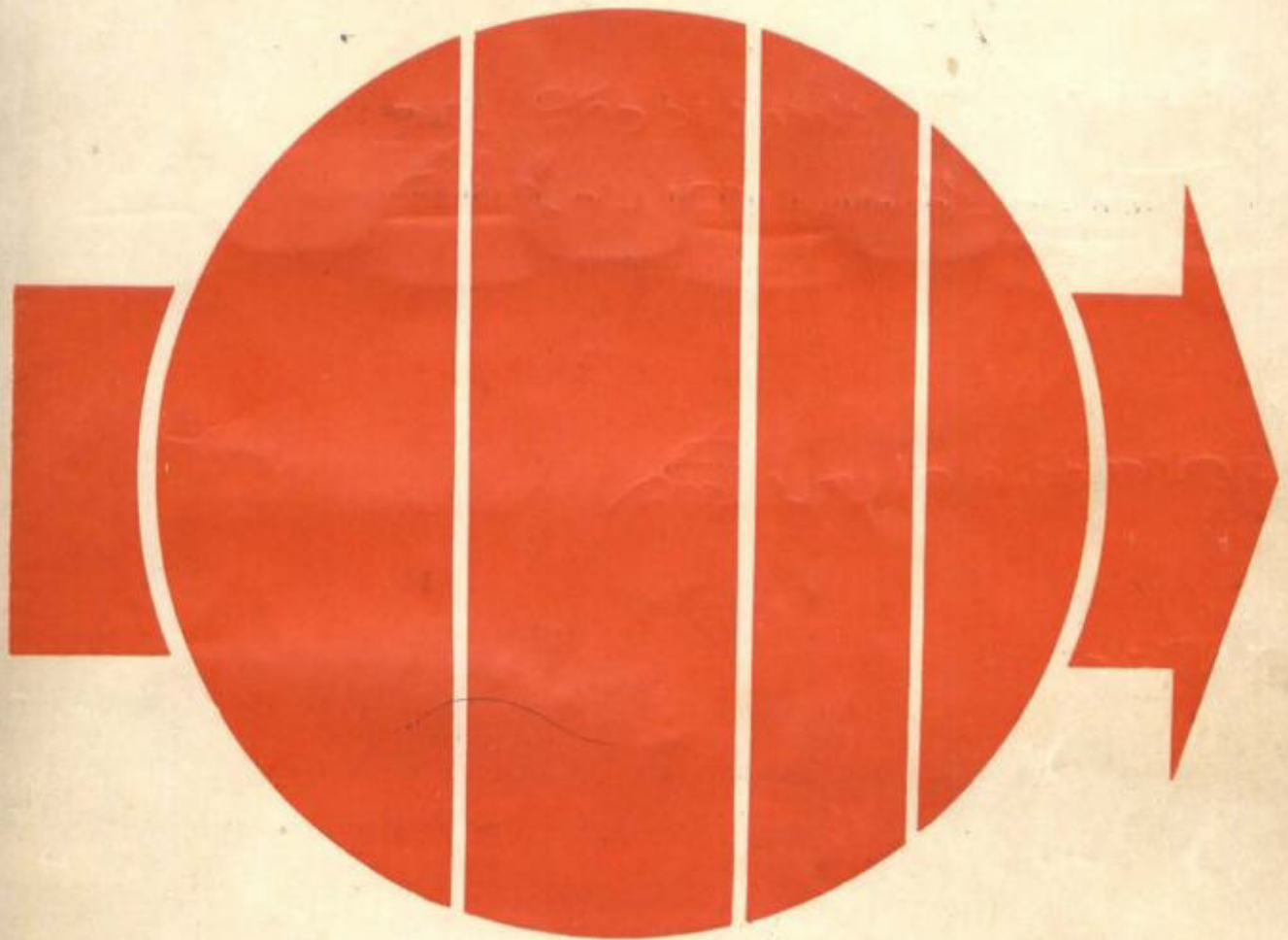

ปีที่ 12 ฉบับที่

มกราคม 251

วารสารข้าราชการ

ฉบับที่ ๑๓
สำนักงาน ก.พ.

คำขวัญ

แต่ วารสารข้าราชการ

เนื่องในวันขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๑๐

.....

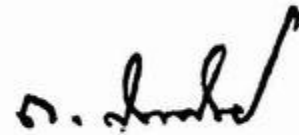
“ประสิทธิภาพ” กับ “ความสามัคคี” ก็ปัจจัยร่วมกันอันสำคัญที่สุดในการ
ทำให้งานทุกประเภทเจริญก้าวหน้า หากว่าขาดเสียซึ่งอย่างหนึ่งอย่างใดแล้วก็เป็นกา
รชามากที่จะทำให้งานทั้งหลายเจริญก้าวหน้าได้

งานของทางราชการเป็นงานของ ประเทศชาติซึ่งมี ประชาชนทุกคนร่วมกัน เป็น
เจ้าของ จะเป็นงานส่วนตัวของหัวหน้าหน่วยงานหรือของข้าราชการแต่ผู้หนึ่งผู้ใดก็หา
มิได้ ฉะนั้น จึงขอให้ข้าราชการทุกคนจงได้พยายามผลิต “ผลงาน” ของตนให้บังเกิด
ผลดีต่อประชาชนและประเทศชาติมากที่สุด เพราะ “ผลงาน” ที่แต่ละคนได้กระทำจน
สำเร็จเป็นผลดีสมตามวัตถุประสงค์ที่ทางราชการได้ตั้งไว้นั้นแหละคือ “ประสิทธิภาพ”
และ เป็นสิ่งที่ทางราชการ กำลังต้องการ มากที่สุด ในสมัยที่เรา กำลังเร่งรัดพัฒนาการ
ประเทศชาติกันอยู่ในทุกวันนี้ การบรรจุ แต่งตั้ง หรือการเลื่อนลดปลดย้ายตลอดจน
การให้บำเหน็จรางวัลต่อข้าราชการและพนักงานก็ดี ถ้าผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นและ
หัวหน้าทุกส่วนราชการจะได้ยึดเอา “ผลงาน” ของข้าราชการแต่ละบุคคลเป็นหลักแล้ว
ก็จะเป็นทางส่งเสริมให้ราชการทั้งหลายสามารถก้าวหน้าไปได้อย่างดียิ่ง การประชุมงาน
ก.พ. ได้ออก “วารสารข้าราชการ” เพื่อส่งเสริม “ประสิทธิภาพ” และ “ความสามัคคี”
ของบรรดาข้าราชการขึ้นเช่นนี้ นับว่าเป็นความดำริที่ชอบแล้ว จึงขอให้ทั้งพยายาม
กระทำจนสัมฤทธิ์ผลต่อไปด้วย ทั้งนี้ เพื่อจักได้ก่อคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติและ
ทางราชการของเราด้วยกัน

ในศักราชดิถีขึ้นปีใหม่พุทธศักราช ๒๕๑๐ นี้ ข้าพเจ้าขอตั้งจิตอธิษฐาน
คุณพระศรีรัตนตรัยตลอดจนปวงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายได้โปรดคลบนันดาลและประทาน
พรให้เพื่อนข้าราชการตลอดจนพนักงานทุกคน จงประสบแต่สรรพสิ่งมิ่งมงคลและ
สมบูรณ์พูนผลด้วยจตุรพิธพรชัย คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ เพื่อจะได้เป็นกำลังอัน
เข้มแข็งของราชการสืบไป กับขอให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งในส่วนตัวและในทาง
ราชการโดยทั่วกัน.

จอมพล

(ถนอม กิตติขจร)

นายกรัฐมนตรี และ ประธาน ก.พ.

วารสารข้าราชการ

ปีที่ ๑๒

ฉบับที่ ๑

มกราคม ๒๕๑๐

เจ้าของและคณะกรรมการดำเนินงาน
บริการสวัสดิการ ก.พ. สำนักงาน ก.พ.

ประธาน

พันเอก จินดา ณ สงขลา เลขาธิการ ก.พ.

รองประธาน

นายประวิณ ณ นคร รองเลขาธิการ ก.พ.
นายโสรัจ สุวรัตกุล รองเลขาธิการ ก.พ.

กรรมการ

ผู้อำนวยการกอง และหัวหน้ากอง
สำนักงาน ก.พ.

วารสารข้าราชการ

ที่ปรึกษา

เลขาธิการ ก.พ.
รองเลขาธิการ ก.พ.

ผู้จัดการ

พันตรี อรรถ วิชัยกุล

ผู้ช่วยผู้จัดการ

นายจิระพงษ์ สีวาระวิโรจน์

บรรณาธิการ

นายสมศักดิ์ เจริญกุล

กองบรรณาธิการ

นายสายบัว พุ่มแดง
นางนิตยา มาศะวิสุทธิ
นายชาญชัย อิงภากรณ์
นายอุศล บุญประกอบ

ข่าว

ข่าว	หน้า
อะไรใหม่ในเดือนนี้	4
สรุปเหตุการณ์ทั่วโลก	7
ข่าวสอบข้าราชการ	9

วิชาการ

ส.ค.ส. ๒๕๑๐ ของมาช่วยกันวางหลัก	12
การศึกษา ๓ ร. ๓๐๐	19
การลงทุนทางการศึกษา	24
สอบเขาวัว	29
การขออนุมัติบรรจุผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตร	45

กฎหมาย ระเบียบ

ระเบียบและ น.ว. ต่าง ๆ	(๑)
-------------------------------	-----

ภาษา

บทสนทนาภาษาอังกฤษ	53
BOSS—WORKER	72

ตอบปัญหา

ปัญหาระเบียบข้าราชการพลเรือน	58
ปัญหาคลัง	65

ปกิณกะ

นักเรียนไทยกับการศึกษาของเขาในชมพูทวีป ...	35
เล่าให้เพื่อน (ฝูง) ฟัง	39
เฉลยสอบเขาวัวและความรู้รอบตัว	74
สอบเขาวัวและความรู้รอบตัว	75
ถ้อยแถลง	76

ระเบียบการบอกรับ

วารสารข้าราชการกำหนดออกเดือนละฉบับ ค่าบำรุงรวมค่าส่งปีละ ๓๕ บาท บอกรับพร้อมกับส่งเงินล่วงหน้าไปยัง "ผู้จัดการวารสารข้าราชการ สำนักงาน ก.พ. ในพระบรมมหาราชวัง พระนคร" ส่งจ่ายเงินที่ ป.ณ. หน้าพระลาน สำหรับในพระนครส่งทางโทรศัพท์ ๒๗๖๓๒ ได้

พิมพ์ที่ ไทยพิมพ์ — โรงพิมพ์อักษรสารการพิมพ์ ๗๒ ถนนบำรุงเมือง ตอนวัดสระเกศ พระนคร โทร. ๘๑๒๓๒๐

นายสิทธิชัย ปริกัมสิต ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ๒๕๑๐

อะไรใหม่ ในเดือนนี้

ระเบียบ

มีระเบียบและ น.ว. ต่างๆ ประกาศใช้ ดังนี้:—

๑. คณะรัฐมนตรีมีมติให้ถือปฏิบัติตามที่กระทรวงการคลังเสนอว่า สำหรับเงินค่าชวรมเนียมความและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการที่กรมอัยการได้รับไว้หลังจากวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๘ แต่ต่อมาได้ระงับคดีและมีได้ใช้จ่ายเงินไป ให้กรมอัยการนำเงินนั้นส่งคลังเป็นเงินรายได้แผ่นดินเสียเอง ในนามกรมอัยการ

๒. ก.พ. ได้ข้อความเข้าใจกับกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ว่า ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๑๐๐๔/ว ๖ ถ.ว. ๒๕ ส.ก. ๒๕๐๗ คำว่า “หัวหน้าส่วนราชการ” นั้น หมายความว่า ตำแหน่งเลขานุการกรม หัวหน้ากอง หัวหน้าแผนก ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการหรือประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเท่านั้น และการส่งเรื่องขอ กำหนดอัตราเงินเดือนเป็นขั้นสูงขึ้น ให้เปลี่ยนกำหนดเวลาเสียใหม่ โดยให้ส่งได้ภายใน เดือนมกราคมของปีงบประมาณ

๓. ก.พ. ให้กำหนด หลักสูตร และวิธีการสอบคัดเลือกตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๓๕๗ (พ.ศ. ๒๕๐๕) ว่าด้วยการบรรจุ ผู้ได้รับประกาศนียบัตร วิชาชีพเกี่ยวกับการพยาบาล

๔. ก.พ. อนุมัติในหลักการให้ส่วนราชการต่าง ๆ ที่ได้รับอนุมัติจาก ก.พ. ให้ไว้บรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตร วิชาชีพตามแผนการศึกษาเดิม บรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตรมีชื่อเรียกตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๓ ซึ่งหลักสูตรการศึกษาระดับเดียวกัน โดยส่วนราชการนั้นๆ มีต้องขออนุมัติ ก.พ. ตามที่เคยปฏิบัติมาต่อไปอีก

(รายละเอียดอยู่บนหน้าพิเศษกลางเล่ม)

บุคคล

สำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

รับโอน

นายเปรี๊ยะ อยู่โพธิ์ หัวหน้าแผนกงานที่ปรึกษา กองงานปลัดบัญชาการ สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี มาบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้ตรวจราชการโท กองงานผู้ตรวจราชการ ส่วนตรวจราชการ

นางมัลลิกา อากาศิรม อาจารย์โท คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มาบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิจัยโท ในส่วนวางแผนและวิจัย

ตั้งแต่วันที่ ๑ พ.ย. ๐๘

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รับโอน

นายประเสริฐ ผลดี ช่างเอก แผนกโครงการก่อสร้างชลประทานราษฎร์ ส่วนตะวันออกเฉียงเหนือ กองชลประทานราษฎร์ กรมชลประทาน มาบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์เอก คณะวิศวกรรมศาสตร์

นายช่วง พิทักษ์จันงค์ นายช่างโท แผนกโรงเรือน กองวิชาการ กรมชลประทาน มาบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์โท คณะวิศวกรรมศาสตร์

นายเข้ม กนิษฐสุต นายช่างโท แผนกสำรวจ ส่วนกลาง กองสำรวจ กรมชลประทาน มาบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์โท คณะวิศวกรรมศาสตร์

นายไสว พงศ์สุวรรณ นายช่างโท กองวิชาการ กรมชลประทาน มาบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง อาจารย์โท คณะวิศวกรรมศาสตร์

นายบุญสม สุวจิรัตน์ นายช่างโท กองวิชาการ
กรมชลประทาน มาบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
อาจารย์โท คณะวิศวกรรมศาสตร์

นายชนิก โกมารกุล ณ นคร นายช่างโท แผนก
ออกแบบเขื่อนภูมิพล กองวิชาการ กรมชลประทาน มา
บรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์โท คณะวิศวกรรมศาสตร์

ว่าที่ ร.ต. ชงชัย โชติช่วง นายช่างโท แผนก
ทำนบใหญ่ กองพลังน้ำ กรมชลประทาน มาบรรจุและ
แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์โท คณะวิศวกรรมศาสตร์

ตั้งแต่วันที่ ๓ ต.ค. ๐๕

ออก ม.ล. ศุภนิธิ ชุมสาย อาจารย์โท แผนกวิชา
สัตวบาล คณะเกษตร ลาออกจากราชการเหตุสุขภาพไม่
สมบูรณ์ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ พ.ย. ๐๕

กระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง

แต่งตั้ง นายมนตรี ดวงเด่น ดำรงตำแหน่งผู้
อำนวยการกองธนาธิการ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ พ.ค. ๐๕

กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ

สำนักงานปลัดกระทรวง

แต่งตั้ง นายวีระ เสวนะ สหกรณ์อำเภอโท อำเภอ
เสถภูมิ จ.ว. ร้อยเอ็ด ดำรงตำแหน่งสหกรณ์อำเภอโท
อำเภอธวัชบุรี ตั้งแต่วันที่ ๑ พ.ย. ๐๕

กรมชลประทาน

แต่งตั้ง

นายชุมพร กลศึกพันธุ์ นายช่างโท แผนกออกแบบ
เขื่อนภูมิพล กองวิชาการ ดำรงตำแหน่งนายช่างโท แผนก
พิจารณาโครงการ กองชลประทานราชนาวี

นายอารมย์ จำคมกุล นายช่างโท กองชลประทาน
หลวง ดำรงตำแหน่งนายช่างโท แผนกเครื่องผลิตไฟฟ้า
กองพลังน้ำ

นายเรืองฤทธิ์ อัมมวรรณ นายช่างโท กองชล-
ประทานหลวง ดำรงตำแหน่งนายช่างโท แผนกทำนบใหญ่
กองพลังน้ำ

ตั้งแต่วันที่ ๑ ต.ค. ๐๕

กรมทางหลวง

ออก นายสุชาติ ไสภณธรรมวาทิ นายช่างโท กอง
วิเคราะห์และวิจัย ออกจากราชการเพื่อประกอบอาชีพทาง
อื่น ตั้งแต่วันที่ ๑๕ พ.ย. ๐๕

กระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

แต่งตั้ง

นายวีระ วัฒนบุศย์ นายอำเภอสหัชชนันท์ จ.ว.
กาฬสินธุ์ ไปประจำ จ.ว. กาฬสินธุ์

นายมนตรี วิบูลย์ นายอำเภอท่าคันโท จ.ว.
กาฬสินธุ์ ดำรงตำแหน่งนายอำเภอสหัชชนันท์ จ.ว.
กาฬสินธุ์

ตั้งแต่วันที่ ๒๔ พ.ย. ๐๕

กรมราชทัณฑ์เลื่อน

นายเทียน วีระชาติ หัวหน้าแผนกอบรมและฝึกวิชาชีพ เรือนจำกลางคลองเปรม ขึ้นเป็นชั้นเอก และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งพัสดีเอก เรือนจำ จ.ว. ขอนแก่น

นายคำรณ อนุบาล หัวหน้าแผนกธุรการเรือนจำกลางคลองเปรม ขึ้นเป็นชั้นเอก และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ปกครองทัณฑ์สถานบำบัดพิเศษ

ตั้งแต่วันที่ ๑๐ พ.ย. ๐๘

แต่งตั้ง นางสมบุญศรี ศรีวณิช หัวหน้าแผนกระเบียบข้อบังคับ กองระบบอาชญาวิทยา ส่วนอาชญาวิทยา ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกอบรมและฝึกวิชาชีพ เรือนจำกลางคลองเปรม ตั้งแต่วันที่ ๑๕ พ.ย. ๐๘

กระทรวงยุติธรรมแต่งตั้ง

นายแถบ บุญบุตร ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกประมวลข้อเท็จจริง กองคุมประพฤติ

นายอคุลย์ สุขกุล หัวหน้าแผนกฝึกและอบรม กองอำนาจการ ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

นายเจตน์ ศรี พนักงานคดีโท ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกฝึกและอบรม กองอำนาจการ

นายนิยม จรรยาดี หัวหน้าแผนกฝึกและอบรม กองอำนาจการ ดำรงตำแหน่งพนักงานคดีโท กองควบคุมประพฤติ

นายวิชัย ภาคลักษณ์ ครูโท กองอำนาจการ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกฝึกและอบรม กองอำนาจการ

นายสมพร ถวิลหวัง พนักงานควบคุมประพฤติโท กองควบคุมประพฤติ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกสงเคราะห์ภายหลังปล่อย กองอำนาจการ

ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๐๘

กระทรวงสาธารณสุขสำนักงานปลัดกระทรวง

ออก นายแพทย์จรัส ผลผาสุข หัวหน้ากองควบคุมการประกอบโรคศิลปะ ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุรับราชการนาน ตั้งแต่วันที่ ๒๘ พ.ย. ๐๘

กรมอนามัย

แต่งตั้ง นายแพทย์ประโชชน์ วงศา ดำรงตำแหน่งนายแพทย์โท แผนกป้องกันและบำบัดकुตหะวาด กองควบคุมการโรคและकुตหะวาด ส่วนควบคุมและป้องกัน ตั้งแต่วันที่ ๑ พ.ย. ๐๘

กระทรวงอุตสาหกรรม

เลื่อน นายวาริ รัตนอุไร นายช่างโท กองควบคุมโรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวง ขึ้นเป็นชั้นเอก และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายช่างเอก กองควบคุมโรงงาน ตั้งแต่วันที่ ๒๑ พ.ย. ๐๘ □

สรุปเหตุการณ์ทั่วโลก

โดย ชาลี เอี่ยมกระสินธุ์

เอเชีย

ไทย ..... ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ ๕ เริ่มตั้งแต่ ๕ ธ.ค. ถึง ๒๐ ธ.ค. ๐๕ มีชาติต่าง ๆ ที่เข้าร่วมในการแข่งขัน ๑๘ ชาติ คือ ไทย, ญี่ปุ่น, มาเลเซีย, เกาหลี, อินเดีย, อิหร่าน, อินโดนีเซีย, จีนชาติ, อิสราเอล, ฟิลิปปินส์, พม่า, สิงคโปร์, เวียดนาม, ปากีสถาน, ลังกา,ฮ่องกง, อาฟกานิสถาน, และเนปาล

ญี่ปุ่น ..... พรรคลิเบอรัลเดโมแครตอันเป็นพรรคของรัฐบาลได้ลงมติเลือก นายซาโตะ นายกรัฐมนตรีเป็นประธานของพรรคอีก ๒ ปี เมื่อ ๑ ธ.ค. ๐๕ เท่ากับให้นายซาโตะ อยู่ในตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอีก ๒ ปี

ธิเบต ..... ชาวชนกว่า ๑,๐๐๐ คนในธิเบตแข็งข้อก่อการกบฏขึ้น และสังหารชีวิตทหารจีนคอมมิวนิสต์หลายคนรวมทั้งเจ้าหน้าที่ทางการเมืองของจีนคอมมิวนิสต์ด้วย นับเป็นการแข็งข้อครั้งใหญ่ที่สุดในธิเบต หลังจากจีนคอมมิวนิสต์ยึดครองธิเบตมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๗ ในการกบฏครั้งนี้มีการสู้รบกันถึง ๕ วัน ในบริเวณเมืองคิงปู ชาวธิเบตที่ลี้ภัยเดินทางผ่านช่องเขาหิมาลัยเข้าไปในอินเดียแล้วรายงานต่อ คาไลลามะ ประมุขของธิเบต ซึ่งขณะนี้อยู่ในอินเดีย

จีนคอมมิวนิสต์ ..... จีนคอมมิวนิสต์ส่งกำลังทหารเพิ่มเติมไปยังชายแดนด้านที่ติดต่อกับไต้หวันอยู่เรื่อย ๆ และในขณะที่จีนคอมมิวนิสต์มีทหารตั้งประจำคุมเชิงไต้หวันอยู่ในบริเวณดังกล่าวเป็นจำนวนมาก จีนคอมมิวนิสต์เคยอ้างสิทธิเป็นเจ้าของดินแดนไต้หวันตามชายแดนหลายแห่ง เพราะเป็นดินแดนที่ไต้หวันช่วงชิงเอาไปจากจีนคอมมิวนิสต์แต่เดิมมา ในขณะเดียวกันไต้หวันก็ส่งทหารของตนเพิ่มเติมไปยังชายแดนประจันหน้ากับจีนคอมมิวนิสต์เช่นเดียวกัน

จอร์แดน ..... เกิดเหตุจู่โจมในนครเจอร์ซาเล็ม เมื่อ ๒๕ พ.ย. ๐๕ ซึ่งอยู่ในเขตจอร์แดน ทหารจอร์แดนยิงผู้เดินขบวนต่อต้านรัฐบาล ประชาชนในเมืองกาซาซึ่งเป็นแนวระหว่างอิสราเอลกับสาธารณรัฐอาหรับเคอเนซบารอนร้องตะโกนถ้อยคำต่อต้านสหรัฐ และกัมพูชาที่ฮุสเซน แห่งจอร์แดน และอิสราเอลด้วย จอร์แดนถูกขี้เวียและสหสาธารณรัฐอาหรับโจมตีกล่าวหาว่า ล่อลวงให้อิสราเอล

ยุโรป

กรีซ ..... กษัตริย์คอนสแตนตินแห่งกรีซ ทรงขอร้องให้นายจอร์จ ปาร์สเกโวปูลอส ผู้ว่าการธนาคารแห่งชาติของกรีซให้จัดตั้งคณะรัฐบาลชุดใหม่ เมื่อนายสเตฟาโนปูลอส นายกรัฐมนตรีคนเดิมได้เข้าเฝ้าถวายใบลาออกอันเป็นสิ้นสุดการบริหารที่เขาดำเนินมา ๑๕ เดือน รัฐบาลของนายสเตฟาโนปูลอส จำเป็นต้องลาออกเนื่องจากพรรควาคิคลิยูเนียนแห่งชาติ ได้ถอนความสนับสนุนรัฐบาลโดยประกาศไม่ไว้วางใจและมีการเรียกร้องให้มีการจัดตั้งรัฐบาลใหม่เพื่อจัดการเลือกตั้งทั่วไปในประเทศ

ออสเตรเลีย

การเลือกตั้งในออสเตรเลียเสร็จสิ้นแล้ว พรรคลิเบอรัลและพรรคกัมภีร์ ซึ่งเป็นรัฐบาลผสมของนายฮาร์ولد ฮิลท์ ได้รับชัยชนะอย่างงดงาม เช่นเดียวกับผลการเลือกตั้งในนิวซีแลนด์ ซึ่งนายโฮล์ โย๊คก็ได้รับชัยชนะ ทั้งนายโฮล์ท นายกรัฐมนตรีออสเตรเลีย และนายโฮล์ โย๊ค นายกรัฐมนตรีนิวซีแลนด์ต่างขณะขณะนั้นเสียงไว้วางใจในนโยบายที่นายกประเทศทั้งสองสนับสนุนสหรัฐโดยส่งทหารไปช่วยสู้รบกับคอมมิวนิสต์ในเวียดนาม

อเมริกา

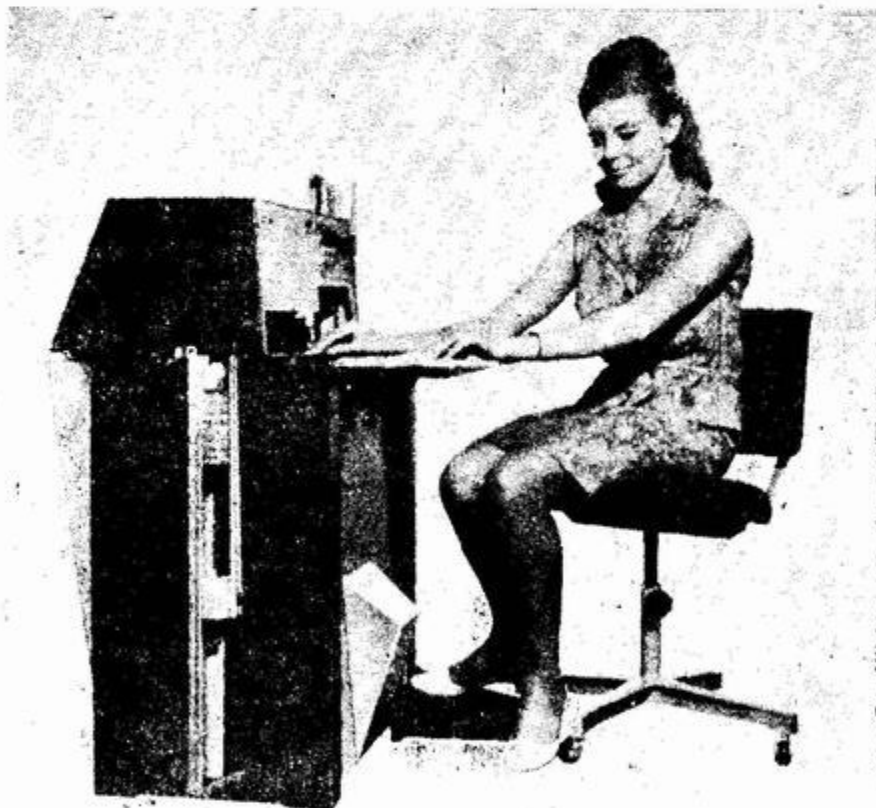
สมาชิกใหญ่องค์การสหประชาชาติลงมติเป็นเอกฉันท์เมื่อ ๒ ธ.ค. ๑๘ รับรองและอนุมัติให้ อุทก
อยู่ในตำแหน่งเลขาธิการองค์การสหประชาชาติต่อไปอีก ๑ สมัย เป็นเวลา ๕ ปี จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม
๒๕๑๙

ขจัดปัญหาแรงงาน เมื่อท่านใช้

เครื่องจำหน่ายซอง ยี่ห้อ "เอลเลียต" พิมพ์ได้ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ รวดเร็วทันใจ
ใช้พิมพ์หนังสือเวียน, รายงาน, สเตทเมนต์ และใบเสร็จรับเงิน ฯลฯ

เหมาะกับงาน

- ธนาคาร—ประกันภัย—สมาคม—สโมสร—มหาวิทยาลัย
- หน่วยราชการและบริษัทห้างร้านทั่วไป
- มีหลายแบบตามความเหมาะสมกับกิจการ

ห้างหุ้นส่วนจำกัด เกษมสุวรรณ เป็นตัวแทนจำหน่ายแต่ผู้เดียว

ข่าวสอบข้าราชการ

ข่าวสอบคัดเลือก

ทราบว่า มีส่วนราชการจะเปิดสอบคัดเลือกบรรจุผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ดังต่อไปนี้

๑. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
  - ก. ปริญญาทางวิศวกรรมศาสตร์ แผนกวิศวกรรมไฟฟ้า ๑๐ อัตรา เพื่อบรรจุในชั้นตรี อันดับ ๒
  - ข. ประกาศนียบัตรประโยควิชาชีพชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกวิชาช่างยนต์ หรือแผนกวิชาช่างวิทยุและโทรคมนาคม ๒๒ อัตรา เพื่อบรรจุในชั้นตรี อันดับ ๑
  - ค. ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ แผนกช่างเครื่องยนต์ แผนกช่างวิทยุและโทรคมนาคม แผนกช่างกล หรือแผนกช่างอิเล็กทรอนิกส์ ๑๙ อัตรา แผนกช่างวิทยุ และโทรคมนาคม หรือแผนกช่างอิเล็กทรอนิกส์ ๔๘ อัตรา แผนกช่างก่อสร้าง ๕ อัตรา รวม ๙๐ อัตรา เพื่อบรรจุในชั้นจัตวา อันดับ ๓
๒. กรมโยธาเทศบาล
  - ก. ปริญญาทางนิติศาสตร์ ๑ อัตรา เพื่อบรรจุในชั้นตรี อันดับ ๒
๓. กรมการค้าต่างประเทศ
  - ก. ปริญญาทางกลสิกรรมและสัตวบาล ๖ อัตรา ปริญญาทางวิทยาศาสตร์ หรือทางเภสัชศาสตร์ ๖ อัตรา ปริญญาทางวนศาสตร์ ๒ อัตรา รวม ๑๔ อัตรา เพื่อบรรจุในชั้นตรี อันดับ ๒
  - ข. ปริญญาทางเศรษฐศาสตร์ หรือทางพาณิชยศาสตร์ ๕ อัตรา ปริญญาทางอักษรศาสตร์ ๑ อัตรา ปริญญาทางพาณิชยศาสตร์ (สถิติ) หรือปริญญาทางวิทยาศาสตร์ (คณิตศาสตร์) หรือปริญญาทางเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ หรือปริญญาทางเศรษฐศาสตร์ ๑ อัตรา รวม ๑๑ อัตรา เพื่อบรรจุในชั้นตรี อันดับ ๒
  - ค. ประกาศนียบัตรประโยควิชาชีพชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกวิชาบัญชี ๒ อัตรา เพื่อบรรจุในชั้นตรี อันดับ ๑
  - ง. ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ แผนกพาณิชยการ แผนกเลขานุการ หรือแผนกภาษาต่างประเทศ ๒๒ อัตรา เพื่อบรรจุในชั้นจัตวา อันดับ ๓
๔. สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม
  - ก. ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกพาณิชยการ ๒ อัตรา เพื่อบรรจุในชั้นจัตวา อันดับ ๓

๕. กรมการbinพาณิชย์
 ปัญหาทางนิติศาสตร์ ทางรัฐศาสตร์ แผนกวิชาการต่างประเทศ และ
 การทูต หรือแผนกวิชาการปกครอง สาขาการบริหาร หรือแผนกรัฐศาสตร์
 ๓ อัตรวา เพื่อบรรจุในชั้นตรี อันดับ ๒
๖. กรมเจ้าท่า
 ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรประโยค
 มัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ แผนกพาณิชย์การ เลขานุการ หรือ
 แผนกภาษาต่างประเทศ ๓ อัตรวา เพื่อบรรจุในชั้นเจ้าตัว อันดับ ๓
๗. สำนักงานปลัดกระทรวง
 อุตสาหกรรม
- ก. ปัญหาทางวิศวกรรมศาสตร์ แผนกวิศวกรรมอุตสาหกรรม ๒ อัตรวา
 แผนกวิศวกรรมเครื่องกล ๒ อัตรวา แผนกวิศวกรรมไฟฟ้า ๑ อัตรวา รวม
 ๕ อัตรวา เพื่อบรรจุในชั้นตรี อันดับ ๒
- ข. ประกาศนียบัตรประโยควิชาชีพชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ
 ชั้นสูง แผนกวิชาช่างไฟฟ้า ๑ อัตรวา แผนกวิชาช่างยนต์ ๒ อัตรวา แผนก
 วิชาเทคนิคอุตสาหกรรม ๒ อัตรวา รวม ๕ อัตรวา เพื่อบรรจุในชั้นตรี
 อันดับ ๑
- ค. ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรประโยค
 มัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ แผนกพาณิชย์การ หรือแผนกเลขานุการ
 หรือแผนกภาษาต่างประเทศ ๑ อัตรวา เพื่อบรรจุในชั้นเจ้าตัว
 อันดับ ๓
๘. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
- ก. ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ สาขาฟิสิกส์ ๑ อัตรวา เพื่อบรรจุในชั้นตรี
 อันดับ ๒
- ข. ปัญหาทางวิศวกรรมศาสตร์ แผนกวิศวกรรมเครื่องกล ๒ อัตรวา
 ปัญหาทางเศรษฐศาสตร์ ๑ อัตรวา รวม ๓ อัตรวา เพื่อบรรจุในชั้นตรี
 อันดับ ๒
- ค. ประกาศนียบัตรประโยควิชาชีพชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
 แผนกผ้าและเครื่องแต่งกาย ๕ อัตรวา แผนกวิชาช่างไฟฟ้า ๑ อัตรวา
 แผนกวิชาช่างกลโลหะ ๑ อัตรวา แผนกวิชาเทคนิคอุตสาหกรรม ๑ อัตรวา
 แผนกวิชาเลขานุการ ๑ อัตรวา แผนกวิชาวิจิตรศิลป์ ๑ อัตรวา อนุปัญหา
 ทางศิลป์ สาขาจิตรกรรมและประติมากรรม ๑ อัตรวา รวม ๑๑ อัตรวา เพื่อบรรจุ
 ในชั้นตรี อันดับ ๑
- ง. ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรประโยค
 มัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ แผนกช่างไม้ครุภัณฑ์ ๑ อัตรวา แผนก
 พาณิชยการ หรือแผนกเลขานุการ ๑ อัตรวา รวม ๒ อัตรวา เพื่อบรรจุใน
 ชั้นเจ้าตัว อันดับ ๓

๘. กรมวิทยาศาสตร์ การแพทย์	ก. ปรินญาทางเภสัชศาสตร์ ๑๐ อัตรာ ปรินญาทางวิทยาศาสตร์ สาขา วิทยาศาสตร์ทั่วไป หรือสาขาเคมี ๔ อัตรารวม ๑๔ อัตราร เพื่อบรรจุ ในชั้นตรี อันดับ ๒ ข. ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรประโยค มัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ แผนกเลขานุการ แผนกพาณิชยการ หรือแผนกภาษาต่างประเทศ ๑ อัตราร เพื่อบรรจุในชั้นจัตวา อันดับ ๓
๑๐. สำนักงานสภาพการศึกษา แห่งชาติ	ก. ปรินญาทางเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ ๑ อัตราร เพื่อบรรจุในชั้นตรี อันดับ ๓ ข. ปรินญาทางอักษรศาสตร์ ๒ อัตราร ทางพาณิชยศาสตร์ ๒ อัตราร ทาง การศึกษา หรือทางครุศาสตร์ ๒ อัตราร ทางเศรษฐศาสตร์ ๒ อัตราร ทาง พาณิชยศาสตร์ (สถิติ) ๒ อัตราร ทางการบัญชี ๑ อัตราร ทางนิติศาสตร์ หรือธรรมศาสตร์บัณฑิต ๑ อัตราร รวม ๑๒ อัตราร เพื่อบรรจุในชั้นตรี อันดับ ๒
๑๑. กรมบัญชีกลาง	ก. ปรินญาทางการบัญชี หรือทางพาณิชยศาสตร์ ๖ อัตราร เพื่อบรรจุใน ชั้นตรี อันดับ ๒ ข. ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรประโยค มัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ แผนกพาณิชยการ ๕ อัตราร เพื่อบรรจุ ในชั้นจัตวา อันดับ ๓

คดีหลังจากเอเชียนเกมส์

Colombo, Nov. 10 (Reuter)—A 23-year-old prisoner, selected to box for Ceylon at the Asian Games in Bangkok next month, walked out a free man from a Colombo jail on being granted a free pardon by Home Minister Wijayananda Dahanayake

V.P. Piyadasa, who will fight in the feather-weight class at the Games, was one of a criminal gang which clashed with a rival gang, using bottles knives and stones.

He learnt boxing from Jail Superintendent Paddy de Silva in an improvised ring in Welikada Prison.

ยังงี้เองเล่าครับ ที่เค้าเรียกว่า "Put the right man on the right job"

สิงหราช

ล.ค.ล. ๒๕๑๐

จงมาช่วยกันวางหลัก: ข้อคิดสำหรับปีใหม่

โดย

อมร รักษาสิทธิ์, Ph.D.

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักวิจัย

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ก. ขลุ่ยขลุ่ย - ปลูกผัก

“ขลุ่ยขลุ่ย ขลุ่ยขลุ่ย มาช่วยกันทำสวนครัว ไม่ต้องกลัวอดผัก

“ขลุ่ยขลุ่ย ขลุ่ยขลุ่ย มาช่วยกันทำสวนครัว ไม่ต้องกลัวอดผัก

ๆ ลๆ”

พวกเราหลายคนคงยังจำบทร้องข้างต้นของพวกเด็ก ๆ เมื่อสมัยสิบปีก่อนได้ดี เพราะเป็นบทร้องที่เด็ก ๆ ใช้ร้องล้อเลียนนโยบาย “ไทยทำ ไทยใช้ ไทยกิน ไทยซื้อ ไทยขาย” ในยุค “มาลानำไทยเป็นมหาอำนาจ” กันอยู่ทั่วไป

ที่จริงแล้วสิ่งที่ผู้เขียนจะกล่าวถึงในบทความอันจะถือว่าเป็นของขวัญ ของผู้อำนวยการแห่งบรรดามิตรสหายและท่านที่เคารพในวาระดิถีขึ้นปีใหม่ ๒๕๓๐ นี้ ไม่ใช่เรื่องเกี่ยวกับการปลูกผักโดยตรง แต่เป็นเรื่องที่พอจะพาดพิงถึงกันได้ ในความคิดคำนึงและจะได้พาดพิงไปถึงเนื้อร้องของเพลงนี้ ซึ่งผู้เขียนใคร่ขอเสนอให้แก้ไขใหม่ให้เหมาะสมกับภาระหน้าที่ของชาวไทยสมัยใหม่ ดังที่จะได้เรียนให้ทราบในตอนท้ายของบทความนี้

ที่ว่าเป็นเรื่องที่พอจะพาดพิงถึงกันได้นั้นก็เนื่องด้วยมีเหตุการณ์หลายอย่างซึ่งผ่านเข้ามาสู่ความสนใจของผู้เขียนในช่วงระยะเวลาหลาย ๆ ปีที่ผ่านมา เช่น เรื่องที่เกี่ยวกับการก่อตั้งสถาบันต่าง ๆ และการที่ผู้หลักผู้ใหญ่ของเมืองไทยสมัยก่อน ๆ มักจะสั่งสอนลูกหลานว่า เวลาจะทำอะไรก็ตามให้พยายามยึดหลักไว้ อย่ายึดคน แต่ต่อมาก็ได้ยินผู้วิจารณ์ว่า สังคมไทยปัจจุบันเป็นสังคมที่ยึดถือกระพี้และเปลือก หากได้เป็นสังคมที่ยึดถือแก่นหรือหลักการแต่อย่างใดไม่ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เมื่อมากระทบความรู้สึกของผู้เขียนคราวแรก ๆ ก็เสมือนเป็นปรากฏการณ์ต่างหาก

จากกัน จนกระทั่งเมื่อไม่ช้าไม่นานมานี้เองที่ผู้เขียนรู้สึกว่าการปฏิบัติทางสามัคคีความเกื้อหนุนกันอย่างมากและจะมีความสำคัญต่อสังคมและประเทศชาติเรา จึงใคร่จะคิดออกมาดัง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้สึกกับญาติมิตรและท่านที่เคารพดังกล่าวแล้ว

เพื่อที่จะมิให้เป็นอารมณ์ที่ขมขื่น และสับสนจนเกินไป ผู้เขียนจะได้เล่าให้ฟังถึงปรากฏการณ์ทั้งสามนั้นว่ามีความเป็นมาอย่างไร และจะมาเกี่ยวข้องกับการวางหลักอย่างไรเป็นลำดับไป

ข. สถาปนา - สถาบัน

ท่านที่ใกล้ชิดกับวงวิชาการ หรือวงการช่วยเหลือจากต่างประเทศคงจะได้พบกับความคิดใหม่แนวหนึ่งที่ว่า การที่จะช่วยประเทศซึ่งกำลังพัฒนาทั้งหลายให้พัฒนาไปในแนวที่ถูกต้องและที่จะส่งผลถาวรนั้น วิธีที่ดีที่สุดคือ วิธีที่จะต้องช่วยให้มีการสร้างสถาบันต่าง ๆ ขึ้น (เรียกเป็นศัพท์แสงว่า Institution Buildings) ทั้งนี้ เพราะนักวิชาการเหล่านั้นมีความเชื่อมั่นว่า การช่วยเหลือตัวบุคคลแต่ละคนหรือหมู่คณะใดคณะหนึ่งนั้น ไม่มีผลยั่งยืนถาวร และอาจเป็นผลร้ายต่อประเทศที่รับความช่วยเหลือนั้นด้วยซ้ำ ดังตัวอย่างทางด้านพัฒนาการเมืองนั้น ถ้าจะช่วยเหลือนักการเมืองกลุ่มหนึ่งให้มีโอกาสเจริญอำนาจในประเทศใด ๆ แล้ว ประชาชนของประเทศนั้นจะได้รับผลร้ายในที่สุด ทั้งนักการเมืองกลุ่มดังกล่าวก็ไม่อาจจะดำรงอำนาจคำฟ้าไปได้ ฉะนั้นทางที่ดีควรจะช่วยเหลือพึงจะทำด้วยการส่งเสริมให้มีการสร้างสถาบันทางการเมืองในประเทศนั้นขึ้นมาให้มีรากฐานแข็งแรงจึงจะมีโอกาสเติบโตก้าวหน้าไปได้อย่างมั่นคง เช่น ส่งเสริมให้มีระบบการปกครองที่จะอำนวยประโยชน์สุขแก่ประชาชน ช่วยให้มีรัฐธรรมนูญ เสริมสร้างระบบพรรคการเมืองให้รู้จักรับผิดชอบ เสริมสร้างสถาบันทางสื่อสารมวลชน ซึ่งได้แก่ การหนังสือพิมพ์ การโทรภาพ การพิมพ์และเผยแพร่เอกสาร ฯลฯ ช่วยสมาคมทางวิชาชีพ สมาคมการค้าธุรกิจและอุตสาหกรรม ตลอดจนสมาคมทางการเมือง และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ การช่วยเสริมสร้างสิ่งเหล่านี้เป็นการสร้างสถาบันทางการเมืองการปกครองให้เกิดและงอกงามขึ้น

คำว่า การสร้างสถาบันนี้เราต้องคำนึงถึงว่าเป็นคำพูดที่รวมถึงนามธรรมและวัตถุธรรม หรือรูปธรรม เช่นการสร้างสถาบันรัฐธรรมนูญ ก็หมายถึงทั้งการเขียนรัฐธรรมนูญออกมาเป็นรูปเล่ม รวมถึงการปลุกฝังจิตใจประชาชนให้รู้จักและเข้าใจการปกครองตามระบบนี้ หรือจาก

ตัวอย่างการสร้างสถาบันการศึกษานั้นไม่หมายถึงว่า จะช่วยกันหาทุนมาสร้างตึก ห้องทำงาน ห้องเรียน หาหนังสือมาใส่ห้องสมุดไว้ส่งครูไปเรียนแล้วกลับมาสอน เท่านั้นก็หาไม่ เพราะการกระทำดังกล่าวเป็นแต่ด้านรูปธรรม จริงอยู่ โรงเรียนหรือวิทยาลัยดังกล่าวอาจจะดำเนินการสอนไปได้เมื่อนักเรียนเรียนจบหลักสูตรแล้วก็ได้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตร คือกระดาษแผ่นหนึ่งไป การสร้างสถาบันการศึกษาตามความหมายที่แท้นั้น นอกจากการสร้างทางรูปธรรมดังกล่าวแล้วยังมุ่งถึงการสร้างทางนามธรรมด้วย คือ สร้างน้ำใจของครู สร้างน้ำใจของการศึกษาสร้างให้รู้จักว่าการมา โรงเรียนจนได้กระดาษรับรองแผ่นหนึ่งนั้นต่างกับการศึกษาเพื่อให้เป็นพลเมืองดี เป็นพลโลกดี และเป็นผู้มีความรู้ที่จะประกอบอาชีพได้ในที่สุด การสร้างครูนั้นก็มิใช่สักแต่บรรจุคนมาเป็นครู แต่ต้องมีการวางระเบียบวิธีปฏิบัติจะเป็นลายลักษณ์อักษรหรือความตกลงกันในหมู่อาจารย์ว่า อาจารย์ที่ดีควรมีภาระหน้าที่อย่างไร ควรทำการสอน วิจัย และบริการชุมชนอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับศักดิ์ ตำแหน่ง ทั้งจะได้ใช้เป็นมาตรการในการเลื่อนขั้นต่อไป ฯลฯ

จะเห็นได้ว่า การสร้างสถาบันตามนัยนี้เป็นคำกล่าวที่กว้างขวางใช้ได้ ในกิจการงานทุกสาขา จึงเป็นสิ่งที่พวกเราควรจะคำนึงให้มากกว่า การอย่างใดเป็นการสร้างเฉพาะรูปเฉพาะโครงกรณ้อย่างใดเป็นการสร้างในทางนามธรรม หากจะต้องเลือกสร้างแล้ว ควรจะต้องสร้างสิ่งที่เป็นนามธรรมก่อน เพราะนามธรรมเป็นสิ่งที่ถูกทำลายได้ยาก ส่วนรูปธรรมนั้นแตกสลายพังทำลายได้โดยไม่ยากนัก ผู้เขียนเคยได้ฟังคำวิจารณ์ของชาวต่างประเทศท่านหนึ่งที่เขาบอกว่า เมื่อเรียดั้งคณิศคนหนึ่งไปดำรงตำแหน่งใด ๆ แล้ว ถ้าท่านผู้นั้นมีแต่ความสามารถที่จะทำให้การทำงานในที่นั้นเจริญก้าวหน้าไปได้กว่าเดิม เรียบร้อยกว่าเดิม นั้นจะนับว่าเป็นการดีเสียทีเดียวไม่ได้ เพราะหากท่านผู้นั้นถูกย้ายไปหรือล้มหายตายจากไป งานในหน่วยงานนั้นก็คงจะกลับคืนสู่สภาพเดิมหรือเลวกว่าเดิม ฉะนั้น หากจะให้เป็นประโยชน์ยิ่งขึ้นแล้วผู้นั้นก็ต้องมีภาระหน้าที่ที่จะวางระบบงานเสียใหม่ ฝึกฝนคนเสียใหม่ ตั้งมาตรฐานในการดำเนินงานเสียใหม่ หากทำได้ดังนี้และมีเวลาฝึกหัดปฏิบัติเพียงพอแล้ว มาตรฐาน ผู้นั้นจะล้มหายตายจากไปอย่างไร ผู้ที่เหลืออยู่ก็ย่อมจะทำงานสืบต่อไปได้ อาจจะได้ยิ่งซึกกว่าเดิมด้วยซ้ำไป หากว่าจะวางระบบงานไว้ในขนาดที่ว่าคนที่มาทำงานใหม่ในที่นั้นจะมีแต่คนที่ดีกว่าคนเดิม!

ค. ถอดคน - ถอดหลัก

ผู้เขียนเชื่อมั่นว่าพวกเราทุกคนคงได้รับการอบรมสั่งสอนกันมาเสียหนักต่อหนักแล้วว่า เวลาจะทำอะไรให้หนักถึงหลักการ อย่างนี้ถึงคน เพราะคนย่อมเปลี่ยนแปลง หวั่นไหวได้ แต่หลักการเป็นของตายตัวแน่นอน นอกนั้นก็ยังมีคำสั่งสอนท่านองที่ว่า บ้านเมืองมีข้อมี้แปะ อย่าทำตามอำเภอใจ บางทีก็จะมีว่าจะเป็นผู้ใหญ่ จะเป็นเจ้าคนนายคน จะต้องเป็นคนใจคอหนักแน่นไม่โลเล ยึดมั่นในหลักการ ไม่เป็นเหมือนไม้หลักปักเลน จึงจะเป็น "ผู้หลักผู้ใหญ่" ได้ กล่าวคือเป็นผู้ใหญ่ที่เป็นหลัก ที่ผู้อื่นจะยึดถือเห็นยวรงค์เป็นที่พึ่ง และมองเห็นเป็นขงชัยอยู่ แม้แต่ในระเบียบของทางราชการเองก็กำหนดไว้ให้ข้าราชการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบแบบแผน ห้ามปฏิบัติตามอัชฌาศัยของตนเองหรือผู้อื่น (ซึ่งก็มักได้แก่ ผู้ใหญ่ ผู้บังคับบัญชาเหนือหัวนั่นเอง) ในทางที่ผิด มิฉะนั้น ข้าราชการผู้นั้นจะต้องรับผิดชอบ

โดยที่ทุกท่านต่างก็ได้รับการอบรมสั่งสอนในเรื่องเหล่านี้มาจนนับครั้งไม่ถ้วนด้วยกันทั้งนั้น และเท่าที่ผู้เขียนเคยมีประสบการณ์ทำการวิจัยจากข้าราชการบางหมู่บางเหล่า ซึ่งน่าจะเป็นตัวแทนของบรรดาข้าราชการทั้งหมดได้ ก็ทราบว่ทุกท่านต่างก็ตระหนักดีอยู่แล้วว่าในหลักการที่ว่า "หลักดีดีกว่าคน" จึงไม่มีประโยชน์อะไรที่จะต้องต่อความยาวสาวความยืดต่อไปในประเด็นนี้อีก

ง. ปฏิบัติ - ลองผัก

ตามที่กล่าวแล้วในตอนต้นว่า พวกเรารู้ดีว่า "หลักดีดีกว่าคน" แต่ในทางปฏิบัตินั้นก็ดูเหมือนจะซมทรามกันอยู่ทั่วไปว่า การปฏิบัติเป็นเช่นนั้นเสมอไปเพราะมีภาวะครอบงำและปัจจัยแวดล้อมหลายประการที่ทำให้คนไทยโดยทั่ว ๆ ไปไม่ยึดถือหลักการอะไรให้แน่นอนได้ตลอดรอดฝั่ง ที่ว่านี้ไม่หมายถึงว่า คนไทยจะเป็นคนหน้าไหว้หลังหลอก อย่างที่คนบางคนชอบบริภาษมา แต่ผู้เขียนเชื่อว่า คนไทยส่วนใหญ่อยากยึดและพยายามยึดหลักการอยู่เสมอ แต่ก็ไม้อาจจะยึดไปได้ตลอดเพราะมีอิทธิพลบังคับต่างหาก ข้อนี้เราคงจะเห็นได้จากการพรั่าสอนของผู้ใหญ่เองในขณะที่ยกให้ผู้น้อยรู้จักเคารพตัวเอง รู้จักเคารพเหตุผลและหลักการก็มักจะสมทบหรือส่ำทับไปด้วยว่า ทั้งนี้ให้รู้จักโอนอ่อนผ่อนตาม ให้รู้จักกาลเทศะ ให้จำไว้ว่า กฎทุกกฎมีข้อยกเว้น! อย่าตอดึงเอาหัวชนฝา! ถ้าเป็นข้าราชการก็อาจจะสั่งสอนว่า "เป็นผู้ใหญ่ก็อย่า

ก็มีประนมกร ลำบากไปก่อนแล้วจะสบายเมื่อปลายมือ” “นำเชียวอย่าเอาเรือไปขวาง” หรือแม้กระทั่งแถมท้ายไปว่า “เดินตามหลังผู้ใหญ่หมาไม่กัดนะ” หรือ “บ้านเมืองไม่ใช่ของคุณคนเดียวนะ” และอะไรต่อมิอะไรทำนองนี้อีกมาก จนกระทั่งผู้ฟังในบางครั้งไม่เข้าใจว่าท่านกรณาอบรมช้แจงให้ยึดหลักหรือยึดคนกันแน่

ผู้เขียนเคยได้ยินพวกเรากวีพากษ์วิจารณ์กันเสมอ ๆ ว่า คนนั้นคนนั้นหวัดอ ถ้อหลักการไม่ค่อยลงใคร จึงมักไม่โตดี หรือไม่ก็คิดว่า คนนั้นคนนั้นมีความเชื่อมั่นในตัวเองมากเกินไปคนจึงเกลียด บางคนก็มัวแต่ตั้งหน้าตั้งตาทำงานไม่รู้จะเอาดีเอาเด่นไปตั้งไหน นับว่าเป็นกรรมของคนเหล่านี้ที่อดสำหรับประกอบกุศลกรรมในเนืออนาที่ไม่มีกุศลไพศาล

ข้อที่น่าย่นคืออย่างหนึ่งก็คือว่า ในท่ามกลางคำวิพากษ์และวิติปฏิบัติข้างต้นนี้ยังมีคนไทยจำนวนไม่น้อยที่ได้พยายามที่จะหาทางแก้ไขสังคมไทยให้เป็นสังคมที่หายจากโรค “ที่ชื่อต่อพระเจ้าว่าโง่เง่าเต่าปูปลา ผู้เฒ่าเหล่าเมฆาว่าโบบ้าสารยา” ดังจะเห็นได้จากการขยายตัวของวารสารทางวิชาการหรือกึ่งวิชาการ เช่น วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งเปลี่ยนชื่อมาเป็น วารสารพัฒนบริหารศาสตร์, รัฐบริหารกิจ, สังคมศาสตร์ปริทัศน์, รวมทั้ง วารสารข้าราชการนี้เอง ผู้เขียนมีความรู้สึกจับใจเป็นพิเศษเมื่อได้อ่านบทความของ ดร. ไพจิตร เอื้อทวีกุล เรื่อง “ข้อคิดบางประการเกี่ยวกับสังคมไทยและการศึกษาแบบตะวันตก” ในสังคมศาสตร์ปริทัศน์ (เล่มชันวาคม—กุมภาพันธ์ ๒๕๐๘-๒๕๑๐) ซึ่งได้อภิปรายถึงคิพมผู้เชียวชาญต่างประเทศและนักเรียนนอก โดยเฉพาะในด้านที่เกี่ยวกับคุณค่าของสังคมไทยที่ยึดมั่นชมเชย แต่เบ็ด็ดอกนอกของอารยธรรมต่าง ๆ โดยละทิ้งแก่นเสียไม่มีใครเข้าถึง ไม่มีใครนิยมยินดี หวังว่าข้อเขียนทำนองนี้จะช่วยสะกิดสะเกาให้เราทำนทั้งหลายบังเกิดความรู้สึกความเข้าใจในทางที่ถูกที่ควรได้บ้าง หากจะได้ถึงขั้นที่ช่วยชุดหรือถากถางกระพี้และเบ็ด็ดอกออกให้หมดจนเหลือแต่แก่น ก็คงจะดีไม่น้อย

จ. ขลุกลัก - วางหลัก

ผู้เขียนได้อภิปรายเรื่องการสร้างสถาบัน เรื่องหลักการกับคน และเรื่องทางปฏิบัติของสังคมไทย อันเป็นภาวะครอบงำให้คนไทยไม่อาจยึดถือหลักการไปได้ตลอดรอดฝั่ง เป็นลำดับมาแล้ว ในชั้นท้ายที่สุดนี้ ก็ใครจะขออธิบายให้เห็นว่า เรื่องทั้งสามนี้เกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กันอย่างไร เราควรจะทำอย่างไรต่อไป เพราะตามความรู้สึกของผู้เขียนนั้นรู้สึกว่าเป็นเรื่องสำคัญไม่น้อย

เราทราบแล้วว่า โดยธรรมชาติของคนไทยนั้น บรรดาบิดามารดา ครูบาอาจารย์ ผู้ใหญ่ ที่เคารพนับถือทั้งหลาย ท่านประสงค์จะอบรมสั่งสอนเราให้เป็นคนดี ท่านจึงพยายามพร่ำอบรม แนะนำให้เรารู้จักสิ่งที่ถูกที่ควรทั้งทางโลกและทางธรรม ซึ่งผู้เขียนขอสรุปมาเรียกเพียงว่า "ทำตามหลักการ" ในขณะที่เดียวกันท่านก็มีความเป็นห่วงกังวลว่า ถ้าเราทำตามหลักการ เสร็จตรงเกินไปก็เกรงว่า เราจะรักษาตัวไปไม่รอด ท่านก็กรุณาแนะนำให้เราจักหลบหลีก ผ่อนสั้นผ่อนยาวอีกด้วย จะว่าไปแล้วเราอาจจะมองคำสั่งสอนอบรมสองตอน คือ ที่จะให้เราดี และเรารอด นี้ให้ชัดกันก็ได้ หรือให้สอดคล้องกันก็ได้ (เหมือนกับที่บางคนถือว่า ถ้าดีจริงต้องรอด!) อย่างไรก็ตาม เราก็เป็นหนีบุญคุณบุคคลอยู่กลุ่มหนึ่งที่ช่วยชี้ทางแต่ความเจริญว่า ถ้าเราหวังจะมีความพัฒนา ต้องช่วยกันส่งเสริมสร้างสถาบันต่าง ๆ ให้เกิดขึ้น ดังที่ได้สาธยายมาโดยละเอียดข้างต้นแล้ว ฉะนั้น เราจึงน่าจะนำสิ่งที่สามนั้นมาตีรวมกันได้ กล่าวคือเราหวังว่าจะเป็นคนดีมีหลักการ หวังว่าจะรักษาตัวรอดและหวังว่าจะสร้างความเจริญพัฒนาให้แก่ตัวเองและหมู่คณะตลอดจนประเทศชาติ ลู่ทางที่พอจะทำได้ น่าจะได้แก่การพยายามสร้างสถาบันต่าง ๆ โดยเฉพาะในแง่ของนามธรรมนั่นเอง การสร้างสถาบันในด้านนามธรรมนี้ผู้เขียนเห็นว่า ได้แก่หลักการที่เราพร่ำสั่งสอนกันมานั่นเอง

ยกตัวอย่าง เช่น หากเราประสงค์จะให้คนไทยไม่อดผักร เราก็ต้องยึดมั่นในหลักการที่ว่า จะต้องให้คนไทยทำสวนครัว เลี้ยงสัตว์ ตรงนี้ขอให้ช่วยกันพิจารณาให้ดีว่า เราได้ยึดหลักหรือนโยบายข้อนี้กันจริงจังกี่เพียงใด ผู้เขียนรู้สึกว่ เราทำตามนโยบายนี้หลักนี้แต่เพียงในรูปการรณรงค์และเป็นการชั่วคราวเท่านั้น สถาบันการทำสวนครัวและเลี้ยงสัตว์มิได้เป็นสถาบันในแง่นามธรรมที่อยู่ในสายเลือดของคนไทยเรา (ลองเทียบกับคนจีนและคนญวนดู ลองนึกดูที่ว่า หากเรายึดหลักการทำสวนครัวเลี้ยงสัตว์กันอย่างจริงจังมาตั้งแต่ครั้งนั้นจนเป็นนิตาน (นิสัย+สันดาน) แล้วเราคงจะอยู่ติดกันติดกันไปเรื่อยเรื่อยแล้ว

กรณีของการส่งเสริมอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม ด้วยหลักการ "ไทยทำไทยขายไทยซื้อ" ก็เช่นเดียวกัน หากเราทำกันอย่างจริงจังและต่อเนื่องกันมาแล้ว เราคงไม่ต้องมาเริ่มส่งเสริมอุตสาหกรรมกันใหม่ในตอนนี

การศึกษา การปกครอง การทหาร การศาสนา ฯลฯ ก็เช่นกัน หากเรายึดมั่นในหลักการว่า การศึกษาคืออย่างไร ข้าราชการคือผู้รับใช้ประชาชนอย่างไร ทหารคือผู้รับใช้ชาติอย่างไร สมณะชีพราหมณ์มีหลักอย่างไร ฯลฯ แล้วเราก็คงมีสถาบันในเรื่องเหล่านี้ที่สมบูรณ์

เป็นฝักใฝ่มั่นคงและก้าวหน้าอยู่เสมอ ความเจริญพัฒนาที่คงจะบังเกิดขึ้นอย่างไม่ต้องสงสัยเลย
 ฉะนั้น ผู้เขียนจึงเชื่อว่า การพัฒนาด้วยการสร้างสถาบันนั้น หากมีการยึดมั่นในหลักการเป็นส่วน
 ใหญ่ จะมีช้อยกเว้นด้านกาลเทศะและบุคคลเป็นส่วนน้อยและให้โอนอ่อนไปได้เฉพาะในส่วนที่
 เป็นรูปธรรมแล้ว ความหวังของประชาชาติไทยที่ประสงค์จำนงหมายในพัฒนาสถาพรนั้นคง
 ไม่พินมือไปได้

อย่างไรก็ดี ผู้เขียนตระหนักดีว่าการสร้างสถาบันในด้านนามธรรมให้ถูกหลักนั้น
 ย่อมเป็นของยาก ย่อมมีอุปสรรคขลุ่ยขลุ่ยเป็นขวากหนามนานาประการ จึงใคร่ขอ
 แก่คำร้องของเพลงข้างต้นไว้เป็นเครื่อง ปลอบ และบำรุงขวัญของพวกเราและเพื่อให้เป็น
 การประกอบกับข้อคิดที่ฝากมาเป็นของขวัญปีใหม่ ๒๕๑๐ นี้ไว้ด้วย คือ

“ขลุ่ยขลุ่ย ขลุ่ยขลุ่ย จงมาช่วยกันวางหลัก ไม่ต้องกลัวขลุ่ยขลุ่ย

“วางหลัก ยึดหลัก ช่วยกันเดินให้ตรงหลัก ไม่ต้องกลัวขลุ่ยขลุ่ย”

สวัสดิ์ฉบับใหม่

เย็บปกแข็งรวมเล่ม

วารสารข้าราชการ ปี ๒๕๐๙ และปีก่อน ๆ

ค่าเย็บปก ๑๓.๐๐ บาท

ค่าส่งกลับทางไปรษณีย์ ๕.๐๐ บาท

ส่งไปเย็บได้ที่บริการสวัสดิการ ก.พ.

สำนักงาน ก.พ. ในพระบรมมหาราชวัง พระนคร

ส่งเงินในนามผู้จัดทำวารสารข้าราชการ ส่งจ่ายที่ ป.ณ. หน้าพระลาน

การศึกษา

โดย

ดร. ป๋วย อึ๊งภากรณ์

(ต่อจากฉบับก่อน)

คุณภาพการศึกษา

การศึกษาก็เช่นเดียวกับเรื่องอื่น ๆ จะคำนึงถึงแต่เฉพาะเรื่องปริมาณมิได้ จะต้องพิจารณาถึงคุณภาพเป็นเรื่องสำคัญ เท่าที่สังเกตและศึกษาดูจะเห็นได้ว่า วิธีการสอนและวิธีการเรียนของเรายังบกพร่องอยู่บ้าง ข้อที่ควรปรับปรุงใคร่จะเสนอดังนี้

๑) ควรฝึกฝนให้นักเรียนมีนิสัยในการอ่านและเขียนหนังสือ เมื่อผมเป็นนักเรียนมีลักษณะคืออยู่ว่า สุ จี ปุ ลิ เท่าที่สังเกตดูเวลานี้แม้แต่ในมหาวิทยาลัยก็ยังเรียนถึง สุ คือ ฟังเท่านั้น ฟังเล็กเซอร์ จี จินตนาการ การที่จะคิดไม่ค่อยจะมี ปุ ไม่กล้าถาม ลิ ไม่กล้าเขียน ออกข้อสอบไปในชั้นมหาวิทยาลัย แม้แต่ในคณะเศรษฐศาสตร์ให้แสดงเหตุผล แสดงได้ครึ่งหน้า ไม่มีเหตุผลเป็นต้น หากว่านักศึกษายังไม่ได้เริ่มมีนิสัยในการอ่าน การเขียนหนังสือเสียแต่แรกแล้ว เอาแต่ฟัง ท่องจำ หมดเวลาเรียนแล้ว เป็นเวลาทบทวน นับไม่ได้ว่าเป็นการศึกษาที่แท้จริง เพราะฉะนั้น การสร้างห้องสมุดและการบังคับให้เด็กได้เรียน ได้อ่านหนังสือในห้องสมุดด้วยตนเองจึงเป็นของที่สำคัญอย่างยิ่ง

๒) นักเรียนวิทยาศาสตร์ ควรจะได้รับการฝึกฝนทางทดลองปฏิบัติ เครื่องมือทดลองปฏิบัติเหล่านี้จะต้องลงทุนซื้อ และเมื่อซื้อมาแล้วก็ไม่เก็บไว้เป็นพิพิธภัณฑ์ ไม่กลัวจะเสีย สำคัญงบประมาณก็ต้องให้ค่าวัสดุให้มากขึ้นเพื่อทดลองได้ดี เช่นนี้จึงจะเรียกว่าใช้เครื่องมือเป็นทาส ไม่ใช่เป็นทาสของเครื่องมือ

๓) นักเรียนอาชีวะทางการช่างและการเกษตรก็เช่นเดียวกัน ต้องฝึกหัดใช้เครื่องมือเป็นและใช้จนเคยชิน เท่าที่เคยทราบมา นักเรียนบางคนที่ยังเรียนจะออกมาเป็นครู บางคนยังไม่เคยจับต้องเครื่องมือด้วยซ้ำ จริงอยู่เครื่องมือและวัสดุการปฏิบัตินั้นแพง แต่เชื่อว่าการสร้างตึก อาคารหรัฯ ออก เอาเงินมาใช้สำหรับเครื่องมือจะดีกว่าแน่

๔) งบประมาณที่รัฐบาลยังไม่สามารถสร้างโรงเรียนให้พอเพียง ก็จำเป็นที่จะต้องสนับสนุนโรงเรียนราษฎร์ให้ดีขึ้น การสนับสนุนโรงเรียนราษฎร์นั้น น่าจะเป็นหัวข้อยืดยาวที่ผมจะได้นำมาเสนอได้ แต่ว่าใครจะกล่าวสั้น ๆ ว่า รัฐบาลควรจะสนับสนุนและควบคุมให้คุณภาพของโรงเรียนราษฎร์เป็นไปโดยดี ให้มีมากขึ้น เช่นที่โตม้โรงเรียนราษฎร์อยู่แล้ว ก็ไม่ควรตั้งโรงเรียนรัฐบาลไปแข่งขันกับเขา ทำให้โรงเรียนราษฎร์ล้มไปหมด แต่การควบคุมคุณภาพของโรงเรียนราษฎร์ขึ้นอยู่กับค่าเล่าเรียน และเงินสนับสนุนโรงเรียนราษฎร์ซึ่งเป็นเรื่องใหญ่

๕) การตรวจตราควบคุมและแนะแนวแก่ครูตามโรงเรียนต่างๆ ควรจะได้ทำเป็นประจำ เฉพาะอย่างยิ่งในชนบทที่ไกลออกไป เพราะนอกจากจะเป็นการกระตุ้นเตือนให้ครูทำงานโดยเข้มแข็งแล้ว ยังจะสามารถแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ได้รวดเร็วทันใจด้วย

๖) กระทรวงศึกษาธิการควรจะขอความเห็นและขอคำปรึกษาจากนักอุตสาหกรรม พ่อค้าเกษตรกร และบุคคลที่จะเป็นนายจ้างของนักเรียนเหล่านี้ ชักจูงให้นักเรียนของตนได้รับความสนใจจากท่านเหล่านั้นในการจัดหลักสูตรการศึกษาสายอาชีพ สำหรับสายสามัญคิดว่าเจ้าหน้าที่วิชาการของมหาวิทยาลัยที่จะรับนักเรียนไปต่ออนั้น ก็น่าจะเป็นที่ปรึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในชั้นมัธยมได้

(ค) การฝึกหัดครู

การฝึกหัดครูเป็นเรื่องสำคัญยิ่งในการศึกษา สำคัญยิ่งกว่าเงิน เพราะถ้าเราขาดเงิน เรายังพอจะหีบหุ้มเพื่อนฝูงได้ แต่ถ้าเราขาดครู เราจะหุ้มครูฝรั่ง ครูแขก ครูจีน มากก็ไม่สู้จะถนัดนัก และหุ้มชนิดพูดไทยกับเด็กได้ก็มันน้อย (ส่วนเงินนั้นพูดได้ทุกภาษา) ฉะนั้น การขยายการศึกษาจะกระทำกันได้เมื่อใด จะต้องพยายามขยายการฝึกหัดครูก่อน จึงจะเริ่มได้มีผลดีจริงๆ

การฝึกหัดครูมีอยู่หลายชนิด ครูบางคนเรียนเก่ง มีวิชามาก แต่สอนไม่เป็น ชนิดนี้ต้องพยายามอบรมให้รู้วิธีสอน แต่บางคนในประเภทนี้ก็อบรมไม่ได้ เพราะนิสัยไม่ให้ ถ้าเช่นนั้นก็เป็นการจำกัดทางธรรมชาติ นำเสียดายช่วยไม่ได้ แต่บางที่เรฝึกหัดครูกันจนเพลิน ถือว่าวิชาครูเป็นกุญแจวิเศษดอกเดียวในโลก สอนวิชาครูจนเพลินไปจนสอนเก่ง แต่วิชาที่จะสอนถ่ายทอดนั้นเพิกเฉยเสีย สอนเก่งแต่สอนอะไรไม่ได้ เมื่อมีกษัตริย์ราชาธิปไตยในสหรัฐอเมริกา ถึงกับบอกศาลาเล็กจ้างครูจำพวกสองนี้ ในประเทศไทยเราก็ปรากฏว่ามีครูจำพวกนี้อยู่บ้าง น่าจะพยายามสร้างอัตราส่วนให้เหมาะสม

การฝึกหัดครูในระยะที่ขาดแคลนครูวุฒินี้ ควรจะกระทำเป็นหลักสูตรสั้น ๆ
หลักสูตรยาว หลักสูตรยาวจำเป็นต้องทำ แต่ว่าหลักสูตรสั้นนั้นควรจะระดม เพื่อแก้ปัญหา
เฉพาะหน้าให้สามารถผลิตครูออกไปทำงานได้จริง ๆ โดยเร็ว

ปัญหาสำคัญอยู่ที่การจูงใจให้ครูเป็นครูอยู่ได้นานๆ ไม่ใช่ถืออาชีพครูเป็นเรือจ้าง เพราะ
ครูอาจจะมีเกียรติ ไม่ใคร่จะมีศักดิ์ ไม่เหมือนข้าราชการบางกรมที่มีรถหลวงขังคนตั้งแต่ชั้นโท
ขึ้นไป - ฉะนั้น ครูบางประเภทที่เราอึดอัดจริงๆ ควรจะได้รับเงินเดือน ในอัตราพิเศษเป็นสิ่งจูงใจ
และเป็นการทดแทนให้เกิดความยุติธรรมในสังคมยิ่งขึ้น ที่กล่าวมานี้หมายถึงครูทุกระดับ คือ
ประถม มัธยมสามัญ มัธยมอาชีวะ และอุดมศึกษา

ง. การอุดมศึกษา

ทุกวันนี้ ทั้งรัฐบาลและเอกชนยังคงถือคติว่า เด็กทุกคนควรจะเข้ามหาวิทยาลัยได้หมด
ข้อนี้ใครจะเสนอว่า เป็นมิจนาคติปฏิ คือเป็นความยึดมั่นในสิ่งที่ไม่ชอบธรรม การศึกษาชั้น
มหาวิทยาลัยเปรียบได้กับโรงพยาบาล คนต้องบ้ำจึงเข้าโรงพยาบาลบ้ำได้ จึงจะเหมาะสม คนดี ๆ
จะไปเข้าโรงพยาบาลบ้ำยอมไม่ได้ คนที่จะเข้ามหาวิทยาลัยได้ ต้องเป็นคนที่เหมาะสมกับการเรียน
วิชาในชั้นอุดมศึกษา ถ้าจะรับกันพร่ำเพรื่อก็จะทำให้ระดับมาตรฐานของการศึกษาชั้นอุดมต่ำกว่า
ที่ควรจะเป็น

อย่างไรก็ดี จำนวนคนที่ควรจะเข้ามหาวิทยาลัยในประเทศไทยเรา นับว่ายังไม่ค่อยกว่า
ที่ควรจะเป็น ผู้เชี่ยวชาญของ UNESCO ได้พิจารณาวางแผนไว้ว่า อัตราส่วนของนักเรียน
มหาวิทยาลัยเทียบกับนักเรียนชั้นประถมสำหรับเอเชียควรจะเป็น ๒ ต่อ ๓๐๐ คือหมายความว่า
ชั้นประถมมี ๓๐๐ ชั้นอุดมควรมี ๒ อัตราส่วนนี้สำหรับประเทศญี่ปุ่นเท่ากับ ๗ ต่อ ๓๐๐ (สหรัฐ
อเมริกา ๒๐ ต่อ ๓๐๐ แคนาดา ๓๓ ต่อ ๓๐๐ ฝรั่งเศส ๘ ต่อ ๓๐๐ อังกฤษ ๕ ต่อ ๓๐๐)
ของไทยเรา ๐.๘ ต่อ ๓๐๐ ปัญหาสำหรับเมืองไทยในเรื่องนี้มีอยู่ ๒ สถาน คือ มหาวิทยาลัยมี
น้อย ควรเพิ่มมหาวิทยาลัยขึ้น แต่ปัญหาที่สำคัญคือ คนที่จะเข้ามหาวิทยาลัยได้ คือ นักเรียน
มัธยมนั้นยังมีมาตรฐานการศึกษาต่ำเกินไป ฉะนั้น ต้องแก้ปัญหาเรื่องมาตรฐานชั้นนี้ด้วย ดัง
ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

ในมหาวิทยาลัยบางแห่ง ยังมีอาจารย์พิเศษ คือ อาจารย์ที่ไม่ประจำ ไปขอให้เขามา
ช่วยสอนอยู่มาก ต้องขออ้อเขาอยู่มาก (อย่างคณะเศรษฐศาสตร์ของบางมหาวิทยาลัย) ใน
กรณีเช่นนี้ ต้องแก้ปัญหาด้วยการหาอาจารย์ประจำมาให้ได้มากในมหาวิทยาลัยนั้น นอกจาก

นี้จะแก้ได้ด้วยเรื่องเงินเดือนอีก ข้อนี้ประกอบกับปัญหาอื่น ๆ ทำให้คิดในทำนองที่ว่า มหาวิทยาลัยไม่ควรเลยที่จะอยู่ในระบบราชการ เพราะเหตุว่า การแต่งตั้ง ถอดถอน การตั้ง การพิจารณาอะไรทำได้ลำบากเต็มที่ รัฐบาลควรจะให้เงิน แต่ไม่ควรจะบังคับให้อยู่ในราชการ ควรที่จะปลดปล่อยมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ให้หลุดพ้นออกไปจากระบบราชการเสีย การแก้ปัญหานี้เฉพาะตั้งระบบพิเศษขึ้น เช่นระบบ ก.ม.^{๓/} เอาไว้ล่อใจนั้น ปรากฏว่า ไม่ได้ผลเลย

มีประชาชนเป็นจำนวนมากที่ไม่สามารถเข้ามหาวิทยาลัยได้ แต่อยากเรียนวิชาพิเศษชั้นอุดม ข้อนี้ น่าจะส่งเสริมให้เขาเรียน อย่างที่เราเคยได้พูดกันถึงเรื่องบริหารศาสตร์ ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีคำว่าคณะอยู่ข้างหน้า เราน่าจะสนับสนุน แต่ควรจะต้องจัดให้เป็นการทั่วไป เป็น Technical school, Technical college และควรจะมีใจแข็งไม่ประสาทปริญญา เพราะเหตุว่า ถ้าประสาทปริญญาแล้ว คำปริญญาก็พรวดพราด น่าจะสามารถอุทิศวิชาให้เขา โดยให้ประกาศนียบัตร ก็เป็นการสมควรแล้ว

ปัญหาเฉพาะหน้าเกี่ยวกับการศึกษาชั้นอุดมศึกษา ได้แก่ การขาดแคลนผู้มีฝีมือด้านวิศวกรรม แพทย์ และเกษตร เพราะฉะนั้น รัฐบาลควรสนับสนุนโครงการพัฒนาสำหรับประเภทนี้ขึ้นมาเป็นพิเศษ ซึ่งคงจะปรากฏเป็นรูปโครงการกู้เงินในไม่ช้า

คุณภาพทั่วไปของการศึกษาชั้นมหาวิทยาลัยต้องยอมรับว่า ยังเป็นเรื่องที่ไอ้อวดกับต่างประเทศมิได้ เรื่องนี้จะต้องแก้ไข ทั้งในด้านผู้อำนวยกา คือ ชั้นคณบดี ชั้นคณาจารย์ และชั้นนักศึกษา เฉพาะอย่างยิ่ง นักศึกษาควรหาเวลาศึกษาด้วยตนเองมากกว่าฟังคำบรรยาย เวลาว่างจากการบรรยายนั้น ต้องใช้อ่านหนังสือหรือปฏิบัติทดลอง ห้องสมุดก็ควรจะเตรียมไว้ นักศึกษาจะต้องถืออยู่เสมอว่า บิดามารดาจ้างให้มาเรียน โดยให้เงินเดือนสำหรับมาเรียน ไม่ใช่ว่าเข้าวันหนึ่งมาเรียน ๓ ชั่วโมง เสร็จแล้วไม่ต้องเรียน นักเรียนควรถือว่าต้องทำงานเต็มเวลา ต้องถืออีกอย่างหนึ่งว่า การเรียนก็เหมือนการผลิตอย่างอื่น เอาแรงใส่ไปเท่าใด ก็จะนำผลกลับมาได้เท่านั้น ถ้าลงแรงน้อย ก็ได้น้อย ลงแรงมาก ก็得多 เพราะฉะนั้น นักศึกษาต้องอ่านหนังสือให้มาก

๓. การอำนวยความสะดวก

เมื่อเห็นการศึกษาเป็นเรื่องสำคัญ ไม่ใช่เป็นเรื่องที่เราจะเพิกเฉยได้ง่าย เราก็ต้องพยายามเจียดเงินมาใช้จ่ายด้านนี้ให้มาก รัฐบาลไทยได้ลงมติรับรองว่าจะตั้งงบประมาณสำหรับ

๓/ ระบบข้าราชการมหาวิทยาลัย (ก.ม.) แยกไปจากระบบข้าราชการพลเรือนโดยปกติ (ก.พ.)

การศึกษาให้มากขึ้นปีละ ๓๐% ทุกปี ตั้งแต่ปี ๒๕๐๗ เป็นต้นไป คือ ให้แต่ละปีเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อน ๓๐% ทุกปี เช่นนักทนายความว่า ภายใน ๗-๘ ปี อาจจะเพิ่มขึ้นเท่าตัว ทั้งนี้ นับว่าเป็นสิ่งที่ชอบ แต่เมื่อต้องใช้เงินมาก ก็ต้องพยายามใช้แบบประหยัด คือต้องวางโครงการระยะเวลายาว คาดการณ์ไกล และรอบคอบ ต้องระวังการรั่วไหล เหลวไหล และที่สำคัญที่สุดต้องอำนวยความสะดวกให้

การศึกษาชั้นต่าง ๆ นั้น ควรจะแยกออกตามความสามารถของนักเรียน ไม่ใช่แยกออกตามความสะดวกและตามอำนาจที่เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลอยากจะได้ นโยบายการศึกษาทุกชั้น ตั้งแต่ประถมถึงอุดม ต้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เราจะประกอบทำ โดยใช้วิธีแยกให้คนหนึ่งทำห้องช่วงแรก อีกคนหนึ่งทำช่วงสอง อีกคนทำช่วงสาม ทำไม่ได้แน่ ไม่ใช่พายเรือกันคนละที่ ฉะนั้น ควรอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงเดียวกัน ทั้งประถม มัธยมและอุดม ในประเทศไทย รู้สึกว่าในปัจจุบันจะพยายามแยกกันมากกว่า ในเวลานี้เป็นความรับผิดชอบของ ๓ กระทรวง มหาตไทย ศึกษา และสำนักนายกฯ ผลเสียจะมีมากกว่าได้ เฉพาะอย่างยิ่งในยุคพัฒนา

อย่างไรก็ตาม ควรจะพิจารณาแยกเรื่องการค้าเนนการศึกษากับการควบคุมวางแผนนโยบายและวิชาการในการศึกษาออกจากกัน ผู้ดำเนินการด้านจัดการโรงเรียนและมหาวิทยาลัยมีหน้าที่อย่างหนึ่ง ผิดกับผู้ที่ควรจะทำเนนการค้าเนนควบคุม ด้านพัฒนาและด้านวิชาการ สภาการศึกษาแห่งชาติและกระทรวงศึกษาธิการ ๒ แห่งนี้ ควรจะร่วมกันเป็นผู้ควบคุมนโยบายการศึกษาตลอดแฉวตั้งแต่ประถมจนถึงอุดม ผักหักครุและอาชีวะ ถ้าองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นสามารถดูแลตนเองได้ ปกครองตนเองได้ โดยมีราษฎรท้องถิ่นเข้าดำเนินการปกครองตนเองอย่างแท้จริง ไม่ใช่เจ้าเมืองไปนั่งแทนเมื่อใด เมื่อนั้นก็ควรรับโรงเรียนชั้นประถมและมัธยมรวมทั้งโรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเทคนิคพิเศษ ไปดำเนินการด้วย โรงเรียนของเอกชนก็ควรให้ดำเนินการต่อไป และควรขยายการส่งเสริมให้กว้างขวาง ทั้งปริมาณและคุณภาพ ส่วนมหาวิทยาลัยควรเป็นรูปแบบมูลนิธิอิสระออกจากราชการ และถ้าเอกชนจะคิดตั้งมหาวิทยาลัย โดยมีครูอาจารย์ที่มีคุณวุฒิ หลักสูตรและมาตรฐานพอเพียง ก็ควรอนุญาต แต่ทั้งนี้ ภายใต้ความควบคุมดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ โดยให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นเจ้าหน้าที่สอดส่องควบคุมแนะนำแต่หน่วยเดียว ถ้ากระทำได้เช่นนี้ก็คงจะใกล้อุดมคติที่ได้กล่าวมาข้างต้นยิ่งขึ้น

การลงทุนทางการศึกษา

โดย

กมลลา พันธุ์สบาย

แต่เดิมถือกันว่าการใช้จ่ายในการศึกษาเป็นรายจ่ายสิ้นเปลือง จึงจัดเป็นการลงทุนทางสังคมอย่างหนึ่ง (Social Investment) ซึ่งถือว่ามีความจำเป็นน้อยกว่าการลงทุนที่จะก่อให้เกิดผลผลิต (Productive Investment) แต่ในปัจจุบันถือว่าการศึกษาเป็นทั้งการลงทุนทางสังคม และการลงทุนที่ก่อให้เกิดผลผลิต ฉะนั้น จึงเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การลงทุนในด้านกำลังคน (Investment in human resources) โดยให้การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ ถ้าขาดการลงทุนในด้านนี้แล้ว แผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศย่อมไม่บังเกิดผลสมความมุ่งหมาย เพราะตัวบุคคลย่อมเป็นตัวจักรอันสำคัญที่จะทำให้งานพัฒนาประเทศสำเร็จลงได้ ยิ่งบุคคลผู้ปฏิบัติงานตามแผนมีความรู้ความสามารถเท่าใด งานพัฒนาประเทศก็ยิ่งจะบรรลุจุดมุ่งหมายได้เร็วเท่านั้น

นอกจากนี้ยังถือกันว่า การศึกษาไม่ใช่เป็นเพียงสิ่งบริโภคหรือสิ่งลงทุนเพียงอย่างเดียว อย่างหนึ่งแต่อย่างเดียว แต่เป็นทั้งสองประการ ประเทศใดถือว่าการศึกษาเป็นเพียงสิ่งบริโภคเท่านั้น ย่อมทำให้ประเทศนั้นสนใจในการปรับปรุงการศึกษาน้อยเกินไป ซึ่งโดยความจริงแล้ว การลงทุนทางการศึกษาจะทำให้ประชาชาติมีผลผลิตเพิ่มขึ้นมากมาย และการศึกษาไม่ว่าแขนงใดก็มีค่าในการเพิ่มผลผลิตทั้งสิ้น

ฉะนั้น การให้การศึกษาแก่พลเมืองที่ช่วยพัฒนาประเทศ จึงไม่ควรจำกัดเฉพาะวิชาวิศวกรรม แพทยศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และสถิติเท่านั้น แต่ควรให้ประชาชนมีความรู้ในทุก ๆ แขนงในอัตราส่วนที่สมดุลย์กันเพื่อมาช่วยกันพัฒนาประเทศทุก ๆ ด้าน

แต่ก่อนจะลงทุนทางการศึกษา ควรจะได้มีการวางแผนการศึกษาไว้อย่างละเอียดรอบคอบก่อน โดยถือแผนการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

สิ่งที่ควรพิจารณาในการวางแผนการศึกษา

ในการวางแผนการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการลงทุนทางการศึกษานั้น ควรได้พิจารณาดังสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ดังนี้ คือ

๑. เศรษฐกิจของประเทศ เป็นสิ่งที่ควรพิจารณาในอันดับแรก อาชีพส่วนใหญ่ของประชาชนชาวไทยคือการเกษตรกรรม รายได้ของประเทศขึ้นอยู่กับสินค้าออกด้านเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ แต่ถึงอย่างไรการอุตสาหกรรมก็ควรมีบทบาทสำคัญในอนาคต ไม่ควรปล่อยให้ฐานะของประเทศขึ้นอยู่กับการเกษตรกรรมเพียงด้านเดียว

ฉะนั้นการให้การศึกษาแก่ประชาชนจึงควรคำนึงถึงความต้องการทางด้านเศรษฐกิจของประเทศเป็นสำคัญ คือไม่เพียงแต่ให้รากฐานทางด้านวิชาการเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ควรส่งเสริมความรู้และวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับท้องถิ่นเข้าไว้ด้วย ทั้งนี้ จะช่วยให้ประชาชนที่จะเป็นเกษตรกรมีความสามารถในการผลิตดียิ่งขึ้น นอกจากจะทำงานด้านเกษตรกรรมแล้วก็อาจจะทำอุตสาหกรรมเล็ก ๆ น้อย ได้อีกด้วย เพราะความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นที่ได้เรียนมาจะช่วยให้เกษตรกรรู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ท้องถิ่นมีอยู่เป็นวัตถุดิบ ในการผลิตสิ่งของต่าง ๆ เพื่อไว้ใช้เอง หรือส่งออกจำหน่าย โดยวิธีนี้เท่ากับเป็นการเริ่มต้นงานด้านอุตสาหกรรมไปในตัว ซึ่งจะส่งเสริมให้ความมั่งคั่งของประเทศเพิ่มพูนขึ้นในที่สุด

๒. สภาพทางสังคมของประเทศ เป็นสิ่งที่ควรพิจารณาในอันดับต่อไป ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีชนบรรมนิยมประเพณีและวัฒนธรรมเป็นแบบฉบับของตนเอง และมีชื่อเสียงในด้านศิลปหัตถกรรม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ควรจะดำรงรักษาไว้ไม่ให้สูญหายไป วิธีดำรงรักษาที่ดีที่สุดก็คือ การให้การศึกษาในเรื่องเหล่านี้แก่เยาวชนของประเทศ โดยวางแผนนโยบายการศึกษาให้สอดคล้องกับชนบรรมประเพณีและวัฒนธรรมของประเทศ ตลอดจนความสามารถเฉพาะของพลเมือง ตัวอย่างเช่น เรามีเพลงไทยเดิมอันไพเราะอ่อนหวาน มีนาฏศิลป์ไทยทั้งดงามอ่อนช้อยเป็นที่เชิดหน้าชูตาของประเทศ ฉะนั้นจึงควรที่จะให้เยาวชนไทยรักษาศิลปะเหล่านี้ไว้ ซึ่งจะทำให้ได้โดยการบรรจุสิ่งเหล่านี้ไว้เป็นวิชา ในหลักสูตรของ โรงเรียน หรืออาจจัดเป็นกิจกรรมร่วมหลักสูตรก็ได้

๓. การพิจารณาทางด้านการเมือง ประเทศไทยมีการปกครองแบบประชาธิปไตย ฉะนั้นการให้การศึกษาแก่ประชาชนควรเป็นไปโดยเสรี ไม่จำกัดชั้น วรรณะ เพศและวัย เปิด

โอกาสให้ประชาชนได้เลือกเรียนในสิ่งที่ตนชอบ แต่มิได้หมายความว่าให้เลือกโดยไม่มีใครไปยุ่งเกี่ยว แนะนำชี้ช่องทางและกำหนดมาตรฐานการเรียนให้เลย รัฐบาลควรจะส่งเสริมให้เด็กได้เรียนในสาขาวิชาการต่าง ๆ ที่ประเทศต้องการ โดยมีผู้กระตุ้นหรือชี้ช่องทางที่เหมาะสมให้เด็กได้ศึกษ่วิชาที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศโดยความสมัครใจ ทั้งนี้ โดยอาศัยการวางแผนการศึกษาที่ละเอียดรอบคอบ มีการสำรวจและวิจัยทั้งความต้องการของประเทศและความต้องการของประชาชน

นอกจากนั้นวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของราษฎร ตลอดจนภาษาพื้นเมืองของแต่ละภาคก็แตกต่างกันออกไป การจัดการศึกษาควรจะให้สนองความต้องการของท้องถิ่นให้มากที่สุด แบบเรียนตลอดจนอุปกรณ์การสอนควรจัดทำขึ้นเพื่อใช้เฉพาะภาคทุกภาค ซึ่งจะทำให้ใช้ได้โดยมีประสิทธิภาพที่ดีที่สุด

๔. การพิจารณาในด้านศาสนา รัฐบาลมีจุดมุ่งหมายที่จะผลิตผู้สำเร็จการศึกษาซึ่งมีศีลธรรมอันดีงาม เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติสืบต่อไป

ดังนั้น เพื่อที่จะฝึกหัดให้กุลบุตรกุลธิดามีความประพฤติเรียบร้อย มีศีลธรรมอันดีงาม ทางกระทรวงศึกษาธิการจึงได้บรรจุวิชาศีลธรรมและหน้าที่พลเมืองไว้ในหลักสูตรของโรงเรียนด้วย แต่การบรรจุวิชาเกี่ยวกับศาสนาไว้ในหลักสูตรนั้นจะต้องคำนึงถึงการนับถือศาสนาของประชาชนส่วนใหญ่ในแต่ละท้องถิ่นด้วย อย่าให้กลายเป็นการจำกัดสิทธิในการนับถือศาสนาไป เป็นต้นว่าประชาชนส่วนใหญ่ทางภาคใต้ของประเทศไทย นับถือศาสนาอิสลาม ก็ควรให้นักเรียนในภาคการศึกษานั้นได้ศึกษาเกี่ยวกับศาสนาอิสลามควบคู่ไปกับศาสนาพุทธอันเป็นศาสนาประจำชาติ

ประโยชน์ของการศึกษาต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

เป็นการถูกต้องทีเดียวที่จะกล่าวว่าโปรแกรมการศึกษาของประเทศต่าง ๆ มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศโดยส่วนรวม ถ้าหากโปรแกรมการศึกษานั้นได้รับการวางแผนที่ถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่ด้อยพัฒนา โปรแกรมการศึกษาควรจะช่วยเปลี่ยนแปลงสถานะทางเศรษฐกิจของประเทศได้รวดเร็วขึ้น ซึ่งจะทำให้สำเร็จได้ก็ต่อเมื่อประชาชนสนใจที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเช่นนั้น

ในสายตาของนักเศรษฐกิจ การศึกษาเป็นการบริโภคเช่นเดียวกับการลงทุน คือถือว่าเป็นการลงทุนของบุคคลที่เข้ารับการศึกษาซึ่งหวังผลตอบแทนในบั้นปลาย แต่ในสายตาของสังคม

แล้ว การศึกษา คือ ทางที่จะพัฒนาทรัพยากรคนเพื่อให้สังคม โดยส่วนรวมได้รับส่วนแบ่งจากประโยชน์ของการศึกษานั้นด้วย

การศึกษาจึงมีทั้งประโยชน์เฉพาะบุคคลและประโยชน์ต่อสังคม โดยส่วนรวม

๑. ประโยชน์เฉพาะบุคคล มีอยู่ ๓ ประการด้วยกัน คือ

ก. คนที่ได้รับการศึกษามากขึ้นก็ย่อมมีความสามารถหารายได้ได้มากขึ้น เช่นผู้ที่สำเร็จมัธยมศึกษาย่อมมีโอกาสหารายได้ได้มากกว่าผู้ที่สำเร็จประถมศึกษา และผู้ที่สำเร็จมหาวิทยาลัยย่อมมีโอกาสหารายได้ได้มากกว่าและง่ายกว่าผู้ที่สำเร็จมัธยมศึกษาและประถมศึกษา

ข. เมื่อได้รับการศึกษามากขึ้นย่อมมีโอกาสที่จะเลือกได้มากขึ้น เป็นต้นว่า ผู้ที่สำเร็จศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากมหาวิทยาลัยย่อมมีโอกาสที่จะเลือกอาชีพ ได้มากกว่าผู้ที่สำเร็จช่างกลจากโรงเรียนอาชีวศึกษาชั้นสูงและผู้สำเร็จมัธยมศึกษา ก็มีโอกาที่จะเลือกทำราชการก็ได้ หรือจะทำงานกับบริษัทของกิจการอุตสาหกรรมก็อาจมีที่เลือกหลายแห่ง หรืออาจจะประกอบอาชีพส่วนตัวก็ได้ตามทุนพอ

ค. การศึกษาช่วยให้ชีวิตมนุษย์งอกงามยิ่งขึ้น ทำให้มีสติปัญญาเฉียบแหลม มีความรู้สึกซึ้งกว้างขวางหลายอย่างหลายประการ

นอกจากนั้น การศึกษายังเป็นส่วนสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมอื่น ๆ อีกหลายอย่าง เช่น รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการอ่านหนังสือที่มั่งคั่งจะเป็นการเพิ่มพูนความรู้ หรือรู้จักเดินทางท่องเที่ยวไปยังที่ต่าง ๆ เพื่อทัศนศึกษา เป็นต้น

๒. ประโยชน์ต่อสังคม ที่สำคัญ ๆ มีอยู่ ๒ ประการด้วยกัน คือ

ก. การปรับปรุงการศึกษาช่วยสนับสนุนความเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศ นักเขียนที่มีชื่อเสียงหลายคนมีความเห็นว่า ผลผลิตสมรรถภาพที่เพิ่มขึ้นของประชากร นั้นมาจากการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ คือเมื่อประชากรได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้น ก็จะมีความสามารถในการผลิตเพิ่มขึ้นสามารถหารายได้ได้มากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อฐานะเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนั้นการจะปรับปรุงให้มีผลิตภัณฑ์ และเทคนิคใหม่ ๆ แปลก ๆ ก็ต้องอาศัยการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์ ตลอดจนวิชาต่าง ๆ เป็นพื้นฐาน

ไม่เพียงแต่ความต้องการที่จะผลิตวิศวกรและนักวิทยาศาสตร์เท่านั้นที่ก่อให้เกิดความเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศขึ้นอยู่กับการศึกษา แต่เนื่องจากสาเหตุที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือประเทศต้องการช่างเทคนิค ช่างฝีมือ และผู้ปฏิบัติงานต่าง ๆ อีกเป็นจำนวนมากเช่นกัน

ปัจจุบันนี้ประเทศต่าง ๆ หลายประเทศรวมทั้งประเทศไทย กำลังเผชิญปัญหาขาดแคลนช่างเทคนิคและช่างฝีมือ ซึ่งรัฐบาลไทยได้พยายามแก้ปัญหานี้โดยการขยายและปรับปรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา

ข. การแก้ปัญหาคความยากจนด้วยการศึกษา เป็นที่เห็นพ้องกันโดยทั่วไปว่า หากเยาวชนได้รับการศึกษาดีขึ้นเท่าใด ก็ยิ่งหวังได้ว่าสมาชิกของชุมชนในภายหน้าจะห่างไกลจากความยากจนมากขึ้นเท่านั้น และมีชีวิตที่สมบูรณ์สุขยิ่งขึ้น

สรุปแล้วการศึกษาช่วยยกระดับผลิตสมรรถภาพของประชาชนให้สูงขึ้น ทำให้ประเทศมีความมั่นคงยิ่งขึ้นและช่วยขจัดความยากจน ซึ่งเป็นโรคร้ายของสังคม นอกจากนั้นยังมีประโยชน์อย่างอื่นอีกมากมาย เช่น โรงเรียนย่อมมีส่วนสนับสนุนสังคมที่ปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะประชาชนที่มีการศึกษาดีย่อมรู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนดีกว่าประชาชนที่ขาดการศึกษา การลงคะแนนเสียงต่าง ๆ ย่อมทำโดยมีเหตุผล ผู้ที่ได้รับการศึกษามีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีประโยชน์ มีส่วนใช้ความรู้ความสามารถของตนสร้างความเจริญให้แก่ชุมชนที่ตนอยู่ ถ้าประชาชนส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาแล้วก็จะช่วยพัฒนาความเจริญของบ้านเมืองในด้านอื่น ๆ ได้ในภายหลัง ฉะนั้นสิ่งที่ประเทศด้อยพัฒนาควรจะทำก่อนสิ่งอื่น ก็คือการปรับปรุงการศึกษาให้ก้าวหน้ามากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ขอเดชะ เขากล่าวว่า พ้ากับดินไกลกัน และฝั่งทะเลก็ไกลกัน แต่นักปราชญ์กล่าวว่า 'ธรรมของสัตว์บุรุษกับอสัตว์บุรุษไกลกันยิ่งกว่านั้น'

พุทธศาสนสุภาษิต

สอบเขาวน

นนทนา เผือกผ่อง

ก่อนอื่นขอประกาศเสียก่อนว่า เรื่อง "สอบเขาวน" นี้ ไม่มีส่วนพัวพันกับปัญหา "สอบเขาวนและความรู้รอบตัว" ท้ายเล่มวารสารข้าราชการแต่ประการใด ดังนั้น ผู้อ่านบทความนี้แล้ว ผู้เขียนไม่รับรองว่าจะตอบปัญหา "สอบเขาวนและความรู้รอบตัว" ท้ายเล่มวารสารได้ทุกข้อเสมอไป แต่ขอสัญญาว่า ถ้าผู้อ่านท่านใด ได้มีโอกาสไปนอกไปนา เพื่อจะไปเรียนหรือไปดูงานก็ดี หากจะถูกฝรั่งมังค่าเขาจับทดสอบเขาวนแล้ว ท่านผู้นั้นจะสามารถตอบข้อสอบเขาวนของฝรั่งได้อย่างคล่องแคล่วไม่เงอะ ๆ เง็น ๆ เหมือนกับบางท่านที่เคยถูกทดสอบมาแล้ว (รวมทั้งตัวผู้เขียนด้วย.....อย่าซุบซิบบอกใครไปเชียวนะ) แต่ (ขออีกสัก "แต่" เกอะ) ใครจะสามารถตอบข้อสอบเขาวนของฝรั่งได้ถูกต้องมากน้อยเพียงไรนั้นขึ้นอยู่กับสมองของคนตอบอีกนั่นแหละ กล่าวคือ ถ้าข้อสอบของฝรั่งเขามีความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นสูง (สำหรับคนไทยแล้ว) ผู้ที่มิเขาวนดีก็ย่อมจะทำได้มากกว่าผู้ที่เขาวนไม่ดีนั่นเอง

เขาวนคืออะไร

เขาวนคือความสามารถอย่างหนึ่งในตัวคนที่ช่วยให้คนสามารถปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ได้เป็นผลสำเร็จตามความปรารถนา แต่คนเราจะทำอะไรต่าง ๆ ให้เป็นไปตามความปรารถนาทุกอย่างทุกประการหาได้ไม่ เพราะสังคมของเรามีวัฒนธรรม ระเบียบ และจารีตประเพณีควบคุมให้คนกระทำสิ่งต่างๆ ในทางที่ไม่เป็นการเบียดเบียน และล่วงเกินซึ่งกันและกัน ระเบียบกฎเกณฑ์และจารีตประเพณีมักจะไม่ยอมให้เราได้กระทำอะไรต่ออะไรต่าง ๆ ตามความปรารถนา

ของเรา ดังนั้น ชีวิตของเราจึงต้องประสบข้อปัญหาที่เกิดขึ้นจากการประจันหน้ากันระหว่างความปรารถนาและระเบียบทางสังคมอยู่เสมอ

ในการแก้ข้อปัญหาแห่งชีวิตนี้ คนเรามักนิยมใช้ทางสายกลาง คือ ทำภารกิจให้มีความปรารถนาพอดี ๆ และไม่ให้การกระทำนั้นล่วงเกินระเบียบทางสังคม การแก้ปัญหาก็เป็นไปด้วยดีทั้งฝ่ายตนเองและฝ่ายสังคมนี้ เรียกได้ว่าเป็นการปรับปรุงตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างดี จึงได้มีความเป็นอยู่อย่างในปัจจุบันนี้ ความสามารถที่ช่วยให้คนปรับปรุงตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ คือ **เชาวน์**

การแสดงออกของเชาวน์

จากคำจำกัดความของคำว่าเชาวน์ข้างต้น เราอาจสรุปได้ว่า **เชาวน์แสดงออกทางพฤติกรรมของตน** ดังนั้น คุณภาพของเชาวน์จึงปรากฏอยู่ในคุณภาพของพฤติกรรมของนักจิตวิทยาได้วางคุณภาพของพฤติกรรมของมนุษย์เอาไว้ดังต่อไปนี้

๑. **ความยากของพฤติกรรม (Hardiness)** นักจิตวิทยากำหนดไว้ว่าพฤติกรรมใดที่ทำได้โดยยาก โดยถือเอาจำนวนของคนที่สามารถปฏิบัติพฤติกรรมนั้นได้สำเร็จเป็นเครื่องตัดสิน เช่น การเดินเขาวงกต (ให้ลากเส้นจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งที่กำหนดให้ โดยให้ผ่านเส้นทางที่วก ๆ วน ๆ หรือไปในทางที่ตันบ้าง) ถ้าหากมีคนเพียง ๒-๓ คน ในจำนวน ๓๐๐ คน สามารถทำได้สำเร็จ (อาจจะในเวลาจำกัด) เราถือว่าพฤติกรรมนั้นมีความยาก และมีคุณภาพสูง ดังนั้น คนที่ทำได้ (ในเวลาจำกัดหรือในจำนวนครั้งเริ่มต้นที่จำกัด) ก็เป็นผู้ที่มีเชาวน์สูง

๒. **ความซับซ้อนของพฤติกรรม (Complication)** กิจกรรมหรือพฤติกรรมใดที่มีความซับซ้อน (อาจจะไม่ยากก็ได้) คือ รวมหน่วยชิ้นจากปฏิกิริยาหรือพฤติกรรมย่อย ๆ มากมายหลายปฏิกิริยา หรือหลายพฤติกรรม เราถือว่า พฤติกรรมนั้นมีความซับซ้อนและมีคุณภาพสูง เช่น การแก้เชือกที่ยุง ถ้าเราให้เด็กแก้เชือกยุงกลุ่มหนึ่ง ถ้าเด็กต้องใช้เวลาก่อเชือกยุงกลุ่มนั้นเป็นเวลานานกว่าจะเสร็จ เราถือว่าพฤติกรรมนั้นมีความซับซ้อน และเป็นพฤติกรรมที่มีคุณภาพสูง ฉะนั้น ถ้าใครทำพฤติกรรมเช่นนั้นได้ ผู้นั้นเป็นผู้ที่มีเชาวน์สูง

๓. **พฤติกรรมที่เป็นนามธรรม (Abstract)** พฤติกรรมใดที่ต้องอาศัยสัญลักษณ์ เป็นสื่อและสัญลักษณ์นั้นมิได้เกี่ยวข้องกับตัววัตถุนั้น ๆ เช่น คำว่า "ความสุข" เราจะเห็นว่า

“ความสุข” นั้น มนุษย์ไม่สามารถจะผลิตออกมาเป็นรูปร่างหรือเป็นวัตถุให้เห็นได้ ยกเว้นเราจะเขียนออกมาเป็นสัญลักษณ์ หรือตัวอักษร หรือพูดออกมาเป็นคำพูด และคำพูดหรือสัญลักษณ์นั้นไม่ได้มีรูปร่างลักษณะหรือหน้าตาอะไรแสดงให้คนที่ไม่รู้ว่าเป็น “ความสุข” คืออะไรทราบได้เลย ดังนั้น ถ้าใครเห็นคำว่า “ความสุข” แล้วมีความเข้าใจ เราเรียกเป็นคนที่มีความรู้สูง อีกตัวอย่างหนึ่งที่จะทำให้เข้าใจ “พฤติกรรมที่เป็นนามธรรม” ได้ดี คือ “ชวาน” (ของมีคมใช้สำหรับตัดหรือผ่า เช่น ตัดฟัน ผ่าไม้) ถ้าหากเราแสดงด้วยสัญลักษณ์ที่เป็น “นามธรรม” ก็คือการเขียนคำว่า “ชวาน” แต่เราอาจจะแสดงให้เป็นสัญลักษณ์อีกอย่างหนึ่งก็ได้ คือ วาดรูปชวานลงในกระดาษ “รูปชวาน” นี้ไม่ถือว่าเป็นสัญลักษณ์ที่เป็นนามธรรม เพราะมันเกี่ยวข้องกับชวานจริงๆ คือมีรูปเหมือนกัน มนุษย์สามารถอ่านหนังสือได้ เขียนหนังสือได้ แต่สัตว์หลายชนิดทำไม่ได้ เพราะมนุษย์สามารถที่จะทำพฤติกรรมที่เป็น “นามธรรม” อันเป็นพฤติกรรมที่มีคุณภาพสูงได้ มนุษย์จึงมีเชาวน์สูงกว่าสัตว์เหล่านั้น ในทำนองเดียวกัน ใครที่สามารถอ่าน เขียน และตัดรวมทางตัวอักษรได้เร็วกว่าคนอื่น คนนั้นย่อมมีเชาวน์สูง

๔. พฤติกรรมที่ประหยัด (Economics) พฤติกรรมโตที่เป็นไปในทางประหยัดทั้งเวลาและกำลังงาน พฤติกรรมนี้มีคุณภาพสูง ในทางจิตวิทยา เราถือว่าการประหยัดเวลาและกำลังงานลงได้ก็เพราะเราสามารถละเว้นขั้นแห่งการกระทำงานขั้นซึ่งไม่จำเป็นเสียได้ เช่น เราให้เด็กเอาก้อนกรวดใส่ขวดเปล่าให้เต็ม เด็กบางคนอาจจะกอบก้อนกรวดขนาดที่พอจะใส่ปากขวดได้สักกำมือหนึ่ง แล้วกรอกลงไปในขวด แต่เด็กบางคนอาจจะค่อยๆ หยิบก้อนกรวดขนาดที่พอที่จะใส่ปากขวดได้ ใส่ลงไปทีละทีละก้อน และเด็กบางคนอาจจะซำร้ายไปกว่านั้นอีก คือ อาจจะหยิบก้อนกรวดทุกก้อน แล้วพยายามใส่ลงไปทีละทีละก้อน โดยไม่คำนึงถึงว่าก้อนกรวดที่เขาจะใส่ลงในขวดนั้นมันมีขนาดใหญ่เล็กเพียงไร จากตัวอย่างของเด็ก ๓ พวก ที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่า พฤติกรรมของเด็กเหล่านั้นต่าง ๆ กัน เด็กพวกแรกนับได้ว่าเป็นเด็กที่มีความรู้สูงที่สุด เพราะสามารถนำพฤติกรรมที่ประหยัดมาใช้ได้อย่างเต็มที่ คือ รู้จักเลือกหยิบแต่ก้อนกรวดที่มีขนาดพอใส่ขวดได้มาทีละกำมือ แล้วก็กรอกเข้าขวดไปเลย เป็นการทุ่มทั้งเวลาและกำลังงาน ส่วนเด็กพวกที่ ๒ มีเชาวน์ดีกว่าพวกที่ ๓ แต่ไม่ดีเท่าพวกแรก คือ รู้จักเลือกหยิบแต่ก้อนกรวดเล็ก ๆ พอจะใส่ปากขวดได้มาใส่ แม้จะสามารถนำพฤติกรรมที่ทุ่มแรงและทุ่มเวลามาใช้ได้ แต่ก็ยังไม่ดีเท่าพวกที่ ๑ เด็กพวกนี้จะต้องเสียเวลาหยิบก้อนกรวดก้อนแล้วก้อนเล่ามาใส่ปากขวดทีละทีละก้อน

ละก่อนแทนที่จะกอบมาทีละกำมือเหมือนเด็กพวกแรก ส่วนเด็กพวกที่สามนั้น จัดว่าเป็นพวกที่มีเขาวนน้อยที่สุดในจำนวนเด็กทั้งหมดที่กล่าวถึง เพราะเด็กพวกที่สามนั้นเก็บก้อนกรวดทุกก้อนใส่ขวดโดยไม่คำนึงถึงว่าก้อนกรวดนั้นจะใหญ่เล็กแค่ไหน พฤติกรรมนี้เป็นพฤติกรรมที่ต้องเสียทั้งเวลาและพลังงานมากกว่าพวกที่สอง เพราะจะต้องเสียเวลาหยิบกรวดก้อนใหญ่ ๆ ด้วย และเมื่อรู้ว่ากรวดก้อนใหญ่ ๆ นั้นใส่ขวดไม่ได้แล้ว ก็ต้องเสียเวลาเอากรวดใหญ่ ๆ นั้นโยนกลับลงกองใหม่ (ซึ่งโอกาสที่จะหยิบขึ้นมาใหม่ก็อาจจะมีได้) จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ใครที่สามารถใช้พฤติกรรมที่ประหยัดอันเป็นพฤติกรรมที่มีคุณภาพสูงได้มาก คนนั้นย่อมมีเขาวนสูง

๕. พฤติกรรมที่มีจุดประสงค์ (Purposefulness) พฤติกรรมใดที่มีกระบวนการมุ่งไปสู่วัตถุประสงค์ไม่ออกนอกกรอบนอกทาง มีแผนการและอยู่ในกรอบแห่งแผนการแล้ว นักจิตวิทยาถือว่าเป็นพฤติกรรมที่มีคุณภาพสูง เช่น ในการทำอะไรก็ตาม บางคนอาจจะทำไปโดยที่เจ้าตัวก็ไม่ว่าทำอะไรเพื่ออะไร และเมื่อไรจะเสร็จสิ้น พวกที่มีเขาวนสูงมักจะตั้งจุดประสงค์ในการกระทำพฤติกรรม หรือวางขอบเขตของพฤติกรรมนั้นเอาไว้ และดำเนินพฤติกรรมนั้น ๆ ต่อไปตามขอบเขตที่ได้วางเอาไว้ และให้บรรลุจุดประสงค์ที่ได้ตั้งเอาไว้ ตรงข้าม ผู้ที่มีเขาวนน้อยย่อมจะกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ โดยไร้จุดมุ่งหมาย และไม่มีขอบเขต พฤติกรรมเหล่านี้ ผู้บังคับบัญชาอาจจะสังเกตเห็นได้ง่าย ๆ จากผลงานของผู้ปฏิบัติงานได้บังคับบัญชาของตน ผู้ได้บังคับบัญชาคนใดที่ทำงานให้พ้น ๆ ไปวันหนึ่ง ๆ มักจะเป็นผู้ที่ผู้บังคับบัญชาดังคอยอยู่เสมอ ถ้าหากวันใดไม่คอยอยู่แล้ว คนนั้นจะไม่ทำงานหรือทำผิดพลาด ผู้ได้บังคับบัญชาคนใดมีพฤติกรรมดังนี้ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้ที่มีเขาวนต่ำ ส่วนผู้ได้บังคับบัญชาคนใดที่ทำงานอย่างมีระเบียบแบบแผน เมื่อทำเสร็จแล้ว ผู้บังคับบัญชาจะไต่ถามตรงใดก็ตอบได้อย่างถูกต้อง ตามขั้นและตามลำดับของงาน เพราะเขาทำงานอย่างมีระเบียบแบบแผนและมีจุดมุ่งหมาย ผู้ได้บังคับบัญชาเช่นนี้ ผู้บังคับบัญชาสามารถปล่อยให้ทำงานโดยอิสระได้ เพราะเขาเป็นผู้มีเขาวนสูง

๖. พฤติกรรมที่มีคุณค่าทางสังคม (Social Value) พฤติกรรมใดที่กระทำไปเพื่อวัตถุประสงค์อันมีคุณค่าแก่สังคม พฤติกรรมนั้นมีคุณภาพสูง คนบางจำพวกอาจจะทำอะไร ๆ ที่ยาก และสลับซับซ้อนได้อย่างรวดเร็ว ทั้งพฤติกรรมเหล่านั้นก็อาจจะเป็นพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่จุดประสงค์อันใดอันหนึ่งด้วย แต่ถ้าพฤติกรรมนั้นไม่ต้องด้วยความนิยมของสังคม พฤติกรรมนั้น

ก็ห้ามคำสูงไม่ ฉะนั้น คนพวกที่กล่าวถึงนั้นนักจิตวิทยาที่หาได้จัดว่าเป็นพวกที่มีเชาวน์ไม่ เช่น การฆ่าตัวตาย พฤติกรรมเช่นนั้นนับว่าเป็นพฤติกรรมที่ยุ่ยาก ซับซ้อน เพราะผู้ฆ่าตัวตายจะต้องต่อสู้กับความกลัวและความคิดนานาประการกว่าจะตัดสินใจสำเร็จ นอกจากนั้น ยังจะต้องคิดหาวิธีการที่จะมาฆ่าตัวให้ตายอีก ผู้ฆ่าตัวตายอาจจะต้องเสียเวลาคิดนาน กว่าที่จะเลือกวิธีที่เขาเห็นว่าดีที่สุดได้ นับได้ว่าเป็นพฤติกรรมที่ซับซ้อนไม่ใช่น้อย นอกจากนี้ ผู้ฆ่าตัวตายก็จะต้องลงมือทำตามกระบวนการที่ได้คิดเอาไว้เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์คือตาม พฤติกรรมเช่นนั้น แม้ว่าจะ เป็นพฤติกรรมที่ยุ่ยาก ซับซ้อน และมีจุดมุ่งหมาย แต่ก็ไม่เป็นพฤติกรรมที่มีคุณค่าต่อสังคมเลย พฤติกรรมเช่นนั้นจึงไม่เป็นพฤติกรรมที่มีคุณภาพสูง และผู้ที่มีพฤติกรรมเช่นนั้นก็ไม่เป็นผู้ที่มีเชาวน์ สูงด้วย

๑. พฤติกรรมที่มีต้นกำเนิด (Original) พฤติกรรมใดที่ผู้กระทำคิดขึ้นเองมิได้คัดลอก หรือจดจำมาจากแบบเดิมอันใดเลย พฤติกรรมนี้มีคุณภาพสูง และหากพฤติกรรมนั้นมีเกณฑ์ อย่างอื่นครบอีก ๖ เกณฑ์ดังกล่าวมาแล้ว พฤติกรรมนั้นก็จะเป็นพฤติกรรมที่มีคุณภาพสูงเยี่ยม พฤติกรรมที่มีต้นกำเนิดจากผู้กระทำเอง เช่น กระออดก้นาของพระร่วง เป็นต้น การที่พระร่วง คิดกระออดก้นาขึ้นมาได้นั้น พระร่วงมิได้คัดลอกแบบหรือจำแบบมาแต่ใดเลย หากแต่พระองค์ ท่านได้คิดขึ้นด้วยพระองค์เอง พฤติกรรมเช่นนั้นแหละที่เป็นพฤติกรรมที่มีต้นกำเนิดจากผู้คิดเอง นักจิตวิทยาถือว่าเป็นพฤติกรรมที่มีคุณภาพสูง และผู้ใดที่เป็นเจ้าของพฤติกรรมเช่นนั้น ผู้นั้นเป็น ผู้ที่มีเชาวน์สูง

อย่างไรก็ดี ยังมีพฤติกรรมชนิดที่ไม่อยู่ในขอบข่ายแห่งการแสดงออกของเชาวน์ พฤติกรรม ๒ ชนิดนี้ คือ

๑. พฤติกรรมทางอาเวค (Emotion) เช่น ความรัก ความกลัว ความเกลียด ฯลฯ ในการแสดงออกของพฤติกรรมเหล่านี้ เชาวน์ไม่ได้เข้าไปเกี่ยวข้อง ดังนั้น คนเป็นโรคจิตก็ยังคงมีพฤติกรรมเช่นนั้นอยู่ และปริมาณหรือคุณภาพของพฤติกรรมเหล่านี้ก็ไม่ได้เป็นเครื่องบ่ง ให้เห็นระดับของเชาวน์ด้วย

๒. พฤติกรรมทางสัญชาตญาณ หรือสัญชาตเวค (Instinct) เช่น สัญชาตญาณ แห่งการหลบภัย การที่ต้องหาอาหารกินเมื่อหิว ฯลฯ เป็นต้น พฤติกรรมเหล่านี้บางพฤติกรรม อาจจะมีกระบวนการเข้าเกณฑ์ทั้ง ๗ ที่กล่าวมาแล้ว หรือเข้ากับส่วนใหญ่ของเกณฑ์ดังกล่าว

ข้างต้น มนุษย์ก็มีได้สำนึกในเหตุผลและมีได้เป็นผู้ปรุงแต่งกระบวนการของพฤติกรรมนี้ (เพราะพฤติกรรมนี้เกิดขึ้นเอง มนุษย์บังคับไม่ได้) ฉะนั้น พฤติกรรมนี้จึงไม่เป็นทางออกของเขาวน คนที่เป็นโรคจิตจึงยังคงมีพฤติกรรมนี้อยู่

อนึ่ง นักจิตวิทยาบอกว่าเราไม่สามารถใช้เกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น (คุณภาพของพฤติกรรม) วัดระดับเขาวนของเด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๓๖ เดือนได้ อย่างไรก็ตาม เขาวนของเด็กในวัยนี้ก็แสดงออกมาในรูปของพฤติกรรมเหมือนกัน แต่พฤติกรรมของเด็กเล็กนั้น ไม่ยุ่งยากและสลับซับซ้อนเหมือนกับพฤติกรรมของผู้ใหญ่ สำหรับในวัยเด็กเล็ก ๆ เช่นนี้ เขาวนแสดงออกมาในพฤติกรรม ๔ ประเภทดังนี้

๑. การเคลื่อนไหว (Movement) การเคลื่อนไหวนี้อาจเป็นเพียงการเคลื่อนไหวของอวัยวะบางส่วน หรืออาจเป็นการเคลื่อนไหวทั้งร่างกายก็ได้ เช่น ความสามารถของเด็กที่จะส่งศีรษะขยับเล็กน้อยเหมือนนอนหงาย (อายุประมาณ ๓ เดือน) หรือ การที่เด็กสามารถชันคอได้ดีพอใช้ หรือที่เรียกว่าคอแข็ง (อายุประมาณ ๓ เดือน)

๒. ภาษา (Language) ภาษาในที่นี้มิได้หมายความว่า "การพูด" อย่างเดียว แต่รวมถึงการส่งเสียงร้องต่าง ๆ กันเมื่อหิว เมื่อเจ็บ เมื่อรำคาญ เมื่อไม่พอใจ ฯลฯ พฤติกรรมเช่นนี้จะเกิดขึ้นกับเด็กอายุประมาณ ๓ เดือน เมื่อเด็กอายุได้ ๕ เดือน เด็กจะสามารถเปล่งเสียงแสดงการร้องได้ โดยปกติแล้ว เด็กจะเริ่มพูดคำง่าย ๆ เช่น อา แอ อ้อ (คนฟัง ๆ ได้ดังนี้) เมื่ออายุประมาณ ๑๑-๑๔ เดือน

๓. การปรับตัว (Adaptation) คือ ความสามารถในการปรับปรุงตัวเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เช่นการกรอกตาตามคน เมื่อคนเดินผ่านให้เด็กเห็น (อายุประมาณ ๒ เดือน) นัยน์ตาและมือทำงานประสานกันในการเล่นของเล่น (อายุประมาณ ๕ เดือน) เด็กสามารถที่จะมองในสิ่งที่จับ

๔. ทำที่ความรู้สึกในสังคม (Social Contact) คือ ความสามารถในการแสดงออกทางสังคม หรือแนวโน้มในการแสดงออกทางสังคมของเด็ก เช่น รู้จักเลือกจ้องหน้าคน (อายุประมาณ ๓ เดือน) ชอบมองเงาตัวเองในกระจกเงา (เมื่ออายุประมาณ ๗ เดือน)

(ยังมีต่อ)

นักเรียนไทยกับการศึกษาของเขาในชมพูทวีป

(มุมมองในนครนิวเดลี)

เฉลิม สิงห์กุล

ความเรียงเรื่องนี้ ได้เรียบเรียงขึ้นจากข้อเท็จจริงหรือประสบการณ์ที่ได้พบด้วยตนเองในระหว่างที่ใช้ชีวิตคลาคล่ำอยู่กับความระอุของแสงแดดในฤดูร้อน และความหนาวในระหว่าง ๔-๖ องศาเซนติเกรด ที่รวบรวมอย่างกระโหะกระบาทกลางนครนิวเดลีนับตั้งแต่เดือนกันยายน ๒๕๐๕ เป็นต้นมา และมีท่าว่าจะลดลงถึงศูนย์องศาตามเคย มิได้อ้างอิงหรืออาศัยเอกสารการท่องเที่ยวฉบับใดที่ไหน รู้เห็นอะไรสิ่งไหนที่บรรดาผู้หลักผู้ใหญ่โดยเฉพาะมวลบิดามารดาผู้ปกครองควรจะได้ทราบไว้บ้างก็รับนำเสนออย่างตรงไปตรงมา ตามลักษณะของผมนั่นแหละที่มันจะสายเกินแก้ จะได้ช่วยและร่วมมือกับขบคิดพิจารณาปัญหาต่างๆ แล้วมาร่วมมือกันวินิจฉัยอีกครั้งหนึ่งว่า เรา, ผู้ใหญ่ควรจะได้เริ่มจรรโลงรากฐานแห่งรูปโฉมอนาคตของเด็กๆ ที่กำลังแตกเนื้อหอมน่ารักน่าถนอมอย่างไรจึงจะถูกต้องทั้งทางพุทธบัญญัติและนิติบัญญัติ

ผมเคยกล่าวเกริ่นไว้ว่า ในประเทศอินเดียโดยเฉพาะนิวเดลินั้น ไม่มีรมณีสถานใดๆ หรือ Night Club ที่มีบรรยากาศปราณีๆ ผสมด้วยเหล้ากับความรื่นเริงของน้ำหอมจากนวดอนงค์ อ่าองค์ใส่ภากาย ได้ความสัมผัสลือหรูจากดวงตานรกสถิต Romantic ไม่มีการแข่งขัน Fashion และความโอ้อ่าเหลือหลายของรถยนต์หรูๆ ไม่มีแม่กระทั่งร้านอาหารและภัตตาคารที่จำหน่ายเครื่องดื่มของมีนมเมาซึ่งสามารถจับมัดเป้าปัญหาความเบาเปราะแตกกร้าวกล้าเป็นกระทั่งโทนของเยาวชนไปได้ จะมีก็แต่โรงบิลเลียด ๒ โรง & หรือ ๕ โด๊ะใน New เดลี และ Old เดลี อันไพศาลสำหรับให้พ่อเจ้าประคุณพักผ่อนหย่อนอารมณ์ในราคาชั่วโมงละประมาณ ๔ รูปี อย่งไรก็ดี ในนครหลวงอันหรรษาตระการตาของแต่ละประเทศหรือนครใหญ่ๆ ทั้งหลายในโลกจะขาด "มูมมิด" อันเป็นธรรมเนียมทั่วไปมิได้ มูมมิดในนครนิวเดลินั้นจึงต้องมีเช่นเดียวกัน แต่ที่ว่า...เป็น "มูมมิด" ที่ดูจะมิดมดยังอันตรายให้แก่เด็กวัยรุ่นยิ่งกว่า "มูมมิด" ใดๆ ในโลก อีกด้วย

"มูมมิด" ที่ว่านี้ รัฐบาลอินเดียได้เข้มงวดกวดขันมาก "มูมมิด" มูมนได้แก่ "เงินมิด และตลาดมิด" เงินมิดและตลาดมิดนั่นเองเป็นต้นเหตุก่อให้เกิดอะไรต่ออะไรให้มิดมนอนชกาทับ

ทวยังขึ้น ไหน ๆ ผมก็ได้ปลั่งปากและทิ้งทวนออกมาแล้ว ก็ขอภัยที่จะต้องกราบเรียนกันอย่าง โมงผางเสี่ยเสี่ยโดยไม่เกรงใจกันล่ะว่า ขณะนี้รัฐบาลอินเดียได้ลดค่าเงินรูปีลงแล้ว บัวยการที่ ผู้ใหญ่ไม่ว่าจะเป็น ไทยหรือเทศแคว้นไหนจะพยายามยึดเยียดของมีค่าให้แก่เด็ก ๆ นำเล็ดลอส เข้าไปแลกเปลี่ยนเงินรูปีมัดซึ่งเคยได้กำไรมหาศาลในขณะนั้น เพราะขณะนั้นกำไรอันเป็นกอบ เป็นกำเยี่ยงนั้นหาไม่แล้ว หากว่ายังมีอยู่ เราจะนึกหรือค่านึงบ้างหรือเปล่าว่ผลตอบแทนจาก กติวิธีกึ่งกำไรอันยอดเยี่ยมของนักธุรกิจ จะกลายเป็นการเพาะนิสัยเด็ก ๆ ชักนำไปหนุนน้อยค่า ๆ ถลันก้าวเข้าสู่ “ความมืด” ในโอกาสต่อไป

พึงไตร่ตรองโดยความสุ่มรอบคอบกันเสียที่ว่า การให้เด็กผู้ยังเยาว์วัยไรเดียงสาทำเงิน มัดก้อนนั้นไว้มาก ๆ หลังจากที่ได้แลกเปลี่ยนมาด้วยวิธีการละเมิดกฎหมายของเขา เป็นการ สร้างความหายนะให้แก่อนาคตของเขา “เงิน” เป็นดาบสองคมที่อาจ “ฆ่า” ใครก็ได้แม้แต่ เจ้าของเงินนั่นเอง การที่ให้เขากำเงินก้อนเมื่อเริ่มไว้ในกระเป๋ากินความจำเป็น ในการครองชีพ ประจำวันสำหรับผู้ที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียนเป็นอันตรายใหญ่หลวงที่สุด ถึงเวดล้อมยอมเป็น สาเหตุสำคัญประการแรกที่บรรดาลให้เด็กใจแตกได้ง่าย ๆ ไม่ในโอกาสใดก็โอกาสหนึ่ง เขาอาจ ถูกแยงให้ผลิตผลิตหลงไหลกับอบายมุขนานาประการซึ่งลึกลอบและคบคิดกันก่อขึ้นทั้ง ๆ ที่เคย เป็นเด็กดีถูกอบรมมาแล้วและไม่เคยกระทำชั่วมาก่อน ผมอาจเห็นด้วยกับผู้ปกครองบางท่านที่รับ ประกันขนาดห้าพันกันไว้สำหรับเด็กของเขา แต่เขาก็จะต้องกำเงินก้อนนั้นไว้ ถ้าไว้ พิทักษ์ รักษาหน้าคิดตลอดเวณานาที่ ต้องคอยลอบคอยคล้ออยู่ไม่ขาดระยะทุกอย่างก้าวแม้จะเข้าส้วม ไม่มี เวลาที่จะไปค้ำนั่งถึงอย่างอื่นแม้กับการศึกษาเล่าเรียนซึ่งเป็นจุดมุ่งหมาย เพราะเมื่อเธอแผ่ลับ เดียวเกิดสูญหาย ไปจะทำอย่างไร นอกจากมีประการเดียวเท่านั้นคือเด็กจะรีบแจ้งว่าเงินมัด ก้อนนั้นหายไปแล้ว คราวนี้เองความระแวงสงสัยในตัวเด็กก็จะเริ่มเกิดขึ้น แต่เด็กจะโกหกหรือ ไม่ก็ตาม ผู้ใหญ่ก็ต้องรีบสละหยาดเหงื่อของตนหาส่งให้เขาอีกแน่นอนด้วยความกลางแกลง ตลอดมา การที่จะให้เด็กนำเงินมัดและได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมายของประเทศเข้าฝากธนาคาร นั้น ผมขอรับรองและยืนยันว่าไม่มีธนาคารไหนเขายอมรับฝากหรอกครับ

โมงผางแล้วก็ผางผองต่อไปอีกเลยว่า - การแลกเปลี่ยนเงินมัดในประเทศอินเดียยังมีใช้ เป็นการแลกเปลี่ยนกันได้ง่าย ๆ และสะดวกเช่นแถวสุริวงค์หรือมางรัก ซึ่งใคร ๆ สามารถแลกได้ โดยเบ็ดเตล็ด ในประเทศอินเดียนี้ ผู้กระทำซึ่งได้แก่เด็ก ๆ จะต้องเลี้ยงต่ออันตราย ในนาที่อันสุด แสนวิกฤต เพราะเป็นการแลกเปลี่ยนกันในลักษณะยื่นหมู้นแผนในความมืดของชอกดักซึ่งต่าง

ฝ่ายต่างนับให้แกกันและกันแล้วส่งให้กันโดยมิดองให้ฝ่ายหนึ่งนับของอีกฝ่ายหนึ่ง กลวิธี black mail ก็ยังมีมากมายหลายประการ ถ้าเด็ก ๆ สามารถทำเงินมิดออกมาจากความมิดได้ก็นับว่าเขา มีความสามารถยอดเยี่ยมและจะได้รับเสียงปรบมือยกย่องให้เป็น Hero แล้วก็จะถูกใครต่อใคร หรือบรรดาเพื่อนฝูงขอความช่วยเหลือให้ช่วยแลกในเวลาต่อมา รับประทานลูกขอมเขาก็จะไปกับ ใหญ่อย่างผสมจนระนึ้แหละ พอพ้นออกมาถึงที่สว่างจัดเงินมิดออกมานับจำนวนซึ่งโดยมากมักจะ ไม่ครบตามที่ตกลงกันหรืออาจจะมีของปลอมสอดแทรกเข้าไปด้วยก็ยังมีว่าดี เพราะดีไม่ดี พอพากันเดินหายเข้าไปในมุมมิดของชอกคัก เด็กอาจจะถูกกขังไปซึ่งหน้าหายลับไปกับความมิดก็ได้ มีตัวอย่างที่ผมเคยได้ยินเขาเล่ากันมากมายหลายสถานแล้ว เด็ก ๆ ไม่อาจไปร้องทุกข์กับ เจ้าหน้าที เพราะจะถูกจับกุมและสอบสวน

เรื่องการแลกเงินมิดนั้นผมได้เคยลงนามทดลองกับตัวเองอย่างถึงแก่นมาแล้ว โดยเฉพาะ ผมผู้ไปถึงใหม่ ๆ ภาษาอังกฤษยังไม่ได้ความ มิได้พูดด้วยปากอย่างเดียว แต่ใช้อวัยวะทุกอย่าง ประกอบไปด้วยยังกะหัดด้วยน้ำ จนกระทั่งเดี๋ยวนั้นผมขยับลงไปเยอะหลือหลากว่าอยู่เมืองไทย พระเธอ เขาคิดว่าผมคงเป็น "จะปาด" รหัสพิเศษของเขา จึงถูกรุมตอมกันแซ่ดไปหมดบนทางเท้า เวลานั้นเป็นเวลาพลบค่ำเข้าได้เข้าไฟชนิดโก่ตาฟางและ "เริ่มมิด" ผมแกล้งบอกเขาไปว่ามี คอลล่าอเมริกันมิดอยู่ ๓๐๐ จะแลกในราคาคอลล่าละ ๓๐.๕๐ รูปีมิดซึ่งเป็นราคาสูงมากไม่มีที่ไหน เขายอมแลกด้วย แต่กับบุคคลผู้เร่ร่อนหาเหยื่ออยู่ตามถนนหน้าตลาดเหล่านี้เขาจะตกลงทันที ชวนผมเข้าไปในมุมมิดอย่างว่าแล้วควักเงินรูปีมิดชนิดใบละ ๓๐๐ ออกมานับแฉับ ๆ ยื่นหาคือ หน้าผม แต่อีกมือหนึ่งยื่นออกมาเหมือนคอยรับคอลล่ามิดจากผมในลักษณะยื่นหมุนย่นแมว ผม ล้วงกระเป่ากางเกงแล้วขงก็มีอยู่ แกล้งโมโหชนิดปล้นพยายามบอกว่าถ้าเราจะต้องการติดต่อกันจริง ๆ และอย่างยุติธรรมก็ต้องไปแลกและยื่นหมุนย่นแมวกันที่ Mikado (ร้านอาหารที่ผมได้ กล่าวมาแล้ว) เขาทำที่ตกลง เราพากันออกจากมุมมิดสู่มุมสว่างขึ้นแท่งซัดตรงไปยัง Mikado แต่ในระหว่างที่รดติดไฟแดงที่สี่แยกแห่งหนึ่ง เขาบอกกับผมว่าเขาไม่อาจจะแลกได้ในราคา คอลล่าละ ๓๐.๕๐ รูปี ถ้าจะแลกกันก็แลกได้ในราคาคอลล่าละ ๕.๕๐ รูปีเท่านั้น ว่าแล้วก็เอามือ สักสิข้างผมให้รับควักส่งให้ ผมแกล้งตกลงในราคาที่เขาเสนอขึ้นใหม่ แต่ยืนยันว่าจะต้องไป แลกที่ Mikado เขานิ่งและพอรดไปติดอีกสี่แยกต่อมา เขาเบียดประตูผางลงไปแล้วก็หายไปกับความ มิดของข้างถนน แต่ก็คงจะได้ยินเสียงสวดของผมเป็นภาษาไทยสมัยพ่อขุนรามคำแหงไล่หลังเป็น แน่ เสียงผมดังขนาดไหนใครก็รู้

การนำเงินบรรจุเข้าของส่งไปให้เด็ก ๆ ก็เช่นเดียวกัน เป็นการกระทำที่ “เสี่ยง” และ ผิดกฎหมาย เป็นการ “เพาะ” นิสัยของเด็กให้เห็นผิดเป็นชอบ หวาดหวั่นต่อการสูญหายจากการกระทำของบรรดานักลักลอบเบ็ดเตล็ด ซึ่งแอบแฝงอยู่ในความมืดตลอดระยะทางที่จดหมายบรรจุเงินนั้นผ่าน ล้วนแล้วแต่ตาและจมูกไวยิ่งกว่าสมด เงินมืดก้อนนั้นจะเสี่ยงต่อ “มือมืด” ของบุคคลเหล่านั้นนับตั้งแต่จดหมายบรรจุเงินพ้นจากมือผู้ส่ง กรรมวิธีอันแนบเนียนในการเบ็ดช่องนั้นมีขนาดไหนอย่างไรผมก็ไม่บอก แต่เคยรับรู้และเห็นด้วยตนเองแล้วว่าเงินสูญ เหลือแต่กระดาษห่อเปล่า ๆ อย่างดีใส่อยู่ในซอง ในที่สุดก็เสียเวลาสอบถามได้ ถามกันจ่าละหวั่น ผลเป็นอย่างไรและกว่าจะสอบสวนกระบวนการจนความได้ว่าเงินมืดนั้น “มืด” แน่ เด็ก ๆ ก็ “หน้ามืด” ผู้ใหญ่ก็ “ตามืด” มืดกันไปหมด

เอาละขอสรุปว่า วัยเด็ก เป็นวัยที่ผู้ใหญ่ต้องคอยระคับระคองเอาใจใส่ดูแลโดยใกล้ชิด พยายามกีดกันให้พ้นไปจาก “ความมืด” ทั้งหลาย การแก่งกำไรโดยวิธีให้เด็กเสี่ยงเช่นนี้ที่กล่าวมาแล้ว มิใช่เป็นหน้าที่ของเด็ก ๆ นิสัยของเขาอาจเสียและเคยชินต่อการแสวงหากำไรใน ขณะที่เขาจะเป็นกำลังของชาติในเวลาต่อมา เด็กทุกคนอาจเป็นนักบริหารระดับสูง มีภาระและหน้าที่ที่จะต้องรักษาผลประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติ วัยหนุ่มสาวเป็นวัยที่กำลังน่ารัก และจะน่ารัก ยิ่งขนาดหากว่าเขาผู้นั้นได้ถูก “ซุบ” คำมาจากต่างประเทศ หอมดลอบอบอวลอยู่ในวงสังคม การปล่อยให้ชีวิตของเด็ก ๆ ไปท่อม ๆ เเปะเปะอยู่ในต่างประเทศด้วยเงินมืดก้อนใหญ่ เสาะแสวงหาสถานศึกษาที่ตนเองใน “ความมืด” โดยไม่มีผู้คอยควบคุมดูแลเอาใจใส่ระคับระคอง และชักนำ ช่อมเป็นอันตรายมาก มุมมืดในนครนิวยอร์กเป็นมุมมืดที่มีได้มีลักษณะเหมือนมุมมืดทั้งหลาย เป็นมุมมืดที่น่าสยองกลัวเหลือเกิน

ความไม่รู้ไม่เข้าใจหรือการรับรู้ไปอย่างผิด ๆ ต่อบริบทพิธีการของทางราชการ อันเข้มงวดกวดขันก่อให้เกิดความลังเลไม่แน่ใจแล้ววินิจฉัยกันเองในรูปโฉมร้าย ๆ ช่อมเป็นอันตรายยิ่ง หน้าที่ในการดูแลนักเรียนเป็นหน้าที่ที่จะต้อง “ขัดใจ” เด็ก ก็โดยมีเจตนาคุ้มครองป้องกันปกป้องรักษาให้เขาเหล่านั้นได้ศึกษาเล่าเรียนเพื่ออนาคตของเขา และศักดิ์ศรีของผู้ใหญ่ ตลอดจนความเป็นพลเมืองดีของชาติ เมื่อเด็ก ๆ สำเร็จการศึกษากลับมาประจำทำงานเป็นหลักฐานและด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เต็มใหญ่อยู่ท่ามกลางความสุขและอุ่นหนาฝาคั่ง เจ้าหน้าที่ทุกคนดีใจด้วย แต่ถ้าเด็กคนไหนไม่สำเร็จและกลับมา ก็ยังหวังกังวลกันอยู่มิวายว่าชีวิตของเด็กคนนั้นคนนี้จะเป็นอย่างไรหนอจะเป็นอย่างไรหนอ.....

ระเบียบ

ที่ สร. ๐๔๐๓/ว. ๑๑๔

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๐๕

เรื่อง วิธีปฏิบัติในการส่งคืนเงินเหลือจ่ายจากการดำเนินคดีแพ่ง

เรียน (เวียนกระทรวง ทบวง กรม)

อ้างถึง หนังสือที่ สร. ๐๕๐๓/ว. ๕๑ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๐๔

ตามที่ได้ยื่นขออนุมัติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการตั้งงบประมาณค่าธรรมเนียมความและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีของส่วนราชการต่าง ๆ มาเพื่อถือปฏิบัติ ความแจ้งอยู่แล้วนั้น

บัดนี้ กระทรวงการคลังได้พิจารณาเห็นว่า สำหรับเงินค่าธรรมเนียมความและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการที่กรมอัยการ ได้รับไว้หลัง จากวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๕ แต่ต่อมาได้ ระบุว่าคดีและมีได้ใช้จ่ายเงินไป ถึงแม้ว่าคณะรัฐมนตรีจะมีมติเกี่ยวกับเรื่องเงินที่มีได้ใช้จ่ายนี้ไว้อย่างชัดเจน แต่ก็ควรจะปฏิบัติให้เป็นไปทำนองเดียวกับเงินเหลือจ่ายจากการดำเนินคดี กล่าวคือ ให้กรมอัยการนำเงินนั้นส่งคลัง เป็นเงินรายได้แผ่นดินเสียเอง ในนามกรมอัยการ เพราะเงินดังกล่าวส่วนราชการได้เบิกจากเงินงบประมาณมอบให้กรมอัยการรับไปในลักษณะจ่ายขาด โดยกรมอัยการได้ออกใบเสร็จรับเงินให้ และส่วนราชการก็ได้ใช้ใบเสร็จรับเงินนี้เป็นใบสำคัญคู่จ่ายส่งให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบแล้ว และโดยปกติเงินค่าดำเนินคดีแต่ละรายก็ไม่ใช่ว่าจำนวนเงินมากนัก หากจะให้กรมอัยการส่งคืนเงินที่มีได้ใช้จ่ายให้ส่วนราชการเจ้าของคดีไป ก็จะทำให้การปฏิบัติคลั่งกัน และเพิ่มภาระให้ทางฝ่ายคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่จะต้อง คอยติดตาม ตรวจสอบการรับและนำเงิน ดังกล่าวส่งคืน ทางส่วนราชการเจ้าของคดี อีกด้วย

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๐๕ ลงมติเห็นชอบด้วย และให้ถือปฏิบัติตามที่กระทรวงการคลังเสนอ

จึงขอขึ้นขานมา เพื่อถือปฏิบัติต่อไป.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) มนูญ บริสุทธี
(นายมนูญ บริสุทธี)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รองอธิการบดี

๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๐๘

เรื่อง การขออนุมัติให้มีตำแหน่งตามอัตราเงินเดือนที่ได้รับเพิ่มใหม่

เรียน (เวียนกระทรวง ทบวง กรม)

อ้างถึง หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๑๐๐๔/ว. ๖ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๐๗

ด้วยตามที่ข้อ ๕ แห่งหนังสือฉบับที่อ้างถึงได้ระบุไว้ว่า “อัตราเงินเดือนที่ได้รับอนุมัติจากสำนักงานประมาณให้ตั้งเพิ่มใหม่ เพื่อบรรจุในตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นอันมิใช่ตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการ..... ให้เสนอ- ก.พ. พิจารณาตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗” นั้น ปรากฏว่าความหมายของคำว่า “หัวหน้าส่วนราชการ” ตามที่ได้ระบุไว้ในหนังสือเวียนฉบับดังกล่าวยังไม่ชัดเจนอันอาจเกิดปัญหาขึ้นในทางปฏิบัติได้ ซึ่งเรื่องนี้ ก.พ. ได้พิจารณาถ่วงมติให้ข้อมความเข้าใจว่า คำว่า “หัวหน้าส่วนราชการ” ดังกล่าว หมายความว่า เฉพาะตำแหน่งเลขานุการกรม ตำแหน่งหัวหน้ากอง และตำแหน่งหัวหน้าแผนก ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการหรือประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเท่านั้น มิได้หมายความรวมถึงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการอื่น ๆ ซึ่งเทียบเท่าตำแหน่งหัวหน้ากองหรือหัวหน้าแผนก เช่นตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการในราชการบริหารส่วนภูมิภาค เป็นต้น

ฉะนั้น ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นไป หากส่วนราชการใดได้รับอัตราเงินเดือนเพิ่มใหม่ และอัตราเงินเดือนนั้น ๆ มิใช่อัตราเงินเดือนตำแหน่งเลขานุการกรม หัวหน้ากอง หรือหัวหน้าแผนก แล้ว จะต้องดำเนินการขออนุมัติ ก.พ. ให้มีตำแหน่งตามอัตราเงินเดือนนั้น ๆ เช่นเดียวกับตำแหน่งทั่วไป ซึ่งมีระเบียบกำหนดให้ขออนุมัติ ก.พ. อยู่แล้วเสียก่อน อย่างไรก็ตามก็ดี ถ้าส่วนราชการใดได้แต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการซึ่งมิใช่ตำแหน่งเลขานุการกรม หัวหน้ากอง หรือหัวหน้าแผนก ไปแล้วก่อนวันที่ออกหนังสือฉบับนี้ ก็ให้ถือว่าการแต่งตั้งนั้นเป็นอันใช้ได้โดยไม่ต้องขออนุมัติ ก.พ. ให้กำหนดตำแหน่งที่แต่งตั้งนั้นอีก

อนึ่ง การส่งเรื่องขอกำหนดอัตราเงินเดือนเป็นขั้นสูงขึ้น ซึ่งตามหนังสือฉบับที่อ้างถึงข้างต้นได้กำหนดให้ส่งภายในเดือนพฤศจิกายนของปีงบประมาณนั้น ก.พ. มีมติว่าเพื่อความเหมาะสม เห็นควรให้เปลี่ยนกำหนดเวลาเสียใหม่โดยให้ส่งได้ภายในเดือนมกราคมของปีงบประมาณ ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้ส่วนราชการในสังกัดทราบด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) ประวิณ ณ นคร

(นายประวิณ ณ นคร)

รองเลขาธิการ ก.พ. รักษาการแทน

เลขาธิการ ก.พ.

กองระเบียบข้าราชการ

ที่ สร ๐๘๐๓/ว. ๑๓

สำนักงาน ก.พ.

๒ ธันวาคม ๒๕๐๘

เรื่อง หลักสูตรและวิธีการสอบคัดเลือกผู้ได้รับประกาศนียบัตรเกี่ยวกับการพยาบาลและอนามัย

วิธีอื่น (เวียนกระทรวง ทบวง กรม)

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหลักสูตรและวิธีการสอบคัดเลือก ๑ ชุด

ด้วย ก.พ. ได้พิจารณากำหนดหลักสูตรและวิธีการสอบคัดเลือกตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๓๕๗ (พ.ศ. ๒๕๐๕) ว่าด้วยการบรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพจากกรมอนามัย และตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๒๗ (พ.ศ. ๒๕๐๗) ว่าด้วยการบรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพเกี่ยวกับการพยาบาลแล้ว สำนักงาน ก.พ. จึงขอส่งสำเนาหลักสูตรดังกล่าวมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) ประวิณ ณ นคร

(นายประวิณ ณ นคร)

รองเลขาธิการ ก.พ. รักษาราชการแทน

เลขาธิการ ก.พ.

กองวิชาการและสอบได้

(สำเนา)

หลักสูตรและวิธีการสอบคัดเลือกผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพจากกรมอนามัย

และประกาศนียบัตรวิชาชีพเกี่ยวกับการพยาบาล เพื่อบรรจุเป็นข้าราชการ

พลเรือนชั้นตรี ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๓๕๗ (พ.ศ. ๒๕๐๕)

และกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๒๗ (พ.ศ. ๒๕๐๗)

อาศัยความตามข้อ ๕ แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๓๕๗ (พ.ศ. ๒๕๐๕) และข้อ ๕ แห่ง กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๒๗ (พ.ศ. ๒๕๐๗) ออกตามความในมาตรา ๑๑ (๔) และมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ก.พ. กำหนดหลักสูตรและวิธีการสอบคัดเลือกผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพจากกรมอนามัยและประกาศนียบัตรวิชาชีพเกี่ยวกับการพยาบาล เพื่อบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นตรี อันดับ ๑ ในตำแหน่งพนักงานอนามัยตรี อนามัยอำเภอตรี ครูตรี ทันตอนามัยตรี พยาบาลตรี พยาบาลอนามัยตรี กุพยาบาลตรี และพนักงานวิทยาศาสตร์ตรี ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ผู้มีอำนาจสอบคัดเลือกตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๗ ประกาศรับสมัครสอบคัดเลือกผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพจากกรมอนามัย และประกาศนียบัตรวิชาชีพเทียบกับการพยาบาลเพื่อบรรจุเข้ารับราชการตามความต้องการของกระทรวงทบวงกรมนั้น ๆ

ข้อ ๒ การประกาศรับสมัครสอบคัดเลือก ให้กำหนดข้อความดังต่อไปนี้ไว้ในประกาศด้วย

- (๑) คุณสมบัติและพื้นความรู้ของผู้มีสิทธิสมัครสอบ
- (๒) หลักสูตรการสอบ
- (๓) วัน เวลา และสถานที่รับสมัคร
- (๔) ข้อความอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการสอบ

การประกาศรับสมัครสอบคัดเลือกให้ประกาศเพื่อทราบทั่วกันโดยให้มีกำหนดเวลาขึ้นใบสมัคร ไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน

ประกาศนั้นให้ปิดไว้ ณ ที่เปิดเผย เช่น ณ ที่ปิดประกาศของที่ทำกรของส่วนราชการนั้น ๆ และให้โฆษณาทางวิทยุกระจายเสียงด้วย และจะโฆษณาในทางอื่นใดตามความเหมาะสมด้วยก็ได้ แล้วให้ส่งสำเนาประกาศรับสมัครรวม ๓ ชุด ให้สำนักงาน ก.พ. ก่อนวันปิดรับสมัครไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน

ข้อ ๓ ผู้สมัครสอบคัดเลือกต้องเสียค่าธรรมเนียมสอบพร้อมกับการยื่นใบสมัคร ๕๐ บาท ค่าธรรมเนียมสอบจะไม่คืนให้ในเมื่อได้ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าสอบคัดเลือกแล้ว เว้นแต่เป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือพื้นความรู้

ข้อ ๔ ให้ผู้มีอำนาจสอบคัดเลือก ตรวจสอบคุณสมบัติและพื้นความรู้ของผู้สมัครสอบคัดเลือกให้ถูกต้องแล้วประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าสอบคัดเลือกเพื่อให้ผู้สมัครสอบทราบ

ข้อ ๕ การแต่งตั้งกรรมการสอบคัดเลือกตามข้อ ๕ แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๓๕๗ (พ.ศ. ๒๕๐๕) และข้อ ๕ แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๒๗ (พ.ศ. ๒๕๐๗) ให้แต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนไม่ต่ำกว่าชั้นโทโดยให้แต่งตั้งผู้แทน ก.พ. เป็นกรรมการร่วมด้วย

ข้อ ๖ เพื่อให้การสอบคัดเลือกเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเป็นธรรม ให้คณะกรรมการสอบคัดเลือกมีอำนาจระเบียบวิธีการสอบอันเป็นส่วนปลีกย่อย ซึ่งไม่ขัดกับหลักสูตรและวิธีการสอบนี้ได้

ข้อ ๗ ให้ผู้มีอำนาจสอบคัดเลือก ประกาศกำหนดวัน เวลา และสถานที่สอบเพื่อให้ผู้มีสิทธิเข้าสอบคัดเลือกทราบ

ข้อ ๘ ผู้สมัครสอบคัดเลือกต้องสอบได้คะแนนวิชาเฉพาะตำแหน่งไม่ต่ำกว่าร้อยละหกสิบ และได้คะแนนรวมทั้งสิ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละหกสิบ จึงจะถือว่าเป็นผู้สอบคัดเลือกได้

ข้อ ๙ ในกรณีที่ผู้สอบคัดเลือกสอบได้คะแนนรวมเท่ากัน ให้ผู้สอบได้คะแนนวิชาเฉพาะตำแหน่งมากกว่าเป็นผู้อยู่ในลำดับที่สูงกว่า ถ้าได้คะแนนวิชาเฉพาะตำแหน่งเท่ากัน ก็ให้ผู้สอบได้คะแนนสัมภาษณ์มากกว่าเป็นผู้อยู่ในลำดับที่สูงกว่า ถ้ายังคงได้คะแนนเท่ากันอีกก็ให้สอบสัมภาษณ์เฉพาะผู้ได้คะแนนเท่ากันนั้นใหม่ ผู้ใดได้คะแนนมากกว่าให้เป็นผู้อยู่ในลำดับที่สูงกว่า

ข้อ ๑๐ เมื่อคณะกรรมการรายงานผลการสอบคัดเลือกแล้ว ให้ผู้มีอำนาจสอบคัดเลือกประกาศรายชื่อผู้สอบคัดเลือกได้เรียงตามลำดับจากผู้สอบได้คะแนนสูงลงมาหาค่า แล้วแจ้งผลการสอบคัดเลือกพร้อมกับส่งข้อสอบวิชาละ ๓ ชุด กระดาษคำตอบของผู้ได้คะแนนสูงสุด กลาง และต่ำสุด ให้สำนักงาน ก.พ. ภายในกำหนด ๗ วัน นับตั้งแต่วันที่ประกาศผลการสอบคัดเลือก

ข้อ ๑๑ บัญชีผู้สอบคัดเลือกได้นั้น ให้มีผลใช้ได้ไม่เกินสองปี เว้นแต่ถ้ามีการประกาศรับสมัครสอบคัดเลือกใหม่อีกเมื่อใดแล้ว บัญชีคราวก่อนเป็นอันยกเลิก นับแต่วันประกาศรับสมัครสอบคัดเลือกเป็นต้นไป

ข้อ ๑๒ หลักสูตรการสอบคัดเลือก มีดังนี้

๑. ความรู้ทั่วไป

- (๑) ภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์ไทยและสากล
(ตั้งคำถาม ๕ ข้อ)
- (๒) แผนที่พลเมือง ศัลยกรรม และวัดเกษรรม
(ตั้งคำถาม ๕ ข้อ)
(ให้ทำ ๑๐ ข้อ เวลา ๓ ชั่วโมง คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน)
- (๓) ทรวมนญูว่าด้วยการปกครองราชอาณาจักร กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม
(ตั้งคำถาม ๕ ข้อ)
- (๔) กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน
(ตั้งคำถาม ๕ ข้อ)
(ให้ทำ ๑๐ ข้อ เวลา ๓ ชั่วโมง คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน)
- (๕) เรียงความภาษาไทยตามหัวข้อเรื่องที่กำหนดให้
(ให้เวลา ๓ ชั่วโมง คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน)
- (๖) แปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ และแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย
(ให้เวลา ๓ ชั่วโมง คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน)

๒. วิชาเฉพาะตำแหน่ง

ตอน ๑

- (๑) กฎหมาย กฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือระเบียบการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกระทรวงทบวงกรมที่จัดสอบ
- (๒) ทดสอบการปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งหน้าที่ที่จะได้รับแต่งตั้ง
(ให้เวลา ๓ ชั่วโมง คะแนนเต็ม ๒๐๐ คะแนน)

ตอน ๒

๑. พนักงานอนามัยตรีหรืออนามัยอำเภอตรี

- (๑) ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อเชื้อ
- (๒) ความรู้เกี่ยวกับการสุขาภิบาลทั่วไป
- (๓) ความรู้เกี่ยวกับการจัดอุปกรณ์และการเวชภัณฑ์

- (๔) ความรู้เกี่ยวกับพยาธิวิทยา
- (๕) ความรู้เกี่ยวกับการควบคุมอาหารและน้ำ
(ตั้งคำถาม ๑๐ ข้อ ให้เวลา ๓ ชั่วโมง คะแนนเต็ม ๒๐๐ คะแนน)

๒. ครุฑวิ

- (๑) สุขวิทยาส่วนบุคคล
- (๒) การอนามัยโรงเรียน
- (๓) วิธีสอนสุขศึกษาในโรงเรียน
- (๔) สุขวิทยาทางจิตในโรงเรียน
(ตั้งคำถาม ๑๐ ข้อ ให้เวลา ๓ ชั่วโมง คะแนนเต็ม ๒๐๐ คะแนน)

๓. ทันตอนามัย

- (๑) ความรู้เกี่ยวกับวัสดุที่ใช้ในทางทันตกรรม
- (๒) ความรู้เกี่ยวกับยาที่ใช้ในทางทันตกรรม
- (๓) ความรู้เกี่ยวกับโรคทางเป็โตคอนเซีย (ทันตกรรมเฉพาะเด็ก)
- (๔) ความรู้เกี่ยวกับศัลยศาสตร์
- (๕) ความรู้เกี่ยวกับสรีรวิทยาและวิทยานักเดิน
- (๖) ความรู้เกี่ยวกับทันตกรรมหัตถการ และทันตกรรมจัดฟัน
(เฉพาะในทางบ้องกัน)
- (๗) ความรู้เกี่ยวกับการทำประวัติและสถิติต่าง ๆ ในทางทันตกรรม
(ตั้งคำถาม ๑๐ ข้อ ให้เวลา ๓ ชั่วโมง คะแนนเต็ม ๒๐๐ คะแนน)

๔. พยาบาลตรี

- (๑) จรรยาพยาบาล
- (๒) ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อเชื้อ
- (๓) การพยาบาลเฉพาะโรคต่าง ๆ และวิธีบ้องกัน
- (๔) การสุขาภิบาลทั่วไป
- (๕) การสุขศึกษา
- (๖) การผดุงครรภ์ทั้งที่คลอดปกติ และผิดปกติ
- (๗) หลักการบริหารงานในหอผู้ป่วย รวมทั้งการจัดอุปกรณ์และเวชภัณฑ์สำหรับการรักษาพยาบาล
- (๘) บัญหาเกี่ยวกับวิชาชีพของพยาบาล
(ตั้งคำถาม ๑๐ ข้อ ให้เวลา ๓ ชั่วโมง คะแนนเต็ม ๒๐๐ คะแนน)

๕. พยาบาลอนามัยตรี

- (๑) ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อเชื้อ
- (๒) ความรู้เกี่ยวกับการอนามัยแม่และเด็กและผดุงครรภ์
- (๓) ความรู้เกี่ยวกับการสุขาภิบาลแห่งเคหสถานบ้านเรือน
- (๔) ความรู้เกี่ยวกับการสุขศึกษาว่าด้วยการอนามัยแม่และเด็ก
- (๕) ความรู้เกี่ยวกับเครื่องอุปโภคบริโภคของแม่และเด็ก
- (๖) จรรยาพยาบาล

(ตั้งคำถาม ๑๐ ข้อ ให้เวลา ๓ ชั่วโมง คะแนนเต็ม ๒๐๐ คะแนน)

๖. ครูพยาบาลตรี

- (๑) กายวิภาควิทยาและสรีรวิทยา
- (๒) วิชาพยาบาลชั้นสูง
- (๓) อาหารวิทยาและวิทยาอาหารบำบัด
- (๔) การพยาบาลทั่วไปทุกสาขา
- (๕) การจัดการศึกษาฝ่ายพยาบาล
- (๖) หลักการสอน
- (๗) การบริหารงานในหอพักผู้ป่วย
- (๘) ระเบียบเกี่ยวกับวิชาชีพของพยาบาล

(ตั้งคำถาม ๑๐ ข้อ ให้เวลา ๓ ชั่วโมง คะแนนเต็ม ๒๐๐ คะแนน)

๗. พนักงานวิทยาศาสตร์ตรี สาขา ๑

- (๑) ความรู้เกี่ยวกับอินทรีย์เคมี
- (๒) ความรู้เกี่ยวกับอนินทรีย์เคมี
- (๓) ความรู้เกี่ยวกับพฤกษศาสตร์
- (๔) เทคนิคทางอาหารเคมี
- (๕) เทคนิคทางเภสัชเคมี
- (๖) เทคนิคทางชีวเคมี

(ตั้งคำถาม ๑๐ ข้อ ให้เวลา ๓ ชั่วโมง คะแนนเต็ม ๒๐๐ คะแนน)

๘. พนักงานวิทยาศาสตร์ตรี สาขา ๒

- (๑) ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อเชื้อ
- (๒) วิทยามักแตร์
- (๓) วิทยาปาราสิต

- (๔) การตรวจทางพยาธิวิทยาคลินิก
  - (๕) ความรู้เกี่ยวกับการจัดอุปกรณ์และเวชภัณฑ์ในการวิเคราะห์โรคในหลักวิทยาศาสตร์
  - (๖) ความรู้ในการชันสูตรทางชีวเคมี
- (ตั้งคำถาม ๑๐ ข้อ ให้เวลา ๓ ชั่วโมง คะแนนเต็ม ๒๐๐ คะแนน)

๘. พนักงานวิทยาศาสตร์ตรี สาขา ๓

- (๑) ชีวเคมี
  - (๒) เกษษวิทยา
  - (๓) สรีรวิทยา
  - (๔) การตรวจทางพยาธิวิทยาคลินิก
  - (๕) วิทยابัณฑิต
  - (๖) วิทยาปาราสิต
  - (๗) เทคนิคทางพยาธิวิทยาและกายวิภาคศาสตร์
  - (๘) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับรังสีเอกซ์
- (ตั้งคำถาม ๑๐ ข้อ ให้เวลา ๓ ชั่วโมง คะแนนเต็ม ๒๐๐ คะแนน)

๑๐. พนักงานวิทยาศาสตร์ตรี สาขา ๔

- (๑) ความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางทันตกรรม
  - (๒) ความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์ทางรังสีวิทยา
  - (๓) ความรู้เกี่ยวกับเครื่องใช้ในทางวิทยابัณฑิตหรือสรีรวิทยาชีวเคมี
  - (๔) ความรู้เกี่ยวกับทันตกรรมประดิษฐ์
  - (๕) ความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทันตกรรมจัดฟัน
  - (๖) ความรู้เกี่ยวกับยาที่ใช้ในทางทันตกรรม
  - (๗) ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือในทางศัลยศาสตร์
  - (๘) ความรู้ในทางจัดทำฟิสิกส์
- (ตั้งคำถาม ๑๐ ข้อ ให้เวลา ๓ ชั่วโมง คะแนนเต็ม ๒๐๐ คะแนน)

๑๑. พนักงานวิทยาศาสตร์ตรี สาขา ๕

- (๑) เทคนิคทางเภสัชกรรม
- (๒) เทคนิคทางเภสัชอุตสาหกรรม
- (๓) เทคนิคทางเภสัชเคมี
- (๔) เทคนิคทางชีวเคมี
- (๕) เทคนิคทางอาหารเคมี
- (๖) เทคนิคทางพฤกษศาสตร์
- (๗) เทคนิคทางเภสัชวินิจฉัย

- (๘) เทคนิคทางวิทยานักเคมี
- (๙) เทคนิคทางสรีรวิทยา
- (๑๐) เทคนิคทางเภสัชวิทยา
(ตั้งคำถาม ๑๐ ข้อ ให้เวลา ๓ ชั่วโมง คะแนนเต็ม ๒๐๐ คะแนน)

๑๒. พนักงานวิทยาศาสตร์ตรี สาขา ๖

- (๑) ความรู้เกี่ยวกับการชั้นสูตรทางแพทย์และปฏิบัติทางชีวเคมีของเลือด น้ำย่อยอาหาร น้ำไขสันหลัง และน้ำปัสสาวะ
- (๒) ความรู้เกี่ยวกับการตรวจวิเคราะห์ยา
- (๓) ความรู้เกี่ยวกับการตรวจวิเคราะห์อาหารและเครื่องดื่ม
- (๔) ความรู้เกี่ยวกับการจัดแบ่ง และการบรรจุยาและเวชภัณฑ์กับภาวเก็บรักษาและเวชภัณฑ์
(ตั้งคำถาม ๑๐ ข้อ ให้เวลา ๓ ชั่วโมง คะแนนเต็ม ๒๐๐ คะแนน)

๑๓. พนักงานวิทยาศาสตร์ตรี สาขา ๗

- (๑) ความรู้เกี่ยวกับอนินทรีย์ และอินทรีย์เคมี
- (๒) ความรู้เกี่ยวกับวิทยานักเคมีและชีวเคมี
- (๓) ความรู้เกี่ยวกับวิทยาปาราสิต
- (๔) ความรู้เกี่ยวกับการจัดอุปกรณ์และเวชภัณฑ์ในการวิเคราะห์โรคทางห้องวิทยาศาสตร์
- (๕) ความรู้เกี่ยวกับสถิติชีพ
(ตั้งคำถาม ๑๐ ข้อ ให้เวลา ๓ ชั่วโมง คะแนนเต็ม ๒๐๐ คะแนน)

๑๔. พนักงานวิทยาศาสตร์ตรี สาขา ๘

- (๑) ความรู้เกี่ยวกับเชื้อไขมาลาเรีย
- (๒) ความรู้เกี่ยวกับเหตุ อาการ และวิธีรักษาพยาบาลไขมาลาเรีย
- (๓) ความรู้เกี่ยวกับกฏวิทยา
- (๔) ความรู้เกี่ยวกับการสำรวจไขมาลาเรีย
- (๕) ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันไขมาลาเรีย
(ตั้งคำถาม ๑๐ ข้อ ให้เวลา ๓ ชั่วโมง คะแนนเต็ม ๒๐๐ คะแนน)

๓. สัมภาษณ์

(คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน ท่วงทีวาจา ๓๐ คะแนน เขาวินัย ๔๐ คะแนน และความรู้รอบตัว ๓๐ คะแนน)

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๕

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร

(ลงนาม กิตติขจร)

นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

๑๕ ธันวาคม ๒๕๐๘

เรื่อง การบรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพซึ่งเปลี่ยนชื่อใหม่ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

เรียน (เวียนกระทรวง ทบวง กรม)

สิ่งที่ส่งมาด้วย บัญชีแสดงชื่อประกาศนียบัตรที่ ก.พ. ได้อนุมัติไว้เดิมและประกาศนียบัตรที่ ก.พ. อนุมัติให้เพิ่มเติม

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๓ และได้เปลี่ยนชื่อประกาศนียบัตรของการศึกษาระดับต่าง ๆ ส่วนราชการซึ่งได้รับอนุมัติให้บรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตร ซึ่งเรียกชื่อตามแผนการศึกษาเดิม จึงต้องขออนุมัติ ก.พ. เพื่อเพิ่มเติมชื่อประกาศนียบัตรตามแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบันที่อยู่เสมอมา

ฉะนั้น เพื่อความเหมาะสมและเพื่อความสะดวกในทางปฏิบัติ ก.พ. จึงอนุมัติในหลักการให้ส่วนราชการต่างๆ ที่ได้รับอนุมัติจาก ก.พ. ให้ใช้บรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพตามแผนการศึกษาเดิม บรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตรที่มีชื่อเรียกตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๓ ซึ่งหลักสูตรการศึกษาระดับเดียวกัน ดังรายละเอียดปรากฏอยู่ในบัญชีที่ส่งมาพร้อมนี้แล้ว โดยส่วนราชการนั้น ๆ มีต้องขออนุมัติ ก.พ. ตามที่เคยปฏิบัติมาต่อไปอีก

จึงเวียนมาเพื่อทราบ และโปรดแจ้งให้ส่วนราชการในสังกัดทราบทั่วกันด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) ประเวณี ญ นทร

(นายประเวณี ญ นทร)

รองเลขาธิการ ก.พ. รักษาราชการแทน

เลขาธิการ ก.พ.

กองระเบียบข้าราชการ

บัญชีแสดงรายชื่อประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ ก.พ. อนุมัติให้ส่วนราชการต่าง ๆ เพิ่มเติมเงื่อนไขการบรรจุ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ ก.พ. อนุมัติไว้เดิม	ประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ ก.พ. อนุมัติให้เพิ่ม	หมายเหตุ
<p><u>ประกาศนียบัตรประโยคมัธยมอาชีวศึกษาตอนปลาย</u></p> <p>แผนกช่างสตรี แผนกเกษตรกรรม</p> <p>แผนกช่างไม้ แผนกช่างเย็บหนัง แผนกช่างโลหะ แผนกภาษาต่างประเทศ</p>	<p><u>ประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นสายอาชีพ</u></p> <p>แผนกช่างสตรี แผนกเกษตรกรรม</p> <p>แผนกช่างไม้ปลูกสร้าง แผนกช่างไม้ครุภัณฑ์ แผนกช่างเย็บหนัง แผนกช่างโลหะรูปพรรณ แผนกภาษาต่างประเทศ</p>	
<p><u>ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง</u></p> <p>แผนกพาณิชยการ</p>	<p><u>ประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ</u></p> <p>แผนกพาณิชยการ แผนกวิชาพาณิชยการ</p>	
<p><u>ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง</u></p> <p>แผนกเลขานุการ แผนกภาษาต่างประเทศ</p>	<p><u>ประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ</u></p> <p>แผนกเลขานุการ แผนกภาษาต่างประเทศ</p>	
<p><u>ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง</u></p> <p>แผนกช่างกล</p>	<p><u>ประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ</u></p> <p>{ แผนกช่างกล แผนกช่างเครื่องยนต์ แผนกวิชาช่างยนต์</p>	
<p><u>ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง</u></p> <p>แผนกช่างก่อสร้าง แผนกช่างไม้และปลูกสร้าง</p>	<p><u>ประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ</u></p> <p>แผนกช่างก่อสร้าง แผนกวิชาช่างก่อสร้าง แผนกช่างไม้และปลูกสร้าง</p>	

ประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ ก.พ. อนุมัติไว้เดิม	ประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ ก.พ. อนุมัติให้เพิ่ม	หมายเหตุ
<p><u>ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาระดับสูง</u></p> <p>แผนกเกษตรกรรม แผนกวิจิตรศิลป์ แผนกหัตถกรรม แผนกศิลปประยุกต์ แผนกผ้าและเครื่องแต่งกาย แผนกอาหารและโภชนาการ</p> <p><u>ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาระดับสูง</u></p> <p>แผนกช่างไฟฟ้า แผนกช่างพิมพ์</p>	<p><u>ประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย</u> <u>สายอาชีพ</u></p> <p>แผนกเกษตรกรรม แผนกวิจิตรศิลป์ แผนกหัตถกรรม แผนกศิลปประยุกต์ แผนกผ้าและเครื่องแต่งกาย แผนกอาหารและโภชนาการ</p> <p><u>ประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสาย</u> <u>อาชีพ หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ</u></p> <p>(แผนกช่างไฟฟ้า แผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ แผนกวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง แผนกช่างพิมพ์</p>	

เล่าให้เพื่อน (ฝูง) ฟัง

ทำตัวควาย

เมื่อตอนที่เรียนอยู่ในมหาวิทยาลัย อาจารย์วิชาการทะเบียนเคยออกข้อสอบตอนสอบกลางปีว่า “นาย ก. จงอธิบายนโยบายที่อำเภอเพื่อขอจดทะเบียน สัตว์พาหนะ ถ้าท่านเป็นนายทะเบียน ท่านจะทำอย่างไร?” เพื่อนฝูงของผู้เขียนหลายคนสมมติตัวเองเป็นนายอำเภอมอร์แกน รับผิดชอบทะเบียนออฐูให้นาย ก. เพราะวินิจฉัยโดยไม่ค่อยจะรอบคอบแล้ว เห็นว่าออฐูก็เป็นสัตว์พาหนะชนิดหนึ่ง (นี้หว่า) ผลการตรวจข้อสอบเฉพาะวิชานี้ ปรากฏว่า เพื่อนของผู้เขียนโดนออฐูเตะเอาตักไปหลายคน ทั้งนี้เนื่องจากตามพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พ.ศ. ๒๔๘๒ วิเคราะห์ศัพท์คำว่า “สัตว์พาหนะ” ไว้ว่าได้แก่สัตว์จตุบาท ๖ ประเภทเท่านั้น คือ ห้าง ม้า โค กระบือ ล่อ ลา สัตว์จตุบาท หรือทวิบาทอื่นๆ นอกจากนี้ แม้จะนิยมใช้เป็นสัตว์พาหนะอย่างแพร่หลายอยู่ในประเทศอื่นที่ไม่ใช่ประเทศไทย เช่น ออฐูของพวกอาหรับ หรือนกกระเจอกเทศเทียมรถลากในฮ่องกง เป็นต้น หากถือเป็นสัตว์พาหนะตามนัยพระราชบัญญัตินี้

ครั้นเมื่อผู้เขียนไปรับราชการเป็นปลัดอำเภอ พอถึงฤดูร้อน หรือหน้าแล้ง ซึ่งเป็นเวลาที่ชาวนาเก็บเกี่ยวชาวนวดชาวนนเข้ายุ้งฉางเสร็จแล้ว ทุ่งนาอันแตกกระแหงก็เหลือแต่ซึ่งชาวนที่ถูกเผาดำเตรียมเป็นกระจุกๆ คารดาขอยุ่ทั่วไป และตัวควายก็ว่างจากงานพากันยืนเคี้ยวเอื้องอย่างสบายอารมณ์ คอนันกตกเป็นภาระของอำเภอที่จะต้องออกไปบริการประชาชน โดยทำทะเบียน สัตว์พาหนะ หรือตัวรูปพรรณโค กระบือ ที่ก้านัน ผู้ใหญ่บ้านขึ้นบัญชีลูกคอกไว้แล้ว เพื่อออกตัวรูปพรรณไว้ให้เจ้าของได้ถือไว้ทำนองเดียวกับเสมียนโรงรับจำนำเขียนตัวจำนำให้แก่ผู้เอาของไปจำนำ หรือพูดอีกอย่างหนึ่ง ก็คล้ายๆ กับเราออกประกาศนียบัตรรับรองให้แก่ตัวควายวัยรุ่นไว้เพื่อแสดงว่า มีคุณสมบัติครบถ้วนที่จะใช้งานได้แล้วนั่นเอง ในการออกไปบริการประชาชน

เกี่ยวกับการทำตัวรูปพรรณสัตว์พาหนะนี้ นายอำเภอจะออกคำสั่งมอบหมายแบ่งเขตความรับผิดชอบ ให้แก่ปลัดอำเภอเป็นตำบลๆ ไป สายนี้ปลัดคนนั้นกับเสมียน (ชาย) คนนั้น สายโน้น ปลัดคนโน้นไปกับปลัดคนโน้น ผู้เขียนกับเพื่อนปลัดอำเภอจัดว่าอีกคนหนึ่งได้รับคำสั่งให้ออกไปทำตัวรูปพรรณ ในตำบลเดียวกัน

จะเล่าให้ฟังว่ากรรมวิธีในการทำตัวรูปพรรณนั้นมันต่างกับการเขียนตัวจำนำตรงไหนบ้าง

เริ่มแรกทีเดียว ปลัดอำเภอผู้ทำการแทนนายทะเบียน ก็จะต้องขึ้นจักรยานออกไปยังตำบลที่รับผิดชอบ ปกติทางอำเภอจะทำประกาศแจ้งให้ราษฎรทราบล่วงหน้าไว้ไม่ต่ำกว่ากำหนด ๘๐ วัน ว่าจะทำตัวรูปพรรณในตำบลใด เมื่อใด) นัดหมายกำนันผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านว่า หมู่ที่เท่าไรถึงหมู่ที่เท่าไร จะให้นำวัวควายมารวมกันที่แหล่งรวมพลที่ไหน วันที่เท่าใด ถึงวันที่เท่าใด โดยกำหนดโปรแกรมไว้ล่วงหน้าทำนองเดียวกับโปรแกรมแข่งขันเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ยังไถ่เงิน

เมื่อผู้ใหญ่บ้านซึ่งไม่จำเป็นจะต้องซื้อที่ดินลงประชุม บอกกล่าวกันต่อๆ ไปแล้ว พอถึงวันแข่งขัน ขอกภัย ถึงวันกำหนดนัด ชาวบ้านก็จะต่างพากันนำวัวควายที่เข้าเกณฑ์ทำตัวรูปพรรณมายังที่นัดหมาย ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเป็นบ้านผู้ใหญ่บ้าน บางทีก็เป็นลานวัดในหมู่บ้าน แต่ในกรณีหลังนี้ เจ้าของวัวควายหรือโดยมากก็เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้านกับสารวัตรกำนันหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านและลูกบ้านนั่นเอง จะต้องรับภาระโกยมูลวัวควายที่ถ่ายทิ้งไว้ให้พื้นลานวัด ชาวบ้านบางคนก็มีวัวหรือควายเพียงตัว ๒ ตัว บางคนก็จะชนกันมาทางครอบครัวและค่อนวัวควายมาเป็นฝูง วันหนึ่งๆ ต้องทำตัวรูปพรรณสัตว์พาหนะไม่น้อยกว่า ๘๐-๓๐๐ ตัว เล่นเอาเมื่อยขมไม่ใช่เล่น เมื่อยทั้งเนื้อตัวตอนที่ต้องก้มๆ เงยๆ ของๆ ยงโย่งหยกโยงขวัญ จัดทำหีบรูปพรรณลงในตัวเดินทุ่ง เมื่อยทงมือทงนัยันดา ตอนที่ต้องคัดดำเนินรูปพรรณจากตัวเดินทุ่งลงในตัวรูปพรรณ

ที่เรียกว่าตัวเดินทุ่งนั้น เป็นกระดาดแผ่นเล็ก ๆ โดกว่าปฏิทินตั้งโต๊ะไม่กี่ม้วนน้อย มีรูปวัวหรือควายอยู่ในกรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้า ล้อมกรอบอีกชั้นหนึ่งแล้วแบ่งกรอบนอกออกเป็นช่องๆ เพื่อจดตำแหน่งแห่งที่ของขวัญ หรือดำเนินรูปพรรณ เพราะสัตว์พาหนะจำพวกวัวควายนั้น อาศัยสี่ของลำตัว เขา หาง หู และขวัญ เป็นดำเนินรูปพรรณ เนื่องจากสัตว์พวกนี้หน้าตามันเหมือนกัน หากดำเนินทำยาก ลักษณะที่เห็นเด่นชัดก็คือสี่ลำตัว ถ้าควายก็มีควายเผือก หรือดำเท่านั้น แต่วัวนั้นเทคนิคคัดเลือกว่าควายหน้อย มีสีแดง สีหม้อใหม่ สีขาว ต่าง มีจุด โข้ย เยอะแยะ ฯลฯ ลักษณะเขาควายก็มีเขากวาง คือปลายเขาทั้งสองข้างกันประหนึ่งง่ามหนังสัตว์คด เขาวง คือปล่อย

เขาทั้งคู่คงเข้าหากัน เขาอน คือปลายเขาทั้งคู่อนชี้ฟ้า เขาเบะ คือปลายเขาเบะห่างออก จากกันมาก ที่น่าปวดหัวยิ่งกว่านั้น ควายเป็นลักษณะบางตัวมีเขาห้อยลงมา บางตัวเขาห้อย แล้วมีหน้ามันรอบหูเป็นเขาเกาะ เห็นแล้วเรียกไม่ค่อยถูก น่ากลุ้มจริงๆ ส่วนตัวก็ไม่ค่อยมี ปัญหาเรื่องเขามากนัก ส่วนมากเขางง เขาคุด คือ โผล่เป็นคุ่ม ว่าถึงหาง พูหางงัดถือเป็นคำหิ รูปพรรณได้ แต่ก็ไม่แน่นอนนัก ควายเป็นตัวหางตั้ง อันนี้ของตาย มาถึงหู หูควายส่วน มากฉีก เพราะชนกันตอนแตกเปลี่ยว หรือชนแย่งแพ่งกันบ่อยๆ อันนี้ก็เป็นคำหิรูปพรรณ ที่แน่นอนก็ไม่ค่อยได้เหมือนกัน ส่วนขวัญนั้นถ้าจะเปรียบไปแล้ว ขวัญของสัตว์พาหนะ จำพวกวัวควายนี่ ก็ทำนองเดียวกับพิมพ์ลายนิ้วมือของคนนั่นเอง แต่ละตัวจะมีขวัญจำนวนและ ตำแหน่งไม่เหมือนกันเลย แต่ก็ยังดูยากอยู่นั่นเอง บางตัวมีขนตะขาบซึ่งตุ้คล้ายขวัญมาก ขวัญ นะหรือ? ขวัญก็เหมือนขวัญบนศีรษะคนนั่นเอง หมายความว่าคนที่เวียนตามกันไปเป็นรูปกันหอย รู้สึกว่าผู้เขียนจะชวนท่านผู้อ่านศึกษาศรีศาสตร์ของวัวควาย มากไปหน่อยแล้ว

เรามาทำตัวควายกันดีกว่า

ในขั้นต้น จะต้องตรวจคำหิรูปพรรณ และขวัญ จดลงในตัวเดินทุ่งเสียก่อน ทำไมจึง เรียกว่าตัวเดินทุ่ง? อันนี้ ผู้เขียนโมเมสันนิษฐานโดยเข้าใจเอาเองว่า การที่เรียกตัวเดินทุ่ง ก็ เพราะตอนที่ปลัดอำเภอมีดวงด้อมๆ มองๆ ตามตัววัว หรือควาย เพื่อจดขวัญและคำหิ รูปพรรณลงในตัวนั้น อารามที่ใจจดใจจ่อเกินไป อาจจะไปเหยียบทุ่งที่วัวควายถ่ายไว้ เลย เรียกกันต่อๆ มาเป็นภาษาสละแสงว่า ตัวเดินทุ่ง ทำนองเดียวกับชาวบ้านนิยมเรียกการทำตัวรูป พรรณว่า ทำตัวงัว ตัวควายนั่นเอง ขอคิดเห็นเป็นของผู้เขียนแต่ผู้เดียว ท่านบรรณาธิการ วารสารข้าราชการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

การจดคำหิรูปพรรณและโยงขวัญลงในตัวเดินทุ่งนั้น ของควายทำง่ายกว่าวัว เพราะ ขวัญของวัวมักจะอยู่ตามซอกขาตั้นในและใต้ท้อง ต้องก้มหน้าเข้าไปแหงนดูอย่างใกล้ชิด เสียง ต่อการถูกฉีดยังนึก ปะเหมาะเคราะห์ร้ายไปเจอวัวบางตัวที่คู้ๆ เข้า เพื่อนัดเอาด้วยชาหลังถึง หงายท้องไปก็มี ส่วนควายก็อย่งงัวหน้าเพื่อนยืนเคียงเองไม่รู้ไม่ชี้ คุณจะดูตรงไหนก็ดูไป หนึ่งฉันทนาพอ ขอนี้ ทำให้ชวนคิดไปว่าวัวนั้นช้อยกว่าควายทั้งๆ ที่ไม่นุ่งผ้าเหมือนกัน หรือ จะเป็นเพราะควายเคยมีขี้โคลนนาบตัวตอนตีแปลงในปลักเสียเคยก็ไม่รู้สิ ขวัญของควายส่วน มากมันน้อยกว่าวัว และมีขวัญตรงส่วบแทบทุกตัว (ส่วบคือตรงแอ่งต้นขาหลังติดกับท้อง) ทั้งขวัญก็วงใหญ่ถึงแก่ง่าย บางตัวมีขวัญเพียง ๒-๓ ขวัญเท่านั้น เพราะฉะนั้นในการไปทำตัว

รูปพรรณเทียนวน ผู้เขียนจึงขอร้องเกมเกยงให้เพื่อนปลัดอำเภอจตุรพักตรพิมาน ส่วนผู้เขียนขอทำตัวควาย

หลังจากเดินทุ่ง คือจดคำหารูปพรรณและโยงขวัญลงในตัวเดินทุ่งเสร็จแล้ว เราให้เจ้าของจตุรพักตรพิมานกลับไปได้และนัดเขามารับตัวรูปพรรณในวันรุ่งขึ้น เพราะหลังจากการเดินทุ่งจนเมื่อยเนื้อเมื่อยตัวแล้ว เราต้องขึ้นไปนอนหรือนั่งฟังพบบนบ้านผู้ใหญ่บ้าน (ซึ่งบางแห่งก็ไม่มีโต๊ะเขียนหนังสือ) เพื่อเขียนรูปพรรณ โดยคัดลอกคำหารูปพรรณและโยงขวัญลงในตัวรูปพรรณถึง ๒ ตอนด้วยกัน คือต้นขวดตอนหนึ่ง ปลายขวดจะมอบให้แก่เจ้าของสัตว์พาหนะอีกตอนหนึ่ง เดินเอาปลายนวชและนวกกลางที่จับปากกาปวดหนีบ และเมื่อนานไปก็ถึงกับด้านต้องใช้ที่คดเล็บขลิบเอาหนังกหนานๆ ออก คัดๆ ตูแล้วการเขียนตัวรูปพรรณมือแทบหงิกเช่นนี้ ไม่คุ้มกับค่าธรรมเนียมจดทะเบียนตัวรูปพรรณสัตว์พาหนะตัวละ ๕๐ สตางค์เสียเลย

เคยมีผู้ให้ความคิดเห็นว่าควรจะขึ้นค่าธรรมเนียมการทำตัวรูปพรรณสัตว์พาหนะประเภทโค กระบือ (ข้างตัวละ ๕ บาท ส่วนม้า ล่อ ลา ไม่ค่อยพบมากนัก) จากตัวละ ๕๐ สตางค์ เป็นตัวละ ๓ บาท แต่ก็มีผู้แย้งว่า อัตราค่าธรรมเนียมเดิมเหมาะสมอยู่แล้ว เพราะถือเป็นการบริการประชาชน ผู้เขียนไม่ค่อยเห็นด้วยกับข้อแย้งนั้นๆ จริงอยู่ การบริการประชาชนเป็นสิ่งจำเป็น แต่ก็ควรต้องคำนึงถึงรายจ่ายของรัฐที่ใช้ไปในการบริการบ้างว่าอย่าให้ถึงกับต้องชักเงามากเกินไป เพราะข้าราชการที่ออกไปราชการท้องที่ต้องเบิกค่าเบี่ยงเลี้ยงพาหนะวันหนึ่งๆ สมมุติว่าคนละ ๓๗ บาท (เบี่ยงเลี้ยงวันละ ๒๒ บาท ค่าเช่าจักรยานวันละ ๓๕ บาท ค่าที่พักไม่คิด) ในวันเดียวกันนั้นทำตัวรูปพรรณได้ ๓๐๐ ตัว (เขียน ๒๐๐ ใบ) ค่าธรรมเนียมตัวละ ๒๕ สตางค์เป็นเงิน ๗๕ บาท รัฐต้องชักเงาไป ๓๒ บาท นับถึงคนเดียวเท่านั้น ถ้าไปราชการกัน ๒ คน ๓ คน ก็ลองคูณด้วย ๓๒ เข้าไป ไม่รวมถึงเงินเดือนที่เฉลี่ยแต่ละวัน รัฐก็ต้องควักกระเป๋าตักเข้าไปวันละ ๒๕-๓๐ บาท นับว่าเป็นบริการที่ต้องลงทุนแพงอยู่เหมือนกัน ถ้าเรามองดูในด้านประชาชน ค่าธรรมเนียมตัวละ ๓ บาท ไม่ทำให้เขาเดือดร้อนมากนัก (ยิ่งเดี๋ยวนี้เรามีเหรียญบาทใช้ก็ยังสะดวกใหญ่) ที่เขาเดือดร้อนก็ตรงที่เสียเงินอำเภอหรือปลัดอำเภอบางคนไปเรียกเก็บเงินอัตราเช่นตัวละ ๓ บาท ๕ บาท ยิ่งบางกรณีก็ผิดกฎหมายหรือระเบียบแบบแผน เช่น จตุรพักตรพิมานที่มัวตัวพาหนะหลัง ซึ่งหมายความว่าซื้อต่อเขามาจากต่างท้องที่โดยไม่มีการโอนให้ถูกต้องตามกฎหมาย ก็บังคับกับกำนันชนบทผู้ลืกล้อกขยันหลังไป แล้วจึงมาทำตัวรูปพรรณ จิวเดือน ควายเดือน ประเภทนี้บางท้องที่เรียกค่าธรรมเนียมเดือนตัวละ ๓๐-๕๐ ไปจนถึง ๓๐๐ บาท กรณีเช่นนี้เป็นเรื่องของ คน ไม่ใช่

ควายเสียแล้ว ถ้าจะมีผู้หวังดีว่า โห่ ก็มีหนึ่งไปบริการให้ราษฎรเขาหนเดียวเท่านั้น เรียกค่า
ธรรมเนียมก็ถูกหน่อย ขาดทุนไปหน่อย ชนหน้าแข็งรัฐบาลไม่รุ่งหรือหน้า ไม่น่าจะคิดถึงราย
ได้ของแผ่นดินให้สิ้นเปลืองหัวสมองไปเปล่า ๆ แบบนี้ก็เห็นจะพุดกันยากหน่อย

ผู้เขียนทราบว่ามีผู้เสนอให้เลิกการจดทะเบียน สัตว์พาหนะด้วยวิธีทำตัวรูปพรรณเสีย
เพราะไม่ได้ผลในการควบคุมและป้องกันกรรมสิทธิ์เท่าใดนัก โดยเสนอให้ใช้การติดตราลงบนตัว
สัตว์พาหนะเป็นคอก และจดทะเบียนเครื่องหมายประจำคอกแทนการทำตัวรูปพรรณเป็นรายตัว
อย่างที่เคยเห็น โคบาลในหนังจับลูกควมัตตราด้วยเหล็กเผาไฟจนมันร้องแง ๆ นั้นแหละ แต่ก็
มีฝ่ายค้านแย้งว่าฝ่ายเสนอทำจะแก่หูหนัง ที่.วิ. มากไปหน่อยแล้ว เมืองไทยเป็นเมืองพุทธศาสนา
ชาวไทยใจอ่อนซึ้งสสารไม่อาจเอาเหล็กเผาไฟแดง ๆ ฆ่าหนังสัตว์เป็น ๆ ได้ มันเป็นการทรมาน
สัตว์อย่างแสนสาหัส บางเสียงก็ให้เหตุผลว่า การติดตราใช้ไม่ได้ในเมืองไทยเพราะวัวชนบาง
ยังควายยังไม่ค่อยจะมีชนใหญ่ ตราที่ติดไว้ลบเลือนได้ง่าย ใช้ดำเนินรูปพรรณและขวัญอย่างเก่า
ก็ได้อยู่แล้ว

ผู้เขียนไม่ขอออกความเห็น ในรายการโต้วาทียุติ "ติดตราดีกว่าทำตัวรูปพรรณ" นี้
แต่จะขอผ่านไปเล่าถึงประสพการณ์อันผิดหวังและซมซานเหมือนเรื่อง *เก้าอี้ในบกกิ่ง* ของ
น. ประภาสฉัตร ดีกว่า

นั่นคือ หลังจากการทำตัวควายของผู้เขียนครั้งนั้นแล้ว เมื่อกลับมาถึงอำเภอ ผู้เขียน
และเพื่อนปลัดอำเภอจึงดำกรับเร่งทำรายงานเดินทางเพื่อขอเบิกค่าเบยเลี้ยงค่าพาหนะตามสิทธิ
อันจะพึงมีพึงได้ เพราะระหว่างที่ไปราชการท้องที่ต่างก็ควักกระเป๋าตรองจ่ายเงินส่วนตัวเป็นค่า
สังสรรค์ไปจนเกือบหมดตัวแล้ว แต่ผลปรากฏว่า ๓ เดือนต่อมา ค่าพาหนะเบยเลี้ยงของผู้เขียนก็
ยังไม่ตกผู้เขียนและเพื่อนปลัดอำเภอจึงดำกรับไปติดตามเรื่องทีละมียนตราจังหวัดด้วยความร้อน
อกร้อนใจ ผู้ช่วยเสมียนตราจังหวัดจึงดำกรับได้กรุณาเป็นธุระค้นเรื่องให้ ได้พบว่าเรื่องของผู้เขียน
ไปหมกอยู่ในแฟ้ม จำหน้าปกไว้ว่า "อุปสรรค ชัดช่อง" ผู้เขียนขอตุเรื่องก็ได้เห็นลายมือของ
ท่านปลัดจังหวัดเกษียณสั่งไว้ว่า "ให้เจ้าตัวรายงานด้วยว่า วันหนึ่ง ๆ ทำตัวรูปพรรณโค กระบือ
ได้วันละกตัว" ผู้เขียนกับปลัดอำเภอจึงดำกรับมาสบตากันด้วยความงุนงง แต่ปลัดจังหวัดคงจะงง
งวยมากกว่าผู้เขียนเพราะเขายืนนิ่งเหมือนรูปหิน ส่วนผู้เขียนเมธตันจากภวังคึกถึงเสียงอุทธรณ์
อีกมาว่า

"ดูก่อน ท่านผู้ช่วยเสมียนตราจังหวัด ประเพณีการทำตัวรูปพรรณสัตว์พาหนะนั้นท่านก็
คงจะทราบอยู่แล้ว ด้วยท่านเคยเป็นปลัดอำเภอมาก่อน ในท่านจึงไม่เรียนขแจ้งแทนตัวข้าพเจ้า

ด้วยว่า อันการทำตัวรูปพรรณนั้น จะต้องทำตัวเดินทุ่งเสียก่อน แล้วจึงมาคิดลงในทะเบียน ผู้ใด
 จักมีอคติว่าตนอยู่บ้านใดก็คิดด้วยว่าตนอยู่บ้านใดก็คิดด้วยว่าตนอยู่บ้านใดก็คิดด้วยว่าตนอยู่บ้านใดก็คิด
 เพียงใด อนึ่งเล่ารายงานยอดจำนวนโคกระบือที่ข้าพเจ้าแลศหายผู้ออกไปปฏิบัติราชการ ก็แจ้ง
 อยู่ในรายงานมหาดไทยอยู่แล้ว ฉะนั้นจึงต้องให้ข้าพเจ้าแจ้งลงในรายงานเดินทางด้วยเล่า อันว่า
 รายงานเดินทางนั้น ท่านก็น่าจะตระหนักอยู่ดีแล้วว่า ท่านมุ่งประสงค์จ่าจ้างหมายแต่จะรู้ว่า มันผู้ใด
 เป็นข้าแผ่นดินชั้นใด เงินเดือนเท่าใด ไปราชการแห่งหนตำบลใด แต่วันเดือนปีใด ถึงวัน
 เดือนปีใด แลมันผู้ใดตั้งล่องร้องฎีกาขอเบิกค่าเบี่ยงพาหนะแลค่าเช่าที่พักแห่งมันเป็นจำนวน
 เท่าใด กระนั้นมิใช่ฎีกา ฎีกาที่ท่านจักให้รายงานด้วยว่า ในชั่ววันหนึ่งนั้น ข้าพเจ้าแลศหายผู้
 เขียนตัวรูปพรรณโคกระบือ กระบืออกตัว ตัวผู้แลตัวเมียก็ตัว กระบือเคี้ยว ฎีกากระบือเผือกก็ตัว
 เขากาง เขาโง้ง ฎีกาเขากุด หางตัวนกตัว หากท่านต้องประสงค์ดังนี้ ข้าพเจ้าก็ยินดีและเต็มใจ
 ยิ่งนักที่จะไปเบ็ดทะเบียนสัตว์พาหนะคัดลอกรายละเอียดตั้งว่ามาให้ท่านที่ค้นหาสักห้าเล่มสมุดไทย

ผู้ช่วยเสมียนตราจังหวัดสตูลได้บอกอันรวบรัดของผู้เขียนดังนี้ ก็บังเกิดอาการสันทน
 ด้วยความโศกสลด และอุทานออกมาว่า

“ท่านปลัดอย่าตำผมเลย เจ้านายท่านสั่งยังงั้น ผมก็ไม่รู้จะทำยังไง”

ส่วนผู้เขียนเมื่อได้เจรจามากความถึงเช่นนั้นแล้ว กำลังภายในก็เสื่อมถอยลง ให้อึด
 เหน็ดเหนื่อยเป็นกำลัง จึงชวนเพื่อนปลัดจืดจางออกมาจากห้องเสมียนตราจังหวัดแล้วทำวิชา
 ตัวเบากลับมาয়ท่วงการอำเภอ ทันใดที่ถึงร้านกาแฟได้ฤกษ์อำเภอ ก็ร้องสั่งโอดเสียงมาแก้
 กระจายทันที

ชะรอยบทเจรจาของผู้เขียนจะมีจำนวนเป็นที่ขำขึงใจของผู้ช่วยเสมียนตราจังหวัดยิ่งนัก
 เขาจึงได้นำความขึ้นเพ็ดทูลท่านปลัดจังหวัด ผู้เขียนได้ทราบในภายหลังว่าท่านปลัดจังหวัดได้
 กล่าวอย่างปลงสังเวชว่า

“ช่างมันเถอะ มันยังหนุ่มยังแน่น เลือดร้อนมูทะลุ”

และแล้วหลังจากผู้เขียนย้ายได้ตั้งบ้านแล้ว ค่าเบี่ยงพาหนะ ในการทำตัวควายของ
 ผู้เขียนจึงได้เบิกย้อนหลังตกมาเป็นเงิน ๒๕๘ บาท ใครจะเอาเงินไปเล่นตลอดเดือก็ได้ แต่อย่า
 นึกว่ามันจะตกแล้วกัน

นี่แหละ เพื่อนเอ๋ย ฟังตั้งอยู่ในขันติ แลมีทมะคือความข่มใจเกิด จึงดูเพียง
 แต่อย่าเอาอย่างผู้เขียนเลย ขอให้อดทนแลหนักแน่น มิฉะนั้น เพื่อนก็จงอย่าบ่าก
 หน้าเข้ามารับราชการเลย จะรณหาที่เสียเปล่าไม่เข้ายา.

โดย “กันเอง”

การขออนุมัติให้เป็นส่วนราชการ ที่ใช้บรรจุผู้ได้รับปริญญา หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ

พิศล ณ ถลาง
กองระเบียบข้าราชการ
สำนักงาน ก.พ.

ความหมาย

การขออนุมัติส่วนราชการ หมายถึงการที่ส่วนราชการหนึ่งส่วนราชการใดทำเรื่องขออนุมัติ ก.พ. เพื่อบรรจุผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพอย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่างรวมกันในหน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใด หรืองานหนึ่งงานใดของส่วนราชการนั้น

กรณีที่จะขออนุมัติ

ตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ได้ระบุให้ ก.พ. เป็นผู้พิจารณาการขอใช้บรรจุผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพของส่วนราชการต่าง ๆ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามหลักของการบริหารงานบุคคลที่ว่า "Put the right man on the right job" ซึ่งกรณีที่ส่วนราชการต่าง ๆ จะขออนุมัติ ก.พ. แบ่งออกได้เป็น ๔ กรณีดังนี้ คือ

๑. กรณีที่ได้รับอัตราเงินเดือนเพิ่มใหม่จากสำนักงานประมาณ และอัตราเงินเดือนนั้นมีเงื่อนไขว่าจะใช้บรรจุจากผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรอย่างใดอย่างหนึ่ง
๒. กรณีที่ส่วนราชการนั้นมีอัตราเงินเดือนว่างอยู่ และเป็นอัตราที่ไม่มียกเว้นใจควรบรรจุอย่างหนึ่งอย่างใด แต่ส่วนราชการนั้นประสงค์จะบรรจุผู้มีความรู้หนึ่งอย่างใด
๓. กรณีที่ข้าราชการในสังกัดส่วนราชการนั้นได้รับวุฒิสูงขึ้น และประสงค์จะให้ ก.พ. ตีราคาคุณวุฒิที่ได้รับสูงขึ้นนั้น

๔. กรณีที่ส่วนราชการนั้นมีตำแหน่งหรืออัตราเงินเดือนที่ ก.พ. ได้มีเงื่อนไขไว้แล้วว่าได้บรรจุจากผู้มีคุณลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด แต่อัตราเงินเดือนนั้นว่างลง ส่วนราชการนั้นประสงค์จะเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการบรรจุนั้นโดยจะขอเป็นใช้บรรจุจากผู้มีคุณลักษณะอื่น แต่สำหรับกรณีนี้จะยังไม่กล่าวในเรื่องการขออนุมัติส่วนนี้ จะยกไปกล่าวโดยละเอียดอีกครั้งหนึ่งในตอนที่ว่าด้วย “การขอเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการบรรจุ”

ในที่นี้จะพูดถึงแต่รายละเอียดของสิ่งที่จะต้องพิจารณาและวิธีการพิจารณาเฉพาะ ๒ กรณี คือ กรณีที่ ๒ และกรณีที่ ๓ เพราะกรณีที่ ๑ นั้นได้กล่าวไว้โดยละเอียดในเรื่อง “สิ่งที่จะต้องพิจารณาอนุมัติให้มีตำแหน่งเพิ่มขึ้นของส่วนราชการต่างๆ” และกรณีที่ ๔ ก็จะได้กล่าวไว้ในเรื่อง “การขอเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการบรรจุ”

๑. การขออนุมัติส่วนราชการเพราะเหตุมีอัตราเงินเดือนว่างอยู่ และอัตราเงินเดือนนั้นเป็น “อัตราธรรมดา”

ลักษณะคำขอ เช่น แผนกหลักสูตรและอบรม กองวิชาการและสอบได้ สำนักงาน ก.พ. มีอัตราเงินเดือนขั้นตรี อันดับ ๒ ชั้น ๓,๒๐๐ บาท ตำแหน่งประจำแผนก ว่างอยู่ ๑ อัตรา อัตรานี้เป็นอัตราธรรมดา คือมิได้มีเงื่อนไขไว้ว่าจะต้องบรรจุจากผู้มีคุณลักษณะใด สำนักงาน ก.พ. พิจารณาเห็นว่า แผนกหลักสูตรและอบรมดังกล่าวเป็นหน่วยงานซึ่งต้องใช้วิชาการชั้นสูงพอประมาณ การที่จะปล่อยให้อัตรานี้เป็นอัตราธรรมดาต่อไป งานของแผนกหลักสูตร ๑ จะไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร จึงเห็นควรให้บรรจุจากผู้มีคุณวุฒิปริญญาทางครุศาสตร์ หรืออักษรศาสตร์ หรือทางการศึกษา จึงขออนุมัติ ก.พ.

แนวโน้มในการพิจารณาของ ก.พ. การขออนุมัติส่วนราชการ (สำนักงาน ก.พ.) ดังกล่าว โดยปกติแล้ว ก.พ. สนับสนุนและแทบจะกล่าวได้ว่าไม่เคยขัดข้องเลย เพราะเห็นว่าเป็นทางเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานของหน่วยงานนั้นจากเดิมซึ่งใช้ผู้ไม่มีคุณวุฒิแต่อย่างใดมาเป็นใช้ผู้มียุติ ก.พ. จะระวังแต่เพียงว่าปริญญาหรือประกาศนียบัตรที่ขออนุมัติมานั้นตรงกับงาน ในหน้าที่ของหน่วยงานนั้นหรือตรงกับงานที่จะได้ทำจริง ๆ

สิ่งที่ต้องพิจารณา การพิจารณาจะต้องดูจากหน้าที่ของหน่วยและงานที่จะมอบหมายให้ผู้ที่จะรับบรรจุเข้าใหม่นั้นทำว่าตรงกับคุณวุฒิหรือปริญญาที่กรมขออนุมัติมาหรือไม่ เช่น ตัวอย่างตามคำขอข้างต้น การขออนุมัติให้แผนกหลักสูตรและอบรม กองวิชาการและสอบได้ ใช้บรรจุผู้ได้ปริญญาทางการศึกษา ทางครุศาสตร์ หรือทางอักษรศาสตร์ โดยเหตุที่หน่วยงานดังกล่าวมีหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับหลักสูตร การสอบของข้าราชการพลเรือน การขออนุมัติดังกล่าวจึงจัดว่าเหมาะสมควรอนุมัติไปได้

อย่างไรก็ตาม ในการพิจารณา นอกจากจะต้องดูงานในหน้าที่ของหน่วยงานและของตำแหน่งที่จะขอบรรจุแล้วเพื่อความละเอียดและสมบูรณ์ของเรื่องก็ควรจะได้ศึกษาค่าไปด้วยว่า หน่วยงานนั้นมีอัตรากำลังอยู่แล้วอย่างไร และมีผู้มียุติการใช้อยู่แล้วบ้าง

๒. การขออนุมัติส่วนในกรณีที่เป็นข้าราชการลาศึกษาและได้รับวุฒิเพิ่มขึ้น

ลักษณะคำขอ เช่น นาย ก. เป็นเศรษฐกรตรี กองโครงการปฏิบัติ กรมวิเทศสหการ ได้ลาศึกษาต่อ และได้รับปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์เพิ่มขึ้น กรมวิเทศสหการจึงทำเรื่องขออนุมัติให้กองโครงการปฏิบัติ เป็นส่วนราชการที่ใช้บรรจุผู้มียุติปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์ตามที่ นาย ก. ได้รับเพิ่มขึ้นมา ซึ่งในคำขอ "อนุมัติส่วนราชการ" นี้ ก็ขอให้ ก.พ. พิจารณาคุณวุฒิหรืออัตราค่าปริญญาโทดังกล่าวไปในคราวเดียวกันด้วย

แนวโน้มในการพิจารณาของ ก.พ. สำหรับเรื่องการขออนุมัติส่วนราชการเพื่อใช้บรรจุข้าราชการซึ่งลาศึกษาต่อและได้รับวุฒิเพิ่มขึ้นนี้จัดได้ว่า ก.พ. มีแนวโน้มในการพิจารณาไปในทาง "อนุมัติ" มากกว่า "ไม่อนุมัติ" แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรายละเอียดเป็นกรณีๆ ไป มิได้หมายความว่า ก.พ. จะอนุมัติทุกรายไป

สิ่งที่ต้องพิจารณา เกี่ยวกับข้าราชการลาและได้รับวุฒิเพิ่มขึ้นนี้ มีสิ่งที่จะต้องพิจารณาหลายประการเป็นลำดับ ดังต่อไปนี้

๑. คุณวุฒิที่ได้รับเพิ่มมากับงานที่จะได้ทำตรงกันหรือไปกันได้หรือไม่
๒. งานนั้นจำเป็นจะต้องใช้คุณวุฒิสูงถึงระดับนั้นหรือไม่

๓. ในหน่วยงานนั้นมีคุณวุฒิเช่นน้อยบ้างแล้วหรือยัง ถ้ามีอยู่แล้วยังไม่พอหรืออย่างไร

๔. การลาศึกษาต่อชั้นลาโดยทุนใคร ซึ่งอาจจะเป็นทุนรัฐบาล ทุนองค์การระหว่างประเทศ ทุนส่วนตัว หรือทุนอื่น ๆ นอกเหนือไปจากนี้

๕. การขอบรรจุ จะบรรจุในอัตราเงินเดือนอย่างไร ซึ่งอาจจะเป็นขอกำหนดอัตราของตัวเองสูงขึ้นตามคุณวุฒิ หรือขอบรรจุในอัตราว่าง

วิธีดำเนินการ

ด้านคุณวุฒิกับงาน

ให้ตรวจสอบคุณวุฒิที่ขออนุมัติมานับกับงานซึ่งชี้แจงว่าจะให้ทำ ถ้าคุณวุฒิกับงานตรงกันอย่างชัดเจน เช่น นักบัญชีตรี กองระบบบัญชี กรมบัญชีกลาง ได้รับปริญญาโททาง Business Administration (Accounting) เพิ่มขึ้น ขออนุมัติส่วนในตำแหน่งนักบัญชีโท หรือพนักงานงบประมาณตรี กองจัดระบบงาน สำนักงานประมาณ ได้รับปริญญาโททาง Public Administration เพิ่มขึ้น และขอบรรจุในตำแหน่งพนักงานงบประมาณโท เช่นนี้ ถือว่าคุณวุฒิกับงานที่จะให้ทำนั้น ตรงกันอย่างชัดเจน การตรวจสอบรายละเอียดด้านคุณวุฒิกับงานก็ไม่จำเป็นอีก ควรจะได้ตรวจสอบรายละเอียดด้านอื่น ๆ ต่อไป หรือในทางตรงกันข้าม คุณวุฒิกับงานที่จะให้ทำเห็นได้อย่างชัดเจนอีกเหมือนกันว่า ไม่ตรงกัน หรือไปด้วยกันไม่ได้เลย การตรวจสอบรายละเอียดด้านอื่น ๆ ก็ไม่จำเป็นอีกเลย เช่น สำนักงานเลขานุการกรม กรมทางหลวง มีประจำแผนก ได้รับปริญญาโททางการศึกษาเพิ่มขึ้น และจะขออนุมัติส่วนราชการในสำนักงานเลขานุการกรม เช่นนี้ก็จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าคุณวุฒิกับงานนั้นไปด้วยกันไม่ได้เลย เป็นต้น

ในกรณีที่ไม้อาจตัดสินได้อย่างชัดเจน ก็จำเป็นจะต้องตรวจสอบรายละเอียดเพิ่มเติม คือ

ก. ด้านงาน จะต้องศึกษางานที่ชี้แจงมาอย่างละเอียดว่ามีหน้าที่อย่างไร และจริงได้ทำอะไรบ้าง ทั้งนี้เพราะอาจจะเป็นไปได้ว่างานที่จะให้ทำนั้นมีหลายอย่างหลายด้าน บางส่วนหรือบางด้านอาจจะไม่ตรงกับคุณวุฒิ แต่มีบางส่วนตรงหรือใช้คุณวุฒิดังกล่าวได้

ข. ด้านคุณวุฒิ ในกรณีที่ไม่งานหรือมองดูจากข้อปริญญาหรือประกาศนียบัตรนั้นแล้วยังไม่อาจตัดสินได้ว่า จะมีแนวการศึกษาไปอย่างไร หรือจะปฏิบัติงานตามที่ชี้แจงได้หรือไม่ ก็จำเป็นต้องตรวจสอบจากรายงานการศึกษา (Transcript) เพื่อดูว่าปริญญาหรือประกาศนียบัตรดังกล่าว Major อะไร มีหลักสูตรการเรียนวิชาอะไรบ้าง หรือพอจะ Group เป็นประเภทวิชาอะไรบ้าง ที่หน่วยกิต

รายละเอียดจาก ก. และ ข. ก็พอจะเป็นแนวการตัดสิน หรือเป็นแนวที่จะเสนอให้กรรมการตัดสินได้ว่าสมควรจะอนุมัติหรือไม่

ความต้องการผู้มอบคุณวุฒิดังกล่าวในหน่วยงานนั้น

ในกรณีที่คุณวุฒิที่ขออนุมัติมานั้นเป็นคุณวุฒิที่มีได้ใช้ในหน้าที่หลักของหน่วยงานนั้น แต่ใช้เป็นหน้าที่รอง ก็จำเป็นต้องสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมว่าอัตรากำลังที่มีอยู่แล้วของหน่วยงานนั้นผู้มอบคุณวุฒิเช่นนั้นอยู่บ้างแล้วหรือยัง ถ้ามีอยู่แล้วมีอยู่กี่คน เพื่อซึ่งดูว่าจำเป็นหรือไม่ที่จะต้องให้มีคนซึ่งมีวุฒิเช่นนั้นเพิ่มอีก

ที่กล่าวว่ามีบางวุฒิเป็นวุฒิของงานหลักของหน่วยงานนั้น แต่บางวุฒิเป็นวุฒิของงานรอง ขอยกตัวอย่างให้เห็นชัด เช่น สำนักงาน ก.ต.ภ. มีหน้าที่หลักหรือหน้าที่โดยตรงในเรื่องเกี่ยวกับการตรวจสอบภาษี หากสำนักงาน ก.ต.ภ. ขออนุมัติส่งผู้ได้รับปริญญาทางการบัญชีหรือปริญญาทาง Business Administration ก็อาจถือได้ว่าวุฒิดังกล่าวเป็นวุฒิซึ่งตรงกับงานหลัก แต่หากสำนักงาน ก.ต.ภ. จะขออนุมัติบรรจุผู้ได้รับปริญญาทางรัฐประศาสนศาสตร์โดยจะให้ปฏิบัติงานในหน้าที่เป็นวิทยากรหรือนักวิชาการด้านการจัดระบบงานหรือการวางแผน คุณวุฒิดังกล่าวน่าจะถือได้ว่าเป็นคุณวุฒิของหน้าที่รองของหน่วยงานนี้ ในแง่การวัดความต้องการตัวบุคคลจะเห็นได้ชัดว่าหากเป็นหน้าที่หลักจะหาหาเครื่องชั่งคณัลยากกว่าควรจะมีได้กี่คน เว้นไว้แต่จะเป็นส่วนราชการที่คณะที่ปรึกษาระเบียบบริหารฯ ได้จัดอัตรากำลังแล้ว แต่หากเป็นหน้าที่รองแม้จะเป็นส่วนราชการที่ยังไม่ได้จัดอัตรากำลัง ปริมาณงานจะเห็นได้ชัดกว่าจำเป็นจะต้องใช้เจ้าหน้าที่ประมาณกี่คน ซึ่งหากเจ้าหน้าที่ผู้มอบคุณวุฒิดังกล่าวมีอยู่มากหรือน่าจะพอเพียงแล้วก็อาจจะไม่อนุมัติให้บรรจุเพิ่มเติมได้

การลาศึกษาและแนวการศึกษาที่กำหนดไว้

โดยปกติการลาศึกษาต่อของข้าราชการ ไม่ว่าจะเป็นการลาศึกษาต่อโดยทุนส่วนตัว หรือโดยทุนของสถาบันหรือองค์การระหว่างประเทศ หรือทุนของรัฐบาลต่างประเทศ จะต้องมีการกำหนดแนวการศึกษาไว้อย่างแน่ชัด ทั้งนี้แล้วแต่ลักษณะของการลาหรือลักษณะของทุน เช่น หากเป็นการลาศึกษาต่อโดยทุนส่วนตัว หรือโดยทุนซึ่งจะต้องจัดอยู่ในโควตาการลาของข้าราชการ ก.พ. ก็จะเป็นผู้พิจารณาและอนุมัติการลานั้น ๆ โดยจะกำหนดแนวหรือวิชาที่จะศึกษาไว้ แต่หากเป็นทุนซึ่งผู้ลาไม่จำเป็นต้องอยู่ในโควตา เป็นทุน AID ทุนสหประชาชาติ หรือทุนโคลัมโบ กระทรวงเจ้าสังกัดก็จะส่งรายละเอียดเกี่ยวกับผู้รับทุน ทุน ตลอดจนแนวการศึกษาหรือวิชาซึ่งทุนนั้นได้ระบุไว้ให้ ก.พ. พิจารณาและรับรองเสียก่อน ซึ่งหมายความว่า ก็ได้มีการกำหนดหรือวางแนวการศึกษาไว้อีกเช่นกัน ฉะนั้น ในการตรวจสอบเกี่ยวกับทุน และแนวการศึกษาที่กำหนดไว้ดังกล่าวข้างต้น จำเป็นจะต้องตรวจสอบว่า ทุนนั้นหรือการลานั้น ได้มีการกำหนดโครงการหรือวางแนวการศึกษาไว้อย่างใด ผู้ลาศึกษาได้ศึกษาตามแนวที่กำหนดไว้หรือไม่ หรือหากไม่ได้ศึกษาตามแนวที่วางไว้ ได้มีการขออนุมัติหรืออนุมัติให้เปลี่ยนแปลงแนวการศึกษาอย่างไร เพราะหากข้าราชการผู้นั้นได้สำเร็จการศึกษาตามแนวการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ การพิจารณาดำเนินการอนุมัติให้ส่วนราชการนั้น ใช้บรรจุผู้มีความรู้ที่ได้รับมานั้นเพิ่มขึ้น ก็ง่ายและสะดวกขึ้น แต่ในทางตรงกันข้าม หากผู้ที่มีความรู้ที่ได้รับเพิ่มมาไม่ได้เป็นไปตามแนวที่ได้กำหนดไว้ และไม่มีหลักฐานว่าได้มีการขออนุมัติเปลี่ยนแปลงแนวการศึกษาหรือไม่มีหลักฐานว่าได้มีการอนุมัติให้เปลี่ยนแนวการศึกษาแล้ว การพิจารณาก็อาจจะมีปัญหามากขึ้น

อย่างไรก็ตาม อาจจะมีบางกรณีที่ ก.พ. ได้อนุมัติให้ลาศึกษา หรือเปลี่ยนแนวการศึกษาจากที่กำหนดไว้เดิมโดยมีเงื่อนไขว่า การอนุมัติหรือการอนุญาตให้ลาหรือเปลี่ยนแนวการศึกษานั้นไม่ผูกพันที่ ก.พ. จะต้องอนุมัติส่วนราชการเมื่อข้าราชการผู้นั้นสำเร็จการศึกษามาแล้ว และว่ากันโดยหลักที่แท้จริงแล้ว โดยเหตุที่ระยะนี้เป็นระยะของการพัฒนาการ ความช่วยเหลือจากต่างประเทศที่จำนวนมากขึ้น ส่วนหนึ่งของความช่วยเหลือนั้นมาในรูปทุนศึกษาและทุน ซึ่งหมายความว่า จำนวนข้าราชการที่มีโอกาสจะได้รับทุนเพื่อไปศึกษาและทุนนั้นก็มีมาก

ไม่น่าจะถือเป็นการผูกพันว่า เมื่อข้าราชการผู้นั้นได้สำเร็จการศึกษากลับมาแล้วจะต้อง "ปรับวุฒิ" หรือ "อนุมัติส่วนราชการ" กันเสมอไป เพราะอาจจะเป็นไปได้ว่า ส่วนราชการนั้นไม่น่าหรือไม่จำเป็นจะต้องมีนักวิชาการ หรือผู้มีวุฒิสูงปฏิบัติงานตามจำนวนข้าราชการที่ได้รับทุนและสำเร็จการศึกษามา น่าจะถือได้ว่า เมื่อส่วนราชการนั้นมีผู้มีวุฒิสูง หรือนักวิชาการในระดับสูงพอเพียงแล้ว ผู้ที่ได้รับวุฒิเพิ่มขึ้นมาภายหลังก็ไม่จำเป็นต้องตราค่าปริญญาที่ได้รับเพิ่มมานั้นให้ออก ควรจะมองไปในแง่ว่า การที่ข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานของส่วนราชการนั้นมีวุฒิสูงขึ้น จะเป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการทำงานของหน่วยงานนั้นและของตัวข้าราชการผู้นั้นเอง

อัตราเงินเดือนที่จะใช้บรรจุ

โดยปกติการขออนุมัติส่วนราชการเพื่อบรรจุข้าราชการ ลาศึกษาและได้รับวุฒิสูงขึ้น ส่วนราชการจะขอบรรจุใน ๒ ลักษณะ คือ กำหนดอัตราเงินเดือนที่ครองอยู่เป็นขั้นหรืออันดับสูงขึ้นตามคุณวุฒิหรือขอบรรจุในอัตราเงินเดือนที่ว่างอยู่ ส่วนใหญ่ของคำขอมักจะขอบรรจุมาในลักษณะแรก ในการพิจารณาของ ก.พ. หากข้าราชการผู้นั้นครองอัตราเงินเดือนในขั้นเดียวกับการตราค่าคุณวุฒิก็แทบจะไม่มีปัญหา เช่น นาย ก. ซึ่งเป็นนักเกษตรโทซึ่งครองอัตราเงินเดือนขั้นโท อันดับ ๓ ขั้น ๓,๓๐๐ บาท ได้ลาศึกษาและได้รับปริญญาโททางเกษตรกรรมเพิ่มขึ้นซึ่งสมมติว่าพิจารณาคคุณวุฒิได้ขั้นโท อันดับ ๒ ขั้น ๓,๘๐๐ บาท เป็นต้น การที่ไม่มีปัญหาเพราะถือว่า "ไม่ทำให้นักเกษตรโทในส่วนราชการนั้นเพิ่มขึ้น" แต่หากครองอัตราเงินเดือนต่างชั้นกับราคาคคุณวุฒิที่ได้ก็ต้องพิจารณาในรายละเอียดมากขึ้น เช่น อาจจะพิจารณาในแง่ว่าควรจะให้มีตำแหน่งในขั้นสูงเพิ่มขึ้นอีกหรือไม่ และในทางปฏิบัติก็จะต้องมีการตรวจสอบรายละเอียดในหน่วยงานหรือส่วนราชการนั้นมีอัตราว่างในขั้นสูงหรืออัตราว่างในชั้นเดียวกันกับราคาคคุณวุฒิหรือไม่

สรุป

๓. “การอนุมัติส่วนราชการ” นั้น หมายถึง “การวางคนให้ถูกกับงาน” ซึ่งมี ๔ กรณีที่กรมจะต้องขออนุมัติ ก.พ. แต่ในเรื่องนี้กล่าวเน้นอย่างละเอียด เฉพาะการขอเปลี่ยน “อัตราบรรดาศักดิ์” เป็น “อัตราวิชาชีพ” และ “การที่ข้าราชการลาศึกษาต่อและได้รับวุฒิเพิ่มขึ้น

๒. ในเรื่อง “อัตราบรรดาศักดิ์” เป็น “อัตราวิชาชีพ” เป็นเรื่องที่ ก.พ. สนับสนุนอยู่แล้ว จึงเป็นเรื่องที่เกือบจะไม่มีปัญหา จุดที่จะต้องตรวจสอบจึงดูแต่เพียงว่า วุฒิที่ขอมากับงานที่ขแจ้งว่าจะให้ทำนั้นตรงกันหรือไม่

๓. สำหรับเรื่อง การได้รับวุฒิเพิ่มขึ้นของข้าราชการซึ่งลาศึกษาต่ออนั้น ต้องดูรายละเอียดในจุดต่าง ๆ คือ

๓. คุณวุฒิที่ได้รับเพิ่มขึ้นกับงานที่จะให้ทำตรงกันหรือไม่

๒. ในการลาศึกษานั้น ก.พ. หรือกระทรวงทบวงกรมเจ้าสังกัดหรือเจ้าของทุนได้กำหนดแนวทางการศึกษาไว้อย่างไร ผลการศึกษาเป็นไปตามแนวที่ได้กำหนดไว้เพียงไร หรือหากมีการเปลี่ยนแปลงได้มีการขออนุมัติเปลี่ยนแปลงนั้นหรือไม่

๓. งานที่จะให้ทำเป็น “งานหลัก” หรือ “งานรอง” ของส่วนราชการนั้น

๔. ถ้าเป็น “งานรอง” มีผู้มีวุฒิเช่นนั้นในหน่วยงานนั้นอยู่แล้วหรือไม่ ก็สมควรเพิ่มอีกหรือไม่

๕. การขอบรรจุ จะบรรจุในอัตราเงินเดือนอย่างไร

แม้จะได้พยายามเขียนให้ครอบคลุมถึงสิ่งที่ควรจะต้องพิจารณาและวิธีพิจารณาให้มากที่สุด แต่ก็มีความเชื่อว่าบทเขียนนี้ก็ยังไม่เป็นบทเขียนที่สมบูรณ์ จะถือได้เป็นเพียง “การแนะนำแนวทาง” ซึ่งจะเป็นประโยชน์บ้างไม่มากนักก็อย่าแก่ผู้ที่สนใจและเกี่ยวข้อง กับงานนี้เท่านั้น □

บทสนทนาภาษาอังกฤษ

ประวิณ สุจริตกุล M.A. (Oxon)

ตอนที่ 13 (ตอนจบ)

Rung Rakriam, eager to talk to someone about the Asian Games, come to Thanit Thanasorn.....

อารามที่อยากจะคุยกับใครสักคนหนึ่ง
เกี่ยวกับเรื่องเอเชียนเกมส์ รุ่ง รักเรียน
จึงมาหา ธนิต ทัศนสอน

Rung : What do you think of the Asian Games ?

รุ่ง : แก่มีความเห็นอย่างไรบ้างเกี่ยวกับเอเชียนเกมส์

Thanit : Wonderful ! The Asian Games certainly bring Asian countries closer together. Actually we should be proud of ourselves. Thailand as host country has made the 5th Asian Games a great success.

ธนิต : วิเศษจริงๆ ! เอเชียนเกมส์ทำให้ประเทศในเอเชียทั้งหลายใกล้ชิดกันอย่างแน่นอน อันที่จริงเราควรจะภูมิใจในตัวพวกเรด้วย ในฐานะประเทศเจ้าภาพไทยเราทำให้เอเชียนเกมส์ครั้งที่ 5 ประสบผลสำเร็จอย่างงดงาม

Rung : We should be proud of ourselves indeed. Our friends from other parts of Asia were satisfied with all the arrangements and preparations we made for the occasion. And, perhaps beyond our expectation, our sportsmen did extremely well for the nation.

รุ่ง : เราควรภูมิใจในตัวพวกเรา แน่ทีเดียว บรรดามิตรสหายจากส่วนอื่นของทวีปเอเชีย พอใจการจัด และเตรียมงานที่เราทำไปเพื่อการนี้มากที่สุดทีเดียว แล้วก็นักกีฬาของเราได้ทำหน้าที่อย่างยอดเยี่ยมเพื่อประเทศชาติ ซึ่งบางทีอาจจะเกินความคาดหมายของเราด้วยซ้ำ

- Thanit:** Yes, especially Chaiya who won the first gold medal for us and the magnificent Preeda with his four gold medals
- Rung:** Quite so. These two compatriots of ours did exceptionally well and in fact brought greater fame to Thailand than we dared hope. But of course, we mustn't forget those courageous boxers who got quite a few gold medals.
- Thanit:** No, we mustn't. We should also be thankful to our basketball-players and in fact every other participant in the Games.
- Rung:** How right you are! Winner or loser, each one of them contributed towards the success.
- Thanit:** In my opinion, all concerned including the spectators and other less fortunate enthusiasts who have to resort to T.V. or radio or newspaper made their contribution. Now..... before we get any more involved in the Asian Games business, let's go on with our discussion on occupations, shall we?
- Thanit:** จริงซิคะ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ชัยยะ ผู้ซึ่งนำเหรียญทองมาให้เราเป็นเหรียญแรก และพ่อยอดชาย ปรัดดา พร้อมทั้งเหรียญทองทั้ง 4 ของเขา
- รุ่ง:** ถูกของแก เพื่อนร่วมชาติของเราสองคนนี้เก่งยอดเยี่ยมเป็นพิเศษ และตามจริง แกน่าจะเสี่ยงมาให้ประเทศไทยเรามากกว่าที่เรากล้าหวังไว้ด้วยซ้ำไป แต่ก็แน่ละ เราก็ต้องไม่ลืม บรรดานักมวยผู้หาว่าหาญที่ซึ่งเหรียญทองมาได้มากเหรียญพอดูทีเดียว
- Thanit:** ไม่ได้! เราลืมพวกมันไม่ได้ นอกจากนั้นเราควรจะขอบคุณ นักบาสเกตบอลล์ของเรา อันที่จริงควรขอบคุณทุก ๆ คนที่มีส่วนร่วมแข่งขันในครั้งนั้น
- รุ่ง:** แกพูดถูกทีเดียว ไม่ว่าจะชนะหรือแพ้ แต่ละคนก็ได้มีส่วนนำความสำเร็จมาให้
- Thanit:** ในทัศนะของกัน ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย รวมทั้งผู้ชมตลอดจนแฟนกีฬาผู้อัปไฮด์กว่า ซึ่งต้องฟัง T.V. หรือวิทยุ หรือน.ส.พ. ก็มีสวนช่วยเหลือ สันับสนุนเช่นกัน ทันท่อนที่เราจะหมกมุ่นเรื่องเอเซียนเกมส์ มากขึ้นอีก เรามาคูยกกันเรื่องอาชีพต่าง ๆ ที่เรากำลังไว้ดอดีตไว้

Rung : Oh, yes! I'm sorry. I've been carried away by the joy and excitement of our tremendous success and our newly-won fame.

Thanit : So much for the Asian Games, then. Going back to our former topic, can you think of any more occupations to talk about?

Rung : Let me see... I go about by bus a lot. I've got it... bus drivers.

Thanit : Good! Their occupation comes under the general heading of transport workers. Now do you know any other type of transport workers?

Rung : Well, there are also ticket collectors, superintendents and as regards railway workers, you get engine drivers, porters, guards, station-masters, mechanics.. and, of course, other people I can't think of at the moment.

Thanit : In the field of transport, you get also the occupations of tram-drivers, conductors, lorry drivers airmen, dockers etc.

รุ่ง : เออ! จริงสินะ โทษที ฉันพูดเรื่อยเปื่อยไปเพราะความดีใจและความชื่นชมยินดี และตื่นเต้น กับความสำเร็จอันใหญ่หลวง และชื่อเสียงที่เพิ่งจะมาสู่ประเทศ

ธนิต : เอาละ เป็นอันว่า เรื่องเอเชียเกมส์ยุติกันทีก่อน หันกลับมาพูดถึงเรื่องทีค้างไว้ นี่ แกนึกอาชีพที่จะมาคุยกันออกอีกบ้างไหม

รุ่ง : เต็มใจ ขอนึกดูก่อน ฉันใช้รถเมล์เป็นพาหนะไปไหนมาไหนอยู่เรื่อยๆ อ้อ! ได้แล้ว... คนขับรถเมล์อย่างไรละ

ธนิต : ดีมาก ดีมาก อาชีพของพวกมันะ อยู่ในจำพวกพนักงานขนส่ง ที่นี้แกรู้จักพนักงานขนส่งประเภทอื่นๆ อีกไหม

รุ่ง : ขอคิดหน่อย ก็มีคนเก็บตั๋ว นายตรวจ แล้วก็สำหรับทางด้านรถไฟ ได้แก่ พนักงานขับรถจักร พนักงานขนของ การ์ด รถ นายสถานี ช่างพีด..... แล้วก็พวกอื่นๆ อีกแน่ที่ฉันนึกไม่ออกในตอนนี้นะ

ธนิต : ในด้านการขนส่ง คมนาคม ยังมีอาชีพของพวกพนักงานขับรถราง พนักงานรถคนขับรถบรรทุก พนักงานบนเครื่องบิน พนักงานท่าเรือ ฯลฯ

Rung : Thank you. By the way the other day the Armed Forces were mentioned. But I don't recall any of us saying anything about the sailors, soldiers and airmen who are public servants of the State.

Thanit : There was no mention of these people, no. But they have their occupations too. As you said they serve in the forces of servants of the State.

Rung : What about the policemen ?

Thanit : Of course, we mustn't leave them out. Their occupation is also quite important and necessary. As public officials, they maintain order.

Rung : By the way, Thanit. Do you hear from your brother in the States often ?

Thanit : No, I'm afraid not. He writes only about once a month. And... that reminds us of the thousands of postmen and other officials employed by the Post Office.

รุ่ง : ชอบใจมากที่ช่วยเพิ่มเติมให้ เออ! นี่เมื่อวันก่อนมีการพูดถึงเหล่าทัพต่าง ๆ แต่กันจำไม่ได้ว่าพวกเรากันหนึ่งคนได้เอ่ยถึง ทหารเรือ ทหารบก ทหารอากาศ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งนั้น

ชนิด : จริงสินะ ไม่เห็นมีใครพูดถึงเลย แต่บุคคลเหล่านั้นก็มีอาชีพเหมือนกัน ก็อย่างที่ว่านั่นละ เขารับใช้ประเทศชาติอยู่ในเหล่าทัพต่าง ๆ

รุ่ง : แล้วพวกตำรวจละ

ชนิด : แน่นอน เราจะลืมกล่าวถึงพวกนี้ไม่ได้หรอก อาชีพการงานของเขาก็สำคัญและจำเป็นอยู่มิใช่น้อยเหมือนกัน ในฐานะเจ้าพนักงานของรัฐ เขารักษาความสงบเรียบร้อยให้

รุ่ง : เออ นี่แะ ชนิด แก่ได้รับข่าวคราวจากน้องชายแกที่อยู่อเมริกาบ่อยไหม

ชนิด : เสียใจที่จะต้องบอกแกว่า ไม่บ่อยเลย เขาเขียนเดือนละสักครั้งเดียวเท่านั้นเอง อ้อ! พูดถึงเรื่องนี้ทำให้เรานึกขึ้นได้ว่ามีบุรุษไปรษณีย์ และพนักงานอื่นๆ อีกนับพัน ที่ทำงานอยู่ในกรมไปรษณีย์

Rung : I've just thought of some more occupations too. For example, lots of people work as clerks in all kinds of office and business house.

รุ่ง : ก็นึกอาชีพอื่นได้อีกเหมือนกัน เช่น ว่า มีคนมาก ๆ ที่ทำงานเป็นเสมียนอยู่ตามสำนักงาน และสำนักธุรกิจต่าง ๆ

Thanit : I guess we can go on and on like this forever. We have covered hundreds of occupations already in our series of conversations. But since our world has advanced so fast... we can't be sure whether forward or backward or both... there are thousands more to be reckoned with. And we certainly haven't time for that. We can't dwell on one topic alone. We have hundred and one other things to talk about that will be useful.

ธนิต : ก็นึกคิดว่า ถ้าเราคุยกันเรื่องนี้จะคุยกันไม่รู้จบจบบ้างสิน เราพูดถึงอาชีพต่าง ๆ ไปตั้งเป็นร้อย ๆ แล้วในบทสนทนาของเรา แต่เนื่องจากโลกเรานี้ได้ก้าวไปอย่างรวดเร็วเหลือเกิน..... ซึ่งเราก็ไม่มีทางแน่ใจได้ว่า ก้าวไปข้างหน้าหรือถอยหลัง หรือทั้ง๒อย่าง... ก็เลยมีอาชีพอีกนับพันที่จะต้องว่ากันแล้วเราก็ไม่มีเวลาที่จะมาทำอย่างนั้นแน่ เราจะมัวคุยฟังเรื่องเดียวยอมไม่ได้ เรามีเรื่องอื่นอีก ๓๐๘ พันอย่างที่จะนำมาคุยกันให้ได้ประโยชน์

Rung : So not one word more about occupations, right ?

รุ่ง : เออละ จะไม่พูดถึงเรื่องอาชีพอีกเลย แม้แต่คำเดียว ตกลงไหม?

Thanit : Right.

ธนิต : ตกลง

ปัญหา: เบียบข้าราชการพลเรือน

ตอบโดย

สมคิด เจริญกุล บุคลากรเอก กองระเบียบข้าราชการ

สายบัว พุ่มแดง เลขานุการ สำนักงาน ก.พ.

อาลัย อิงคะวณิช วิทยากรโท กองระเบียบข้าราชการ

ฤทัย รักษาราชการ หัวหน้าแผนกระเบียบ กองระเบียบข้าราชการ

สำนักงาน ก.พ.

ท่านสมาชิกที่ประสงค์จะให้ตอบปัญหาระเบียบข้าราชการพลเรือน โปรดส่งไปที่ “บรรณาธิการวารสารข้าราชการ” และระบุด้วยว่าให้ตอบในวารสารข้าราชการหรือตอบส่วนตัวทางไปรษณีย์

ปัญหาพิเศษ

๕๒๗. ถาม จังหวัดได้สั่งให้ข้าราชการพักราชการตั้งแต่วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๐๒ เนื่องจากเป็นผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดอาญา ครั้นเมื่อพิจารณาสอบสวนเสร็จแล้ว จังหวัดโดยอนุมัติ อ.ก.พ. จังหวัดได้มีคำสั่ง ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๐๒ สั่งปลดผู้นั้นออกจากราชการ ตั้งแต่วันที่สั่งพักราชการ ผู้นั้นอุทธรณ์คำสั่งลงโทษต่อกระทรวงเจ้าสังกัด และ อ.ก.พ. กระทรวงพิจารณา ลงมติให้ลดโทษจากปลดออกจากราชการเป็นตัดเงินเดือน ๓๐% มีกำหนด ๘ เดือน กระทรวงจึงได้มีหนังสือแจ้งมติ อ.ก.พ. กระทรวงไปขอให้จังหวัดเรียกตัวผู้นั้น กลับเข้ารับหน้าที่ราชการ และจังหวัดได้มีคำสั่งให้กลับเข้ารับราชการตามเดิม ตั้งแต่วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๐๓ หลังจากนั้นกระทรวงจึงมีคำสั่งลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๐๕ สั่งลดโทษจากปลดออกจากราชการลงมาเป็นตัดเงินเดือน ๓๐% มีกำหนด ๘ เดือน ตามมติ อ.ก.พ. กระทรวงและสั่งจ่ายเงินเดือนในระหว่างที่มิได้ปฏิบัติราชการไว้ในอัตราครึ่งหนึ่ง มีปัญหาว่า กรณีเช่นนี้จังหวัดซึ่งเป็นผู้สั่งปลดออกจากราชการ

ราชการ จะมีอำนาจสั่งให้กลับเข้ารับราชการเป็นการสั่งล้างคำสั่งของตนเองได้หรือไม่ คำสั่ง
 กระทรวงที่สั่งลดโทษนั้น จะล้างคำสั่งของจังหวัดที่ส่งปลดผู้พ้นออกจากราชการตั้งแต่เมื่อใด และ
 ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๐๒ ซึ่งเป็นวันพักราชการ ถึงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๐๕
 ซึ่งเป็นวันที่กระทรวงสั่งลดโทษผู้นั้น จะมีฐานะทางราชการอย่างไร

ตอบ ตามข้อเท็จจริงที่หารือไปนั้น ปรากฏว่าเมื่อจังหวัดได้ส่งปลดออกจากราชการ
 แล้ว ผู้ที่ได้อุทธรณ์คำสั่งลดโทษต่อกระทรวงเจ้าสังกัดกรณีต้องตามมาตรา ๓๐๓ แห่งพระราช
 บัญญัติระเบียบบริหารราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ซึ่งบัญญัติว่า ให้ปลัดกระทรวงเสนอเรื่องให้
 อ.ก.พ. กระทรวงพิจารณาในกรณีเช่นว่านี้ ให้เจ้ากระทรวงส่งการไปตามมติ อ.ก.พ. สำหรับ
 เรื่องนี้ ในเมื่อ อ.ก.พ. กระทรวงได้พิจารณาลงมติให้ลดโทษจากปลดออกจากราชการเป็นตัดเงิน
 ๓๐% มีกำหนด ๘ เดือน แล้ว ก็ย่อมจะต้องมีการเรียกให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการและตาม
 มาตรา ๓๐๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ก็ไม่ได้บัญญัติชัดเจน
 เจาะจงว่า กรณีเช่นนี้เจ้ากระทรวงจะต้องเป็นผู้สั่งให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการเองโดยตรง
 ฉะนั้น เมื่อเจ้ากระทรวงได้ส่งการไปให้จังหวัดเรียกตัวผู้นั้นกลับเข้ารับราชการตามที่เจ้ากระทรวง
 ส่งการไปเช่นนั้น ก.พ. เห็นว่าคำสั่งของจังหวัดย่อมมีผลใช้บังคับได้ตามกฎหมาย และเมื่อกระทรวง
 ได้สั่งลดโทษจากปลดออกจากราชการจึงเป็นการตัดเงินเดือน ๓๐% มีกำหนด ๘ เดือน แล้ว เช่นนี้
 คำสั่งจังหวัดที่ส่งปลดผู้นั้นออกจากราชการจึงเป็นอันถูกล้างไป และเมื่อคำสั่งของจังหวัดที่ส่ง
 ปลดออกจากราชการ ได้ถูกล้างไปแล้ว ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๐๒
 ซึ่งเป็นวันพักราชการจนถึงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๐๓ ซึ่งเป็นวันก่อนวันที่จังหวัดสั่งให้กลับเข้า
 รับราชการ ก็ต้องถือว่าเป็นระยะเวลาระหว่างพักราชการ (มติ ก.พ. ตอบข้อหารือของกรมบัญชี
 กลาง ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๘๐๕/๗๓๕๖๓ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๐๘)

๕๒๘. **ถาม** การปรับปรุงวุฒิข้าราชการในกรณีบรรจุกลับเข้ารับราชการ กรณีโอนมาจาก
 กระทรวงทบวงกรมอื่น และกรณีบรรจุผู้ได้รับปริญญา หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพกลับเข้ารับ
 ราชการในบับประมาณ ๒๕๐๘ และ ๒๕๑๐ ว่าจะกระทำได้เพียงใดหรือไม่

ตอบ ข้าราชการที่บรรจุกลับเข้ารับราชการ หรือข้าราชการที่โอนมาจากกระทรวง
 ทบวงกรมอื่น เมื่อปรากฏว่า เดิมเข้ารับราชการ โดยการสอบคัดเลือกตามคุณวุฒิ ในตำแหน่ง
 ที่ ก.พ. อนุมัติให้ใช้คุณวุฒินั้น เมื่อลาออกจากราชการแล้วบรรจุกลับเข้ารับราชการใหม่ หรือ

โอนมาบรรจุในส่วนราชการใหม่ ในตำแหน่งที่ใช้วุฒิอย่างเดิม ก็อาจปรับเงินเดือนให้ได้รับ ตามคุณวุฒิได้ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๘๓ (พ.ศ. ๒๕๐๘) (มติ ก.พ. ตอบข้อหารือของกรมอนามัย ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๘๐๔/๗๓๓๘๘ ล.ว. ๒๘ พ.ย. ๒๕๐๘)

๕๒๘. ถาม กระทรวงทบวงกรมฝ่ายพลเรือน ได้ดำเนินการสอบคัดเลือกผู้ได้รับประกาศนียบัตร ประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง แผนกช่างก่อสร้าง เพื่อบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี อันดับ ๓ ขั้นต่ำ ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๘ (พ.ศ. ๒๔๘๗) ข้อ ๓ (๓๓) แต่มีข้าราชการสังกัด กระทรวงกลาโหม สองนาย ซึ่งได้โอนมาเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา สังกัดกระทรวง ทบวงกรมนั้นได้หกเดือนเศษแล้ว มาสมัครสอบคัดเลือกด้วย จึงหารือว่าจะถือเอาระยะเวลาที่ ข้าราชการทั้งสองนายเคยรับราชการในตำแหน่งที่ใช้วิชาช่างก่อสร้าง เมื่อครั้งสังกัดกระทรวง กลาโหมสามปีเศษมารวมเป็นระยะเวลา เพื่อสิทธิในการสอบคัดเลือกตามกฎ ก.พ. ดังกล่าว จะ ได้หรือไม่

ตอบ โดยที่กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๘ (พ.ศ. ๒๔๘๗) ข้อ ๓ (๓๓) กำหนดไว้ชัดแจ้งแล้วว่า "ผู้ได้รับประกาศนียบัตรดังกล่าวใน (๗) (๘) หรือ (๘) และได้รับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญในตำแหน่งที่ใช้วิชาชั้นนั้น ๆ ติดต่อกันมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปี อาจสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญได้ไม่สูงกว่าชั้นตรี อันดับ ๓ ขั้นต่ำ" จึงต้องถือว่าผู้มีสิทธิสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุ ต้องอยู่ในฐานะเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญมาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี แต่สำหรับกรณีนี้หารือปรากฏว่าเพิ่งโอนมาเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญได้เพียงหกเดือนเศษ มีฐานะความเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญไม่ถึงสามปีตามที่กฎ ก.พ. กำหนด จึงไม่มีสิทธิสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี ตามความหมายในกฎ ก.พ. นี้ (มติ ก.พ. ตอบข้อหารือของกรมทางหลวง ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๘๐๔/๗๕๖๓๘ ล.ว. ๓๓ ธ.ค. ๒๕๐๘)

ปัญหาสมาชิก

ตอบสมาชิก เลขที่ ๓๓๕๔/๒๕๐๘

ข้าพเจ้าเริ่มเข้ารับราชการ เมื่อวันที่ ๓ ก.ย. ๒๔๘๒ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ภายหลังโอนมาสังกัดกรมบัญชีกลาง เมื่อ ๓ ธ.ค. ๒๕๐๓ และขอลาออกจากราชการเพื่อขอรับ

บำเหน็จ ตาม ม. ๓๗ พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ ฉบับแก้ไข ๒๕๐๔ ตั้งแต่วันที่ ๖ พ.ค. ๒๕๐๘ เป็นต้นไป ครั้นต่อมาสำนักงานเทศบาล ประกาศรับสมัครสอบแข่งขันวิชาพนักงานเทศบาลสามัญจตุวา อันดับ ๓ ข้าพเจ้าสอบได้ และได้รับบรรจุแต่งตั้งเป็นพนักงานเทศบาลสามัญจตุวา เมื่อวันที่ ๓ พ.ย. ๒๕๐๘ จึงขอถามข้อสงสัยดังนี้ คือ--

๑. ถาม ขณะที่อยู่กรมบัญชีกลาง (แผนกคลังจังหวัดเลย) ข้าพเจ้าสมัครสอบคัดเลือกพนักงานตุเงินตรี เมื่อเดือน พ.ย. ๐๘ ผลการสอบประกาศเมื่อเดือน ม.ค. ๐๘ ข้าพเจ้าสอบได้ที่ ๘๐ ภายในกำหนด ๒ ปี หากกรมบัญชีกลางบรรจุได้ที่ ๘๐ ข้าพเจ้าจะมีสิทธิได้รับการบรรจุเป็นพนักงานตุเงินตรี หรือไม่ เพราะเหตุใด (ขณะลาออกเงินเดือน ๘๕๐ บาท)

ตอบ ผู้ที่ใช้สิทธิการเป็นข้าราชการตามข้อ ๓ (ง) แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๕๐ (พ.ศ. ๒๕๐๐) นั้น เมื่อสอบได้แล้วภายหลังได้ลาออกจากราชการก่อนได้รับบรรจุย่อมถือว่าขาดพินความรู้ และหมดสิทธิที่จะได้รับการบรรจุตามมาตรา ๕๓

๒. ถาม ข้าพเจ้าเป็นพนักงานเทศบาลสามัญจตุวา เงินเดือน ๔๕๐ บาท แต่เคยรับราชการมาจากกระทรวงศึกษา กระทรวงการคลัง มาแล้วเป็นเวลา ๓๗ ปี หากกรมใดกรมหนึ่งมีการสอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี ข้าพเจ้าจะมีสิทธิสมัครสอบได้หรือไม่ หากได้ให้ส่งหลักฐานอะไรหรือไม่

ตอบ ผู้ซึ่งได้ลาออกจากราชการไปแล้ว แต่กลับเข้ารับราชการใหม่ หรือเคยรับราชการมาหลายแห่ง โดยวันรับราชการไม่ติดต่อกัน ให้นับวันราชการเหล่านั้นรวมกันเพื่อประโยชน์ในการสอบได้ แต่ขณะสมัครสอบต้องมีพินความรู้ตามที่กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๕๐ (พ.ศ. ๒๕๐๐) กำหนดไว้

๓. ถาม หากมีการสอบแข่งขันวิชาพนักงานเทศบาลสามัญชั้นตรี ข้าพเจ้าจะมีสิทธิสมัครสอบได้หรือไม่ โดยอ้างเหตุผลว่าเคยทำงานมาก่อนแล้วเป็นเวลา ๓๗ ปี

ตอบ ขึ้นอยู่กับกฎหมายและระเบียบปฏิบัติของเทศบาล

ตอบข้าราชการชั้นผู้น้อยกำแพงเพชร

นาย ก. เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจตุวามา ๔ ปี ต่อมาได้ปริญญาตรี และสอบคัดเลือกเป็นชั้นตรีในกรมเดิมได้ กรมฯ ได้มีคำสั่งให้เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี

และให้ทดลองปฏิบัติราชการในตำแหน่งประจำแผนก ตั้งแต่ ๑ สิงหาคม ๒๕๐๘ ผมมีความสงสัย อยู่ ๒ กรณี คือ

๑. ถาม ถ้านาย ก. มีความประสงค์จะขอโอนไปรับราชการกรมอื่น ในระหว่างที่กรมเดิม ยังให้ทดลองปฏิบัติราชการในตำแหน่งประจำแผนกอยู่ จะได้หรือไม่?

ตอบ โดยที่นาย ก. เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ฉะนั้น การที่จะโอนไปบรรจุ ต่างกระทรวง จึงอาจทำได้โดยกระทรวง ทบวงกรม เจ้าสังกัดทั้งสองฝ่ายได้ตกลงยินยอมในการโอน นั้นแล้ว (มาตรา ๓๐)

๒. ถาม ถ้านาย ก. ไปสอบคัดเลือกที่กรมอื่นได้ และกรมใหม่ต้องการให้นาย ก. ไป ปฏิบัติงานตั้งแต่ ๓ ธันวาคม ๒๕๐๘ นาย ก. จะขอโอนจากกรมเก่าไปได้หรือไม่? ถ้าได้ เมื่อ ไปอยู่กรมใหม่แล้ว กรณีที่จะถือว่านาย ก. ปฏิบัติงานมาครบ ๖ เดือน เพื่อผลประโยชน์ในขอ ขอให้กรมฯ มีคำสั่งแต่งตั้งให้นาย ก. ดำรงตำแหน่งที่กรมใหม่ นั้น จะเริ่มนับจากวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๐๘ หรือ ๓ ธันวาคม ๒๕๐๘ เป็นต้นมา และเมื่อสิ้นปีงบประมาณ ๒๕๑๐ จะถือว่านาย ก. ปฏิบัติงานในตำแหน่งชั้นตรีมาครบ ๓ ปี หรือเปล่า? เพราะนาย ก. เพิ่งมาอยู่กรมใหม่เมื่อ ๓ ธันวาคม ๒๕๐๘

ตอบ ข้าราชการพลเรือนสามัญ ซึ่งอยู่ในระหว่างทดลองให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการตาม มาตรา ๕๒ เป็นผู้สอบคัดเลือกหรือสอบแข่งขันเพื่อบรรจุในกระทรวง ทบวงกรม อื่นได้ ก็อาจ โอนผู้นั้นไปบรรจุในกระทรวง ทบวงกรม ที่ตนสอบคัดเลือกหรือสอบแข่งขันได้นั้น ได้โดยปฏิบัติ ตามมาตรา ๓๐ ประกอบกับมาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๕๓ แล้วแต่กรณี แต่ต้องบรรจุโดยให้ตั้งต้น ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการตามมาตรา ๕๒ ใหม่ตามปัญหาจะเริ่มนับจากวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๐๘ และเมื่อสิ้นปีงบประมาณ ๒๕๑๐ แล้ว ต้อง ถือว่านาย ก. เป็นชั้นตรีมาครบ ๓ ปี เพราะได้รับการบรรจุหรือเลื่อนชั้นมาตั้งแต่ ๓ สิงหาคม ๒๕๐๘

ตอบคุณเทพ ไพบุลย์ศิริ

ถาม ผมเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นสามัญจตุวา อันดับ ๓ ชั้น ๒๔. - บาทมาแต่วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๔๘๘ เป็นเสมียนพนักงานแผนกสรรพากรจังหวัดจนถึงปัจจุบันนี้ รับราชการมาเป็น เวลา ๒๓ ปีแล้ว ขณะนี้เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจตุวา อันดับพิเศษ ชั้น ๘๐๐. - บาทมา แต่วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๐๕ ดำรงตำแหน่งเสมียนพนักงานแผนกสรรพากรจังหวัด อายุตัว ๔๓ ปี ปฏิบัติราชการมาด้วยความเรียบร้อย ไม่เคยถูกสอบสวนไม่ว่ากรณีใดๆ เงินเดือนเต็มชั้น ๘๐๐. -

บาทมาหลายปี แต่ทางจังหวัดไม่มีตำแหน่งประจำแผนกหรือเทียบเท่าชั้นตรีให้ผมตำแหน่งได้ จึงเรียนหารือว่า ก.พ. มีระเบียบปฏิบัติอย่างไรบ้างที่จะช่วยให้ข้าราชการที่มีอายุมากและเข้าเกณฑ์ ขอลเลื่อนชั้นจัตวาเป็นชั้นตรี ตามมาตรา ๕๗ วรรค ๒ ได้ เพราะทางกรมสรรพากรไม่ได้ขอให้ผม ตำแหน่งประจำแผนกและเทียบเท่าไว้ให้ ขอความกรุณาได้กรุณาช่วยตอบให้ทราบถึงวิธีการ และระเบียบปฏิบัติขอลเลื่อนชั้นตามมาตรา ๕๗ วรรค ๒ ไปให้ทราบด้วย

ตอบ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร. ๓๐๐๔/ว. ๖ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๐๗

ข้อ ๘ วางแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

การเลื่อนข้าราชการชั้นจัตวาเป็นชั้นตรี ตามตรา ๕๗ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบฯ ๒๔๘๗ ถ้ามีตำแหน่งประจำแผนกและอัตราเงินเดือนชั้นตรีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งเทียบเท่าอยู่แล้ว ก็เป็นเรื่องที่กระทรวง ทบวงกรม จะดำเนินการได้ตามกฎหมาย แต่กรณีที่จะขอให้ ก.พ. กำหนดตำแหน่งและอัตราเงินเดือนให้เป็นชั้นสูงขึ้น โดยไม่มีอัตราเงินเดือนตำแหน่งประจำแผนกหรือเทียบเท่าอยู่ ก็จะต้องให้ ก.พ. พิจารณาตามมาตรา ๒๔ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบฯ ๒๔๘๗ เสียก่อน เมื่อ ก.พ. กำหนดให้มีตำแหน่งประจำแผนกหรือตำแหน่งที่เทียบเท่าเพิ่มขึ้นได้แล้ว จึงจะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนั้นได้ ไม่ใช่เป็นเรื่องที่กระทรวง ทบวงกรม แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประจำแผนกหรือเทียบเท่าโดยไม่มีอัตราในตำแหน่งนั้นๆ แล้วมาขอให้ ก.พ. กำหนดเป็นชั้นสูงขึ้นภายหลัง กรณีเช่นนี้ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการขอกำหนดอัตราเงินเดือนให้เป็นชั้นสูงขึ้นเพราะเป็นเรื่องเช่นเดียวกัน

ตอบสมาชิกเลขที่ ๕๕๘ ชัยนาท

ถาม ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๔๐ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกรมที่ดิน กฎ ก.พ. ฉบับยกเลิก กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๓๘ (พ.ศ. ๒๕๐๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ แต่กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๔๐ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ที่ประกาศใช้ ไม่มีตำแหน่งดังต่อไปนี้ คือ ช่างเครื่องเรือ นายท้ายเรือ ช่างจัตวา ช่างตรี นายช่างตรี ช่างโท พวยช่างโท ช่างเอก นายช่างเอก และเลขานุการกรม เมื่อ กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๔๐ (๒๕๐๘) ไม่มีการเทียบตำแหน่งดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้ที่ดำรงตำแหน่งอยู่จะเทียบกับตำแหน่งอะไร ใน ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ หรือจะมีวิธีการอย่างไรอีก

ตอบ เหตุที่ไม่เทียบไว้ใน กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๔๐ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ก็เพราะตำแหน่งดังกล่าว ก.พ. เทียบไว้ในกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๒๕ (พ.ศ. ๒๕๐๗) ซึ่งเป็นกฎ ก.พ. กลาง ใช้ได้ทุกกระทรวง ทบวงกรม ดังนั้น ในปัจจุบันนี้ ถ้ากระทรวง ทบวงกรมใด ก.พ. อนุมัติให้มีตำแหน่งใด แล้ว ถ้าตำแหน่งนั้น มีเทียบไว้ใน กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๒๕ (พ.ศ. ๒๕๐๗) แล้ว กระทรวง ทบวงกรม นั้น ก็ดำเนินการบรรจุหรือแต่งตั้งไปได้เลย โดยไม่ต้องขอให้ ก.พ. ออก กฎ ก.พ. สำหรับส่วนราชการนั้นอีก

ตอบสมาชิกผู้หนึ่ง

ถาม นาย ก. เข้ารับราชการเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ ในตำแหน่งครูจัตวา ต่อมาในปี ๒๕๐๖ ทางโรงเรียนที่นาย ก. สอนอยู่นั้นถูกโอนไปสังกัดเทศบาล นาย ก. ก็มีฐานะเป็นพนักงานเทศบาลตั้งแต่นั้นมา อยากทราบว่า นาย ก. จะใช้สิทธิตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๓๕๐ (พ.ศ. ๒๕๐๐) ข้อ ๓ (ง) เพื่อสอบแข่งขันข้าราชการชั้นตรีได้หรือไม่ ระยะเวลาที่เป็นข้าราชการกับพนักงานเทศบาลของนาย ก. จะนับติดต่อกันเพื่อสิทธิดังกล่าวได้เพียงใด

ตอบ ได้ สำหรับระยะเวลาที่เป็นข้าราชการกับพนักงานเทศบาลของนาย ก. นั้น มีมติ ก.พ. ที่ น.ว. ๒/๒๕๐๐ ล.ว. ๓๓ ม.ค. ๒๕๐๐ ว่า ให้นับเวลาราชการที่ดำรงตำแหน่งพนักงานเทศบาลสามัญชั้นจัตวามารวมกับเวลาราชการ ขณะดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา เพื่อสิทธิสมัครสอบแข่งขันข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรีได้

ตอบสมาชิกเลขที่ ๓๒๐๑/๒๕๐๘

ถาม ปริญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพใดจะใช้สำหรับราชการส่วนใด ให้เป็นไปตามที่ ก.พ. จะได้พิจารณาอนุมัติ ขอทราบว่า "ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (สุขาภิบาล) ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ก.พ. ได้ลงมติรับรองให้เป็นปริญา ซึ่งอาจบรรจุเข้ารับราชการได้ตามหลักเกณฑ์ใน กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๘๒ (พ.ศ. ๒๕๐๘) แล้วหรือยังถ้ารับรองแล้วโปรดอ้างหนังสือด้วย"

ตอบ ปริญา ท.บ. (สุขาภิบาล) ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ก.พ. รับรองให้บรรจุไม่สูงกว่าชั้นตรี อันดับ ๒ ชั้น ๓.๐๕๐ บาท ตามหลักเกณฑ์ใน กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๘๒ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ข้อ ๕ (๒) (หนังสือสำนักงาน ก.พ. ถึงกระทรวงสาธารณสุขที่ สส. ๓๓๖๘๖/๒๕๐๒ ล.ว. ๒๒ มี.ย. ๐๒) □

ปัญหาคลัง

ตอบโดย

วิเชียร ไม้เวียง ผู้อำนวยการกองบำเหน็จบำนาญ

สนิท เกษะศิริ เลขานุการกรม

เฉลิมชัย วสันนท์ นิตกรเอก

วินัย บุญโสภณ หัวหน้าแผนก ๗ กองเงินเดือน

กรมบัญชีกลาง

ท่านสมาชิกที่ประสงค์จะให้ตอบปัญหาคลัง โปรดส่งไปที่
“บรรณาธิการวารสารข้าราชการ” และระบุด้วยว่าให้ตอบใน
วารสารข้าราชการหรือตอบส่วนตัวทางไปรษณีย์

ปัญหาสมาชิก

ตอบสมาชิก เลขที่ ๕๑๑/๒๕๐๕

๑. ถาม ที่ทำการอนามัยจังหวัด เป็น “สถานพยาบาล” ตามนัยแห่งระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการผู้มรายได้น้อยเกี่ยวแก่การรักษาพยาบาลหรือไม่ การที่ข้าราชการเพียงแต่ไปซื้อยาดำรากลวงจากที่ทำการอนามัยจังหวัด ซึ่งตั้งชื่อมาไว้จำหน่ายโดยไม่ได้รับการตรวจจากนายแพทย์ จะนำใบเสร็จรับเงินนั้นไปเบิกเงินได้หรือไม่ เจ้าหน้าที่คลังบางคนบอกว่า “ได้”

ตอบ สถานอนามัยจังหวัด เป็นสถานพยาบาล การไปซื้อยาจากสถานอนามัยจังหวัด โดยไม่มีการตรวจรักษาจากนายแพทย์ของสถานพยาบาล จะนำเอาใบเสร็จไปเบิกไม่ได้

๒. ถาม เมื่อผู้ยื่นของประกวดราคาได้ ไม่มาทำสัญญาจ้างภายในเวลาที่กำหนดให้ และยินยอมให้รับเงินประจำของ อยากทราบว่าเงินประจำของนั้น ควรจะปฏิบัติการอย่างไร นำสิ่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน หรือถือเป็นเงินได้ของส่วนราชการเจ้าของงบประมาณ มีระเบียบทางปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างไรบ้าง

ตอบ ต้องนำส่งเป็นเงินรายได้แผ่นดิน ตามมาตรา ๔ พ.ร.บ. เงินคลัง พ.ศ. ๒๕๑๓

๓. ถาม การแต่งตั้งข้าราชการ (ย้าย) ภายในจังหวัดโดยไม่ได้เปลี่ยนสำนักที่เบิกเงินเดือน ในคำสั่งนั้น จะต้องระบุว่า "โดยให้โอนอัตราตามตัวไปตั้งจ่าย" ตามนัยมาตรา ๓๔ แห่ง พ.ร.ก. ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินเดือน พ.ศ. ๒๕๐๕ หรือไม่ ตามความเข้าใจเห็นว่าไม่ต้องระบุ แต่ที่ถาม มาเพราะกรมอนามัยสั่งการอย่างนั้น ถ้าระบุไว้ด้วยจะเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เพราะ เป็นคำสั่งซึ่งไม่อาจปฏิบัติได้ เนื่องจากไม่ทราบจะโอนตามตัวไปได้อย่างไร เพราะไม่ได้เปลี่ยน สำนักเบิกเงินเดือน

ตอบ ไม่ต้องระบุ ถ้าจะระบุก็ไม่ขัดกับกฎหมาย (พ.ร.ฎ. มาตรา ๓๔ กรณีเปลี่ยน สำนักเบิก ระเบียบการจ่ายเงินเดือน ๑๓๑ พ.ศ. ๒๕๐๕ ข้อ ๗)

ตอบคุณสุพันธ์ จันทรกถิก และคุณจำรงค์ ใจอ่อนนุ่ม

ถาม ผมมีเรื่องที่จะต้องขอรบกวนบางประการ คือ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๖ คณะรัฐมนตรี ได้ประกาศใช้ระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการผู้มรายได้น้อย เกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๐๖ และระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการผู้มรายได้น้อยเกี่ยวแก่การศึกษาของบุตร ในโรงเรียน พ.ศ. ๒๕๐๖ โดยขยายขอบเขตการช่วยเหลือในการรักษาพยาบาล นอกจากระเบียบการ ของสถานพยาบาลต่าง ๆ ที่ได้วางไว้แล้ว ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น และขยายขอบเขตการช่วยเหลือ เกี่ยวแก่การศึกษาของบุตร ในโรงเรียน ให้มากกว่าเดิม แล้วได้มีการปรับปรุงระเบียบทั้งสอง ดังกล่าวให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ และ ๒๕๐๘ ตามลำดับ

เนื่องจากระเบียบการช่วยเหลือทั้งสองประการ ที่ใช้อยู่ก่อนประกาศใช้ระเบียบ พ.ศ. ๒๕๐๖ นั้น ได้วางระเบียบการช่วยเหลือให้แก่ข้าราชการโดยทั่วไป และประกาศใช้มานานแล้ว (ดูเหมือนตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๘ เป็นต้นมา) ซึ่งก็ยังมีผลใช้ในการช่วยเหลือเกี่ยวแก่การรักษาพยาบาล ในสถานพยาบาลต่าง ๆ และช่วยเหลือเกี่ยวแก่การศึกษาของบุตรในโรงเรียนอยู่อีก ในส่วนที่ยัง ไม่ได้ยกเลิกโดยระเบียบฉบับ พ.ศ. ๒๕๐๖ พ.ศ. ๒๕๐๗ และ พ.ศ. ๒๕๐๘

เพื่อสะดวกในการค้นหาเรื่องเดิมเกี่ยวกับระเบียบดังกล่าว จึงขอความกรุณาท่านโปรด พิจารณานำระเบียบการช่วยเหลือ ๑ ฉบับก่อน ๆ ที่ยังคงใช้อยู่ มาลงพิมพ์ไว้ในวารสารข้าราชการ ทำนองเดียวกับระเบียบการลา ที่นำลงพิมพ์ในวารสารข้าราชการ ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๘ ด้วย ซึ่ง คงจะเป็นประโยชน์แก่สมาชิกวารสารข้าราชการ และผู้ที่สนใจในเรื่องนี้บ้างไม่มากนักน้อย และ หวังว่าคงจะได้รับการพิจารณาจากท่านด้วยดี

ตอบ มติ ค.ร.ม. เดิม (เดือน ที่ น.ว. ๓๕๗/๒๔๗๗ ล.ว. ๒๔ พ.ค. ๒๔๗๗) ได้วางหลักการช่วยเหลือข้าราชการชั้นโดยมอบหมายให้กระทรวงที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้น ๆ ที่จะวางระเบียบ ระเบียบดังกล่าวจึงจัดกระจายอยู่ จำเป็นต้องใช้เวลาพิจารณาค้นคว้าสอบสวนซึ่งจะดำเนินการให้ในโอกาสต่อไป

ตอบคุณเสงี่ยม เกิดสินทรัพย์

ด้วยผมมีความสงสัยเกี่ยวกับทางปฏิบัติของระเบียบการลา จึงขอเรียนหารือมาเพื่อขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องต่อไป ดังนี้—

ถาม ตามระเบียบเกี่ยวกับการลา ข้อ ๕ "การลาในเหตุอย่างเดียวกัน ซึ่งมีระยะเวลาต่อเนื่องกัน จะเป็นในปีเดียวกันหรือไม่ก็ตาม ให้นับเป็นการลาครั้งหนึ่ง ถ้าวันลาครั้งหนึ่งรวมกันเกินกว่าอำนาจของผู้มีอำนาจอนุญาตชั้นใด ก็ให้นำใบลาเสนอขึ้นไปตามลำดับชั้น"

ข้อความตามวรรคนี้ และโดยเฉพาะตามที่ขีดเส้นใต้ไว้ มีบางแห่งปฏิบัติไม่เหมือนกัน เพราะผู้บังคับบัญชาตีความในระเบียบไม่ตรงกัน ขอยกตัวอย่าง เช่น

นาย ก. ครูโรงเรียน ข. ลาป่วย ๗ วัน ตั้งแต่วันที่ ๓-๗ ยื่นใบลาต่อครูใหญ่ (ชั้นตรี—จัดว่า มีใช้ชั้นโท) ครูใหญ่อนุญาต แต่อาการป่วยยังไม่หาย จึงต้องลาป่วยต่ออีก ๗ วัน ตั้งแต่ วันที่ ๘-๑๔ (ติดต่อกัน) ครูใหญ่ไม่มีอำนาจอนุญาตแล้ว จึงต้องเสนอใบลาไปตามลำดับชั้น ดังนี้ ครูใหญ่จะต้องนำใบลาป่วย ใบแรก (ที่ตนอนุญาตแล้ว) เสนอควบกันไปกับใบลาใบที่สอง ด้วยหรือไม่ เพราะพบว่า บางแห่งไม่ต้องส่งไป (เพราะถือว่า อนุญาตแล้ว ก็สมบูรณ์แล้ว) แต่บางท่านว่า ต้องนำเสนอไปทั้งสองใบ โดยอ้างว่า เป็นการลากรณีเดียวกันและติดต่อกัน รวมตั้ง ๑๔ วัน เป็นอำนาจของผู้บังคับบัญชาชั้นต่อไป และการที่ครูใหญ่อนุญาตไว้แล้วนั้น ถือว่ายังไม่สมบูรณ์ ต้องให้ผู้มีอำนาจอนุญาตใหม่ จึงขอทราบว่ ทางปฏิบัติที่ถูกต้องนั้น วิธีใดถูก

ใดถูก

ตอบ ในกรณีเช่นนี้เป็นกรณารวมวันลาที่ติดต่อกันเข้า สมควรเสนอใบลาเพิ่มให้ผู้มีอำนาจได้พิจารณา การที่จะพิจารณาว่าอำนาจที่ได้อนุญาตสมบูรณ์ไปแล้วนั้น จำต้องคำนึงว่าผู้ลาจะลาเพียงกำหนดที่ได้รับอนุญาตด้วย เมื่อวันลาเปลี่ยนแปลงไปจนทำให้อำนาจที่จะอนุญาตเปลี่ยนแปลง ผู้มีอำนาจอนุญาตการลาครั้งหลังสุดก็ควรจะได้พิจารณาใบลาดังแต่นั้นด้วย เพราะถือจำนวนวันลาทั้งหมดทั้งสิ้นเป็นเกณฑ์พิจารณาอำนาจอนุญาตให้ลาของผู้บังคับบัญชาแต่ละชั้น

ตอบสมาชิกเลขที่ ๓๐๑/๒๕๐๕

อยากจะรบกวนถามสัก ๒ ข้อ ซึ่งเป็นความรู้ที่จะให้ประโยชน์แก่เพื่อนข้าราชการที่จะออกรับบำเหน็จบำนาญด้วยข้อถามมี ดังนี้

๑. ถาม วิธีการหรือการดำเนินการที่จะขอรับบำเหน็จบำนาญ โดยถูกต้องและรวดเร็ว

ตอบ ก่อนออกจากราชการ ควรดำเนินการตรวจสอบประวัติการรับราชการเสียให้เสร็จสิ้นเสียก่อนว่า ได้รับราชการเป็นลำดับมาอย่างไรบ้าง การป่วย ลา ขาด ไม่ได้รับเงินเดือน การพักราชการ การโอนย้ายสังกัด เหล่านี้ ควรจะหาหลักฐานไว้ให้พร้อม และถ้าหากเคยเป็นทหารหรือตำรวจ ก็ควรต้องให้กระทรวงกลาโหมหรือกรมตำรวจ ตรวจสอบเวลาระหว่างนั้นให้เป็นการถูกต้องก่อน เมื่อถึงคราวออกจากราชการ ก็จะต้องแนบหลักฐานต่างๆ นั้นไปพร้อมกับแบบขอรับบำเหน็จบำนาญ ซึ่งจะทำให้การตรวจสอบทางกระทรวงการคลังได้เป็นไปโดยสะดวกและรวดเร็ว

๒. ถาม วิธีการหรือการดำเนินการในการขอรับเงินสะสมคืน โดยถูกต้องและรวดเร็ว

ตอบ เมื่อออกจากราชการแล้ว ขอให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการวางฎีกาพร้อมกับแนบสมุดเงินสะสมซึ่งหัวหน้าส่วนราชการและผู้สะสม ได้ลงนามรับรอง ในรายการหักเงินสะสมและการคำนวณดอกเบี้ยถูกต้องแล้ว ส่งไปยังกรมบัญชีกลางเพื่อส่งจ่ายให้ต่อไป

ตอบคุณณรงค์ ขาวละออ

ผมเคยรับราชการตำรวจภูธร จังหวัดปทุมธานี เมื่อ ๓ ก.ค. ๒๕๑๒ และได้ลาออกไปประกอบอาชีพอื่นโดยไม่ขอรับบำเหน็จบำนาญ เมื่อเดือน มิ.ย. ๒๕๑๗ ต่อมาได้สอบแข่งขัน และได้บรรจุเป็นเสมียนปกครอง จังหวัดปทุมธานี เมื่อ ๓ มี.ค. ๒๕๐๐ บัดนี้ ได้โอนไปอยู่กรมการแพทย์ เมื่อ ๓ มิ.ย. ๒๕๐๘ (ตามผลของการสอบแข่งขันชั้นตรี) ระหว่างที่รับราชการปกครอง จังหวัดปทุมธานี ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี (ผู้บังคับบัญชาสังกัดเดิม) ได้รับรองเวลาราชการตอนเป็นตำรวจตามแบบ ส. และบันทึกรับรองเวลาราชการไว้ เมื่อ ๖ พ.ย. ๒๕๐๖ เป็นเวลาราชการตำรวจ ๖ ปี ๓๓ เดือน ๓ วัน จึงขอเรียนถามว่า

๑. ถาม เวลาราชการตำรวจดังกล่าวจะรวมเข้ากับเวลาราชการปัจจุบันเพื่อผลแห่งการคิดบำเหน็จบำนาญ จะได้หรือไม่ หากไม่คิดเวลาราชการตอนเป็นตำรวจให้ เหตุใดหนังสือ

กระทรวงการคลังที่ ๒๓๔๖๘/๒๕๐๒ ลงวันที่ ๓๘ มิ.ย. ๒๕๐๒ และหนังสือกระทรวงการคลังที่ ๔๖๘๘๖/๒๕๐๒ ลงวันที่ ๓๘ พ.ย. ๒๕๐๒ จึงสั่งให้ตรวจสอบเวลาราชการของข้าราชการที่มีเวลาราชการตอนเป็นทหารหรือตำรวจหรือเป็นข้าราชการอื่น ตามแบบ ส. ดิตตสมุทประวัติไว้

ตอบ ลาออกจากตำรวจ ไม่นับรวมให้ เพราะต้องตัดออกตามมาตรา ๓๐ (๓) แต่ให้สอบไว้สำหรับในกรณีของผู้ที่มีสิทธิได้นับเวลาระหว่างนั้นด้วย

๒. ถาม ลูกจ้างประจำที่เงินเดือนเต็ม ๖๒๕ บาท (ไม่ได้เป็นหัวหน้าคนงานเพราะมีหัวหน้าคนงานแล้ว) มีความขยันหมั่นเพียร การงานดีเด่น ทั้งเป็นที่ไว้วางใจของผู้บังคับบัญชา จะมีทางใดบ้างหรือไม่ที่จะให้บุคคลเหล่านั้นได้เพิ่มเงินเดือนขึ้น หากขึ้นได้จะขึ้นได้ถึงเท่าใด

ตอบ เป็นไปแนวเดียวกันตามกฎหมาย ก.พ. คือ ถ้าเต็มอัตราแล้วก็ขึ้นอีกไม่ได้ เช่น ข้าราชการชั้นจตุตถาเต็ม ๘๐๐ บาท แล้วก็ขึ้นไม่ได้

๓. ถาม ลูกจ้างประจำที่เป็นหัวหน้าคนงานเงินเดือนเต็ม ๘๒๕ บาท มีความขยันหมั่นเพียรเช่นเดียวกับข้อ ๒ จะมีทางใดบ้างหรือไม่ที่จะเพิ่มเงินเดือนขึ้น หากขึ้นได้ถึงเท่าใด

ตอบ คำตอบเหมือนข้อ ๒

ตอบสมาชิกเลขที่ ๑๕๕๕/๒๕๐๕

ขอความกรุณาทราบการคำนวณบำนาญของข้าราชการครูที่โอนไปสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพราะมีเสียงโต้เถียงกันมากถึงวิธีการคำนวณ บางคนว่าได้มาก บางคนก็ว่าได้น้อย จึงใคร่เรียนขอได้โปรดชี้แจงวิธีคำนวณที่ถูกต้องให้ด้วย

ผมรับราชการเป็นครู สังกัดกรมสามัญศึกษา มาจนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๐๘ รวมเวลาราชการได้ ๒๐ ปี และได้รับเงินเดือน ๓,๓๐๐ บาท ครั้นวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๐๘ กฎหมายก็โอนผมมาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด สมมติว่า ผมรับราชการต่อไปอีก ๓๐ ปี ก็ออกจากราชการ เงินเดือนขณะออกจากราชการ ๒,๒๐๐ บาท ดังนั้นผมจะได้รับบำนาญเท่าไร (เรื่องนี้ถ้าผมรับราชการอยู่ในกรมสามัญศึกษา ตลอดไป โดยไม่โอนไปสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

$$\text{ผมจะได้รับบำนาญ} = \frac{๒๒๐๐ \times ๓๐}{๕๐} = ๓,๓๒๐ \text{ บาท}$$

ถาม ผมอยากทราบว่า จะมีวิธีคำนวณอย่างไรจะได้มากขึ้น หรือน้อยลงแน่ บรรดา
ครูทั้งหลายอยากทราบกันมาก

<u>ตอบ</u> ได้บำนาญ	๓,๓๒๐	บาท (ถูกต้องแล้ว)
เพิ่มอีก ๒๕%	<u>๓๓๐</u>	บาท
รวมจะได้บำนาญ	<u><u>๓,๖๕๐</u></u>	บาท

ตอบคุณอนันต์ ปานพรม

ด้วยข้าพเจ้ารับราชการแต่วันที่ ๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๓ ประจำอยู่จังหวัดสระบุรี ครั้น
พ.ศ. ๒๔๗๓ ถูกย้ายมาอยู่จังหวัดนครสวรรค์จนบัดนี้ ขอเรียนถามว่า

๑. ถาม ประมาณ พ.ศ. ๒๔๗๕-๒๔๗๖ เกิดกบฏพระองค์เจ้าบรมเทศฯ และทางราชการ
ประกาศใช้กฎอัยการศึก ข้าพเจ้าได้รับพระราชทานพิทักษ์รัฐธรรมนูญ (เหรียญปราบกบฏ) สงสัย
ว่าทางราชการคิดนับวันทั่วคุณให้ด้วยหรือไม่ ถ้าคิดให้ตั้งแต่ วันที่ เดือน พ.ศ. ไต ถึงเท่าใด
ต่อจากนั้นจะมีกบฏกันอีกกี่คราวแล้ว ข้าพเจ้าก็จำไม่ได้ (ยกเว้นสมัยจอมพลสฤษดิ์) ถ้ามี
ยกเว้นเฉพาะจังหวัดหรือประการใด ขอได้โปรดแจ้งให้ทราบด้วยทั้งนับวันทั่วคุณ

ตอบ ไม่นับวันทั่วคุณให้ เพราะขณะนั้นไม่มีกฎหมายให้นับเวลาระหว่างประกาศใช้
กฎอัยการศึก ขอได้โปรดสังเกตด้วยคำในวรรค ๒ มาตรา ๒๔ ได้บัญญัติไว้ว่า ตั้งแต่วันใช้
พระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นต้นไป ผู้ใดประจำปฏิบัติราชการอยู่ในเขตใช้กฎอัยการศึก ให้มีสิทธิ
นับวันทั่วคุณ ฉะนั้น ก่อนหน้าวันใช้ พ.ร.บ. บำเหน็จบำนาญ ๒๔๘๔ จึงไม่ได้ตามความใน
วรรคนี้

๒. ถาม ข้าพเจ้าเกิดวันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๕๓ และเคยอ่านตรวจหนังสือ "วารสาร
ข้าราชการ" เรื่อง คิดอายุ ๖๐ ปีบริบูรณ์ คือ ให้เอา พ.ศ. ที่เกิดตั้งบวกด้วย ๖๐ แล้วบวก
ด้วย ๓ เช่น ๒๔๕๓ บวก ๖๐ เป็น ๒๕๑๓ บวก ๓ เป็น ๒๕๑๖ ดังนี้ อายุข้าพเจ้าคงครบ ๖๐ ปี
บริบูรณ์ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๑๖ บางท่านโต้แย้งว่าไม่ใช่เช่นนั้น คือ ให้คิดใหม่ตามระยะ
ชวบตลอดไป และคิดกันแล้วเกิด วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๔๕๓ วันนั้นถึง วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๑๓
เป็นครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ บางท่านก็ว่า เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๓ มี ๘ เดือน มีการคิดยกเว้นเดือนอะไร

ต่อเดือนอะไร ก็ทำให้ตงนหนกซนอึก จ้งซชคความกรุณาถามว่า อายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ ตรงกับวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๓๓ หรือวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๓๒ และมีเหตุผลยกเว้น พ.ศ. ๒๕๓๓

ที่ตอนที่ขาดไปประการใดบ้าง

ตอบ อายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๓๓ สำหรับปี พ.ศ. ๒๕๓๓ มีเพียง ๘ เดือน (เดือนที่ขาดไป มกราคม—กุมภาพันธ์—มีนาคม) การนับเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ ตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง ระบุให้นับสิบสองเดือนเป็นหนึ่งปี

ตอบสมาชิกเลขที่ ๑๑๐/๒๕๐๕

ถาม ก. เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ถึงแก่กรรมในระหว่างปฏิบัติงานในหน้าที่ ข. บุตรผู้เยาว์ ได้รับบำนาญพิเศษของ ก. มีปัญหาว่า ข. จะมีสิทธิเบิกเงินค่าเล่าเรียนและเงินช่วยเหลือการศึกษาตลอดจนค่ารักษาพยาบาล เหมือนบุตรข้าราชการบำนาญอื่นๆ ได้หรือไม่

ตอบ เงินช่วยเหลือข้าราชการบำนาญนั้น หมายถึงว่าเป็นข้าราชการอยู่ออกรับบำนาญไปแล้ว รัฐบาลยังช่วยอีก เพราะได้บำนาญน้อย ไม่พอเลี้ยงลูกเมีย แต่เรื่องนี้ ผู้รับบำนาญพิเศษในฐานะบุตร ไม่มีสิทธิ เพราะไม่ได้เป็นข้าราชการบำนาญ

ตอบคุณประชัน กายราช

ถาม นาย ก. เคยเป็นครูประจำบาลมา และได้ถูกให้ออกจากราชการ ได้รับบำนาญเดือนละ ๓๘๓.๓๘ บาท เงินเดือนครั้งสุดท้ายเมื่อออก ๖๒๕.๐๐ บาท บัดนี้ ครูประจำบาลได้โอนมาสังกัดข้าราชการส่วนจังหวัดแล้ว นาย ก. คนนั้นซึ่งมีวุฒิทางครูได้ พ.ป. จะเข้าเป็นครูอีกในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด กระทรวงมหาดไทย ขอถามว่า นอกจากเงินเดือนของนาย ก. ที่ได้รับแล้ว อยากทราบว่าเงินบำนาญของนาย ก. จะถูกตัดออกหรือไม่? หรือว่าจะได้รับพร้อมกันในเวลาเดียวกันทั้ง ๒ ทาง

ตอบ รับทั้ง ๒ ทาง เพราะเป็นคนละสภาพกัน คือ ข้าราชการส่วนจังหวัดไม่ใช่ข้าราชการตามความในกฎหมายบำเหน็จบำนาญ พ.ศ. ๒๕๒๕ กฎหมายบำนาญข้าราชการจึงไม่คลุมไปบังคับถึง □

BOSS - WORKER

WHAT BOSSES WANT

I Want a Worker

- Who likes his job.
- Who knows his job.
- Who keeps himself physically fit.
- Who want to do a day's work for a day's pay.
- Who wants to get ahead.
- Who is always on the job unless excused.
- Who is cheerful -- not sullen.
- Who works safely -- with due consideration for himself and his fellow workers.
- Who gets a bang out of a job well done.
- Who tries to avoid waste and cut costs.
- Who looks for a better way to do the job.
- Who tells the truth; who is sincere.
- Who gripes little and looks forward.
- Who keeps the spirit of team work.
- Who asks questions when he needs help.
- Who is willing to face his personal problems squarely.
- Who tries to put himself in my place now and then.
- Who feels that his job is a privilege -- not a right.

I WOULD GIVE A WORKER LIKE THAT MY BEST!

You would Too!

(จาก "IT WORKS BOTH WAYS" ของ Civil Service Reports, State of Hawaii, August 1966)

หัวหน้า – ลูกน้อง

หัวหน้าต้องการอะไร

ข้าพเจ้าต้องการลูกน้องที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ –

- รักงาน
- รุ่งาน
- พร้อมที่จะทำงานอยู่เสมอ
- ทำงานคุ้มกับเงิน
- รักความก้าวหน้า
- ไม่ขาดงานนอกจากมีเหตุจำเป็น
- ำรงใจไม่เซื่องซึม
- ทำงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของตนเองและเพื่อนร่วมงาน
- ทำงานแต่ละชิ้นสำเร็จด้วยดี
- ทำงานโดยคำนึงถึงความเสี่ยงและเสียค่าใช้จ่ายให้น้อยที่สุด
- หาทางปรับปรุงปฏิบัติงานให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
- มีศรัทธาและความจริงใจ
- บั่นแต่่น้อยและมองการณ์ไกล
- ทำงานร่วมกับผู้ร่วมงานได้ดี
- รู้จักขอร้องเมื่อต้องการความช่วยเหลือ
- พร้อมที่จะเผชิญปัญหาของตนโดยไม่ท้อถอย
- พร้อมที่จะทำหน้าที่แทนได้ทุกเมื่อ
- ถ้าวางานที่ทำเป็นเกียรติไม่ใช่สิทธิ

ข้าพเจ้าจะส่งเสริมลูกน้องที่มีคุณสมบัติดังกล่าวโดยทุกวิถีทาง

ท่านก็คงปฏิบัติเช่นนั้นต่อเขาเช่นเดียวกัน

(แปลโดย ดนัย สุขศรี สำหรับตอน WHAT WORKERS WANT – ลูกน้องต้องการอะไร จะเสนอในฉบับหน้า)

เฉลยข้อสอบเชาวน์และความรู้รอบตัว

ชิงรางวัลประจำเดือนธันวาคม ๒๕๐๕

△

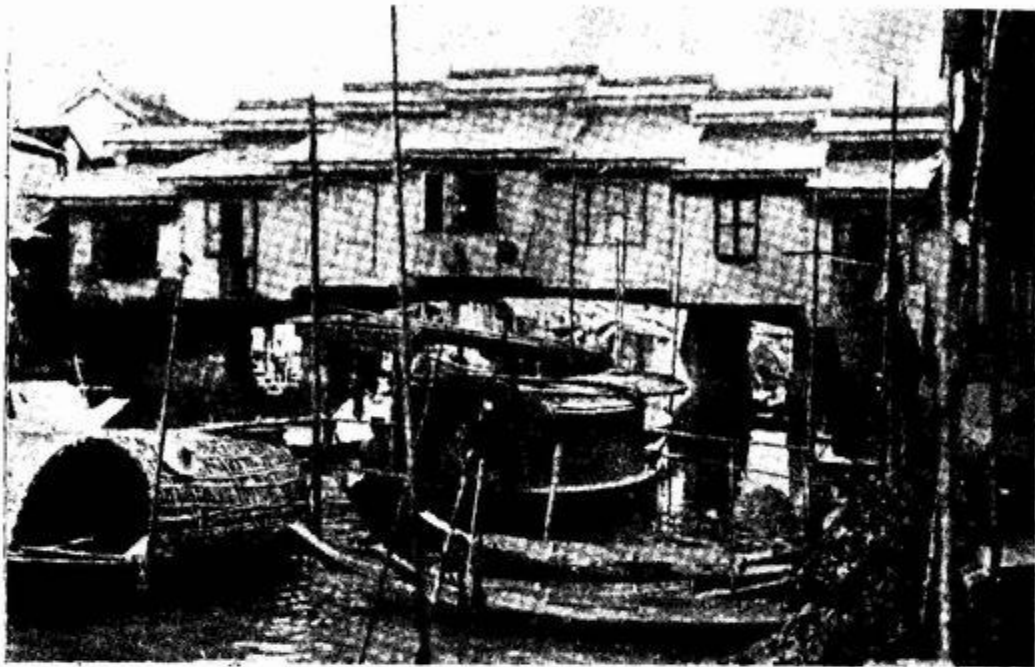
๑. ภาพแสดงอวัยวะส่วนต่างๆ ของปลาทอง ตามหมายเลขที่เขียนไว้แต่ละส่วนเรียกดังนี้ I ครีบหลัง II ครีบหาง III ครีบทวาร IV ครีบท้อง V ครีบบอก VI กระพุ้งแก้ม VII เส้นข้างตัว
๒. แผ่นดินอินเดียตอนกลางที่เรียกว่า "มัชฌิมประเทศ" สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ประทานอธิบายไว้ในหนังสือเรื่อง "พุทธานุพุทธประวัติ" ว่าในทิศตะวันออกภายในแต่ประเทศเบงกอลเข้ามา ในทิศใต้ภายในแต่ประเทศเดกกันเข้ามา ในทิศตะวันตกภายในแต่ประเทศบอมเบย์เข้ามา และในทิศเหนือภายในแต่ประเทศเนปาลเข้ามา
๓. การเล่นหนังใหญ่ปรากฏว่าเป็นการเล่นประจำชาติไทยมาแต่โบราณหลายร้อยปี เสียหายที่ไม่อาจกำหนดแน่ลงไปว่ามีการเล่นหนังใหญ่มาดังแต่สมัยใด บอกได้เพียงว่าในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชเรามีหนังใหญ่เล่นเฉลิมฉลองกันมาแล้ว
๔. กษัตริย์อังกฤษที่ทรงขอแลกราชบัลลังก์กับมาเพียงตัวเดียว คือ King Richard III
๕. นาย ก. จะหัวเราะอย่างใจเย็นแล้วหันไปโค้งให้เมียทั้งสองของเขา พร้อมกับพูดขึ้นดังๆ ว่า "เพื่อนเอ๋ย มันไม่เคยกลัวเมียจริงๆ นา ผู้ที่ทนกลัวและยกย่องไว้อย่างยั้งนี้ ก็คือ พี่เมียกับน้องเมียสองคนนี่เท่านั้น"

ผลการตัดสิน มีผู้ตอบดีสมควรได้รับรางวัลรายละ ๒๐ บาท ๓ ราย คือ คุณชลอ ทรงประกอบ

๓๓๘ ถนนประชาราษฎร์ นนทบุรี คุณสมเกียรติ พวงเพิกคึก ปท. สำนัก
ทำเนียบนายกรัฐมนตรี และ คุณวีรพล จันทร์เดช คลังจังหวัดนนทบุรี

อนึ่ง สำหรับท่านสมาชิกที่ได้รับรางวัลพิเศษประจำปี ๒๕๐๘ เนื่องจากเป็นผู้ตอบชิงรางวัล "สอบเชาวน์และความรู้รอบตัว" รวมกันทั้งปีได้มากที่สุดนั้น เราจะได้ประกาศให้ทราบในฉบับหน้าต่อไป

สอบเชาวน์ และความรู้รอบตัว

๑. ภาพสะพานข้างบนนี้ ท่านทราบใหม่ว่า คือ สะพานอะไร
๒. คำว่า "ราชปะแตน" หมายถึงอะไร มีเรื่องราวและที่มาอย่างไร
๓. ศาสนาใดรเพทของพวกพราหมณ์ มีประวัติความเป็นมาโดยย่ออย่างไร
๔. มีจีนคนหนึ่งได้ไปขอความอนุเคราะห์จากนาย ก. ให้ช่วยเหลือในกิจการหนึ่งซึ่งไม่เหลือบ่ากว่าแรงนัก พร้อมกับประสานมือจีนและพูดว่า "ได้หลงน้อ อานาย-ได้หลงน้อ - - - -"
๕. นาย ก. กลับหัวเราะแล้วบอกว่า "ลือพูดว่าได้หลงทำไม ได้หลงไม่ใช่ภาษาจีนนะ ทำไมลือจึงเอามาใช้" ท่านเห็นว่าคำพูดของ นาย ก. ถูกหรือไม่ เพราะเหตุใด
๖. ข้าราชการคณะหนึ่งเดินทางไกล ออกจากตำบล ก. ไปทางทิศตะวันตก ถึงตำบล ข. แล้วเลี้ยวมุ่งไปทางทิศใต้เป็นระยะทางที่สั้นกว่าระยะแรก ๒ ก.ม. เมื่อถึงตำบล ค. หยุดชมปฐมนิยสถานและเจดีย์โบราณที่นั่น แล้วเดินทางต่อถึงตำบล ง. ซึ่งอยู่เคียงระหว่างตะวันออกกับทิศใต้ของตำบล ค. ทางระยะนี้เป็นเพียงครึ่งของระยะแรก หลังจากแรมคืนที่ตำบล ง. แล้วข้าราชการทั้งหมดเดินทางกลับ ผู้ว่าราชการจังหวัดแนะนำให้เดินตัดตรงไปสู่ตำบล ก. ที่เดียว เพราะเป็นระยะทางยาวกว่าจากตำบล ก. ถึง ข. เพียง ๒ ก.ม. เท่านั้น เมื่อเดินทางมาได้ครึ่งทางก็มองเห็นเจดีย์โบราณที่ตำบล ค. ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งว่า ระยะทางจากที่นี้ไปยังตำบล ค. ภัยไปยังตำบล ก. เท่ากันพอดี ท่านทราบใหม่ว่าระยะทางที่ข้าราชการคณะนี้เดินทางไปและกลับไกลเท่าใด และท่านมีวิธีคิดอย่างไร

กติกา ให้ส่งคำตอบไปถึงบรรณาธิการวารสารข้าราชการ ภายในวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๑๐ สมาชิกวารสารข้าราชการ จะได้รับรางวัลเงินสด และตอบถูกหมดและตอบดีที่สุด จะได้รับรางวัลเงิน ๕๐ บาท (โปรดเขียนชื่อและสถานที่อยู่ให้ชัดเจนด้วย)

ถ้อยแถลง

สวัสดิ์ ฅ ปีใหม่

ประสงค์ใดประสิทธิ์เทอญ

ประสบสุขสนุกเพลิน

ตลอดศกสราญชนม์

“สัจจะ คือความซื่อตรงยุติธรรม ๑   ธรรม คือความละอายใจตนเองไม่กล้า
 ละเมิดสัจจะ ๑   อหิงสา ความไม่เบียดเบียนคือเมตตากรุณา ๑   สัญญมะ ความระวัง
 ตั่วมิให้ประพฤติผิดสัจจะธรรม ๑   ทมะ ความรู้จักข่มใจตนเองมิให้ประพฤติตามอำนาจ
 กิเลส ๑   รวม ๕ ประการนี้ มีในผู้ใด   อารยชนทั้งหลายย่อมส้องเสพคบหาผู้นั้น   คุณ-
 ธรรม ๕   ประการมี สัจจะ เป็นต้น   เป็นธรรมที่ไม่ตายในโลก   บุคคลก็ตาม   ประเทศ
 ชาติก็ตาม   ทั้งยังเป็นต้นบ่อและเชือกของโลกคือสังคมมนุษย์อยู่   ก็เพราะยังมี
 คุณธรรม ๕   ประการนี้.....”   จากตอนหนึ่งของพระโอวาทคติธรรมปีใหม่ ๒๕๑๐
 ที่สมเด็จพระสังฆราชทรงอวยพรแก่สาธุชนทั้งปวง

วารสารข้าราชการปีนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์เดิม คือ เพื่อส่งเสริมความรู้
 แก่ข้าราชการในทางปฏิบัติงาน ตลอดจนการก้าวหน้า (เลื่อนฐานะ) ในอาชีพราชการของ
 ข้าราชการทุกชั้น แต่จะได้รับการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้ดีขึ้น ดัง
 คำขวัญของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี   ประธาน ก.พ. มอบให้แก่วารสารข้าราชการเนื่อง
 ในวันขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๑๐   ตอนหนึ่งที่ว่า.....การที่สำนักงาน ก.พ. ได้ออก
 “วารสารข้าราชการ” เพื่อส่งเสริม “ประสิทธิภาพ” และ “ความสามัคคี” ของบรรดา
 ข้าราชการชั้นชั้น   นับว่าเป็นความดีที่ชอบแล้ว   จึงขอให้จงพยายามกระทำจน
 สัมฤทธิ์ผลต่อไปด้วย   ทั้งนี้ เพื่อจักได้ก่อคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติและทางราชการ
 ของเราด้วยกัน

ปกวารสารข้าราชการปีนี้เป็นรูปวงกลม   เมื่อปี ๒๕๐๘ เป็นรูปสี่เหลี่ยม ปี
 ๒๕๐๙ เป็นรูปสามเหลี่ยม   ในการจัดทำปกนี้เราแฝงความหมายไว้ทุกปี   สำหรับความ
 หมายปีนี้หากสมาชิกท่านใดทราบ   กรุณาส่งไปร่วมสนุกกับเรา   เรามีรางวัลให้ซึ่งจะได้
 เฉลยให้ทราบในฉบับที่ ๓ (มีนาคม ๒๕๑๐) ต่อไป

บรรณาธิการ